

MAGAZÍN
O
BYDLENÍ
A
DESIGNU

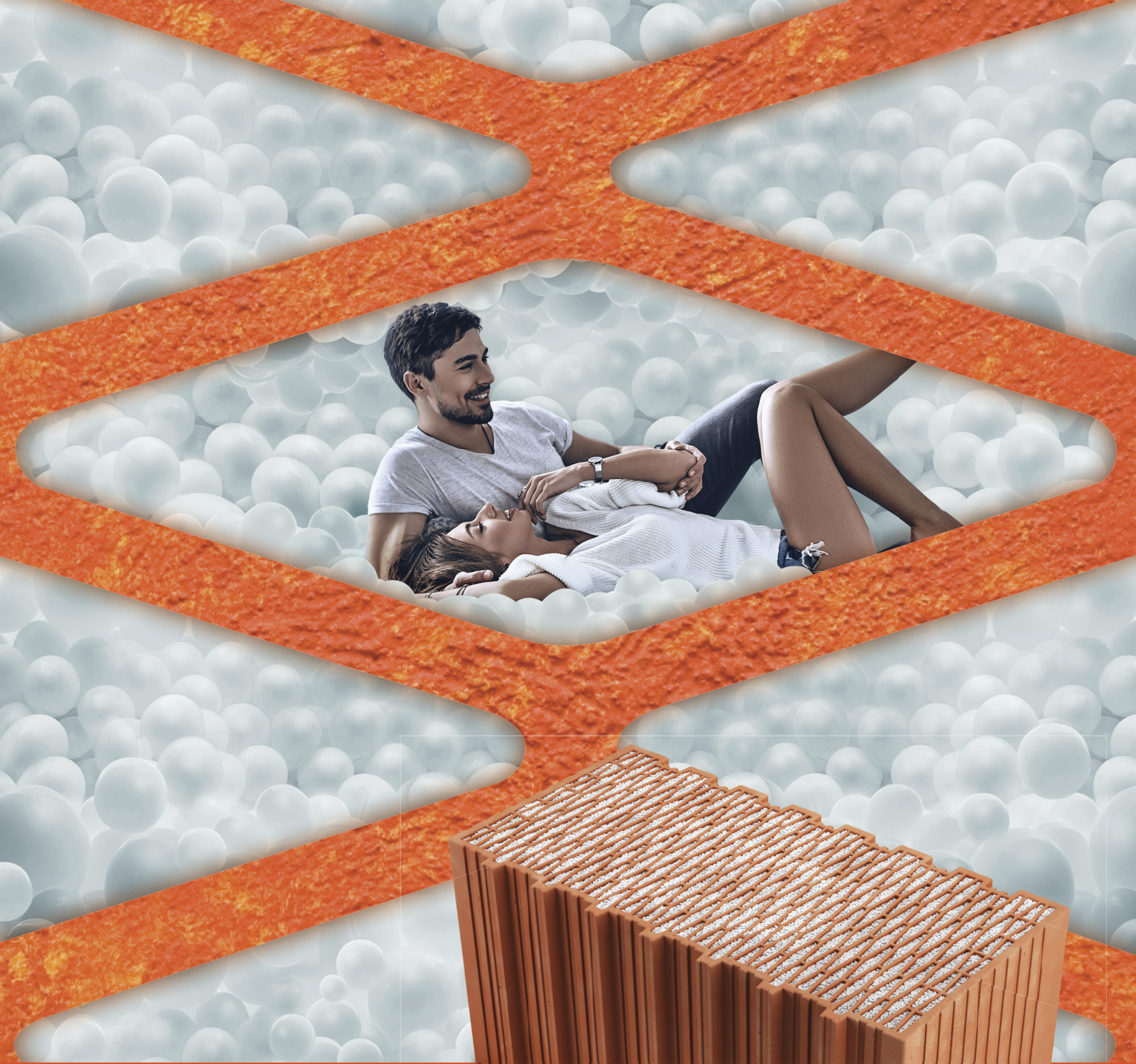
O K O

**René
Karpíšek**
Věrný své vizi

**Centrum
bydlení
a designu**

BRNO – PRAHA

Cítíte to teplo?

HELUZ FAMILY 2in1

Tato cihla má nejlepší tepelněizolační vlastnosti mezi materiály pro jednovrstvé zdění. Použitím výplně se její tepelněizolační vlastnost zvýší o 40 %, přičemž paropropustnost zůstane zachována. Ideální pro stavbu pasivního domu.

www.heluz.cz

 HELUZ

Vážení zákazníci, milí přátelé,

hodinová ručička klouže po ciferníku stejně zběsile rychle jako holandský rychlobruslař po své dráze. Nálady ve společnosti, vlády, módní trendy i hospodářské cykly se mění stejně rychle jako figurky na pražském orloji. Jednou z nemnoha konstant v našem životě tak zůstává věrnost kvalitě.

Nekompromisní, nebo chcete-li nesmlouvavá, neúprosná, neoblomná, zásadová, vyhraněná kvalita není jen prázdná fráze, ale jeden z hlavních filozofických pilířů a společný jmenovatel všech partnerů, kteří jsou již čtvrtý rok součástí projektu Centra bydlení a designu Kaštanová a nově i Křížíkova.

Nepopírám, tlak na cenu a produkci bez přidané hodnoty ze strany investorů, ať už developerů či těch soukromých, cítíme každý den. Naše vize je však daná a my jí věrní zůstaneme, mohu-li parafrázovat manifest československé spisovatelské elity ze dne 15. května 1938. Stejně jako oni vyzývali národ k obraně celistvosti republiky před narůstajícím ohrožením nacistickým Německem, my vyzýváme všechny naše zákazníky k prozíravosti, ať už řeší hrubou stavbu nebo textilní dekoraci do interiéru.

Stopové prvky kvality naleznete ostatně snad na každé stránce nového, v pořadí již pátého, vydání magazínu OKO. Kritickými slovy na adresu všudypřítomné nekvality v oblasti interiérových dveří ve svém interview nešetří René Karpíšek z Porte Karpi, zrno od plev – byť v jemnějším provedení – odděluje v aktuálním OKU i Katrin Grund, zakladatelka značky MONOBRAND.

Ona – pro mnohé poněkud abstraktní a subjektivní – hodnota

kvality je ostatně obsažena i v naší nové strategii, totiž vydávat magazín pouze jednou ročně, zato promyšleně a obsažně. Také proto ve více než osmdesátistránkovém OKU mimo jiné narazíte na rozhovory s dvojicí manželů - architektů Markem a Vadou Štěpánovými z brněnského Atelieru Štěpán nebo s architektem Jerryem Kozou z pražského Atelieru SAD, kteří svým nestředněproudým přístupem k architektuře a designu sklízí výrazné úspěchy i na mezinárodním poli.

Pokud pominu takřka neopominutelný exkluzivní rozhovor s hlavním architektem města Brna Michalem Sedláčkem o největších změnách v územním plánu za posledních takřka třicet let, pak bych si rád dovolil ohrát prostřednictvím tohoto úvodního slova také vlastní polívčičku: je to necelý rok, co se naplno rozjelo pražské Centrum bydlení a designu Křížíkova v pražském Karlíně, čímž postupně propojujeme a sblížujeme trh Čech a Moravy. Za pozitivní indikátor také považují ten fakt, že s námi drtivá většina partnerů v tomto projektu zůstává od samotných začátků a dále rozvíjí naši spolupráci. I letos přivítáme do „rodiny“ obou Center bydlení a designu několik dalších kvalitních partnerů a značek ze stavebního trhu.

Vrátím se na začátek této naší úvahy. Ano, nad časem vyhrát nelze. Ale pokud vsadíte na kvalitu, nemůžete prohrát.

Váš Radek Černý

majitel Center bydlení a designu Kaštanová a Křížíkova

obsah

Pohled OKA

do interiéru **08**
a exteriéru staveb **42**

Interview

s René Karpíškem **02**
Katrin Grund **20**
Jerryem Kozou **52**
a s Vadou a Markem Štěpánovými **64**

Mezi čtyřma očima

s hlavním architektem města Brna Michalem Sedláčkem **34**

Pod drobnohledem

Od vinylu po velkoformátovou dlažbu **26**
Výplně stavebních otvorů **58**

Kukátko

Design se vrací k přírodě **30**
Zaostřeno na venkovní stínící techniku **62**

Jinýma očima

s Miroslavem Ambrozem nejen o vile Tugendhat **70**

MAGAZÍN OKO 2019

Vydavatel: Centrum Kaštanová
Vedoucí projektu: Bc. Linda Dufková
Redakce: Rožkoř
Kreativa a grafika: Michal Hluchý
Ilustrační snímky: archiv, partneři Centra, Michal Hluchý
Inzerce: Bc. Linda Dufková
+420 725 442 429, dufkova@kastanova.cz

Centrum bydlení a designu Kaštanová
Kaštanová 515/125a, Brno-Tuřany
tel. +420 608 372 587, info@kastanova.cz
Otevírací doba: po-pá 9-18 h, so 9-13 h

Centrum bydlení a designu Křížíkova
Sokolovská 98/96, Praha-Karlín
tel. +420 732 941 886, info@krizikova.cz
Otevírací doba: po-pá 9-18 h, so 9-13 h

JSTE DRAZÍ!

SLÝCHÁVÁ TO DNES A DENNĚ. OD MNOHA INVESTORŮ Z ŘAD DEVELOPERŮ, KTEŘÍ PODCEŇUJÍ PODÍL DVEŘÍ NA FINÁLNÍ PODOBĚ BYTU. OD VĚTŠINY KONCOVÝCH ZÁKAZNÍKŮ, KTEŘÍ NEDOKÁŽOU ROZEZNAT BÍLÉ DVEŘE OD... BÍLÝCH DVEŘÍ. OD ČÁSTI ARCHITEKTŮ, CO PRO STROMY NEVIDÍ LES A ZAPOMÍNÁJÍ, ŽE DVEŘE DOKÁŽOU PROSTOR ELEGANTNĚ OTEVŘÍT NEBO JEJ NENÁVRATNĚ UZAVŘÍT. PŘESTO JE RENÉ KARPÍŠEK, MAJITEL ZNAČKY PORTE KARPI, NAD VĚCÍ A ZŮSTÁVÁ SVÉ VIZI VĚRNÝ: NEÚNAVNĚ VZDĚLÁVAT ČESKÝ TRH V OBLASTI INTERIÉROVÝCH DVEŘÍ, UDÁVAT TRENDY A OTVÍRAT TUZEMSKÝM ZÁKAZNÍKŮM CESTU KE ŠPIČKOVÉ SVĚTOVÉ PRODUKCI.

JSTE DRAŽÍ!

JAK TO TEDY DOOPRAVDY JE? JSTE SKUTEČNĚ DRAŽÍ?

Řeknu vám to takhle. Jsou zákazníci, kteří nejsou ochotni zaplatit za interiérové dveře více než čtyři tisíce korun. To je cena kvalitních bot. Narozdíl od nich si přitom pořízují produkt na celý život.

ZNAMENÁ TO TEDY, ŽE BĚŽNÝ ZÁKAZNÍK NENÍ SCHOPEN KVALITNÍ DVEŘE DOCENIT?

Ano a je to nepochopitelné. Dveře jsou - vedle podlahy a sanity - mandatorní částí interiéru. Absolutní základ. V praxi ale platí, že zákazník se více soustředí na povrchovou úpravu terasy, kuchyňskou linku, osvětlení nebo vypínače. Neuvědomuje si ale, že v případě špatného výběru již není cesta zpět. Vyměnit dveře je - narozdíl od vypínače či světla - velký problém. Mým úkolem je neustále zákazníkům připomínat, že dveře jsou jednou ze zásadních vizuálních položek v bytě. První dojem z bytu již máte ve chvíli, kdy berete za kliku kvalitních dveří.

U ČESKÝCH ZÁKAZNÍKŮ JE MOŽNÁ PROBLÉM V TAKŘKA NULOVÉ ZNALOSTI TRHU S INTERIÉROVÝMI DVEŘMI.

Je pravda, že na rozdíl například od Itálie Češi nejsou orientovaní, co se týká dveří, na značky. Developer nebo architekt má na projektu bílé dveře s cenovkou 1.200 Kč, tak proč bych to jako zákazník nebral, že? Papír snese všechno. O to horší

je ten údiv nad výsledkem. Ale na straně druhého musím říct, že přibližně 40 % zákazníků umí rozeznat kvalitní dveře od nekvalitních, vnímá sanitu a podlahu. Chápe, že jednotlivé interiérové prvky jsou spojené nádoby.

PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE U ODBORNÉ VEŘEJNOSTI V ČELE S INVESTORY JE TO TROŠKU JINÉ.

Jsem známý tím, že mě příliš nebaví nabízet nižší střed. Projekty, kde je extrémní tlak na cenu, tak z tohoto důvodu nemůžu vyhrát. Developer musí vědět, že nechce nejnižší standard. Zásadní hráči na developerském trhu si hlavu s dveřmi příliš nedělají. Přitom dveře nedělají zásadní položku v investici na byt. Jakmile ovšem přehřátý trh zvolní, developeři budou muset nasadit vyšší laťku. Je to jenom otázka času.

PORTE KARPI PŮSOBÍ NEJEN V BRNĚ V CENTRU KAŠTANOVÁ, ALE I V PRAZE V RÁMCI PROJEKTU KRÍŽÍKOVA. JAK SE TYTO DVA TRHY LIŠÍ?

Prozatím velmi. Developeři v Praze, kteří chtějí sto tisíc korun za metr čtvereční, si nemohou dovolit lowcost řešení. Brno je v tomto ohledu pozadu. Chce mercedes za cenu dacie. Před časem jsem dělal s jednou brněnskou stavební firmou projekt pro developera v Praze. Jejich uvažování bylo zvláštní. Říkali,

že si nemohou dovolit dát do Prahy to co do Brna. Potřebovali standard dveří a zjistili, že v hlavním městě musí zvolit nadstandardní řešení.

PODIVNĚ ŠKATULKOVÁNÍ. NA CO SE MÁM TEDY JAKO ZÁKAZNÍK ZAMĚŘIT?

Z uživatelského hlediska je například u vstupních bezpečnostních dveří klíčový rozdíl v propustnosti hluku a samotné bezpečnosti proti vloupání. Když máte levné dveře, slyšíte všechno, co se děje na chodbě. Jak jistě uznáte, je rozumnější mít dveře odhlučňené

New Design Porte - kolekce ART DECO

a kvalitně zabezpečené. Když k tomu navíc budou dobře vypadat, je to jenom bonus.

CO MYSLÍTE TÍM „DOBŘE VYPADAT“?

Kvalitní dveře od námi nabízených výrobců, na kterých naše portfolio stojí, jsou výjimečné kvalitou zpracování, použitými materiály a řešením detailů.

MŮŽETE TO, PROSÍM, ROZVĚŠT?

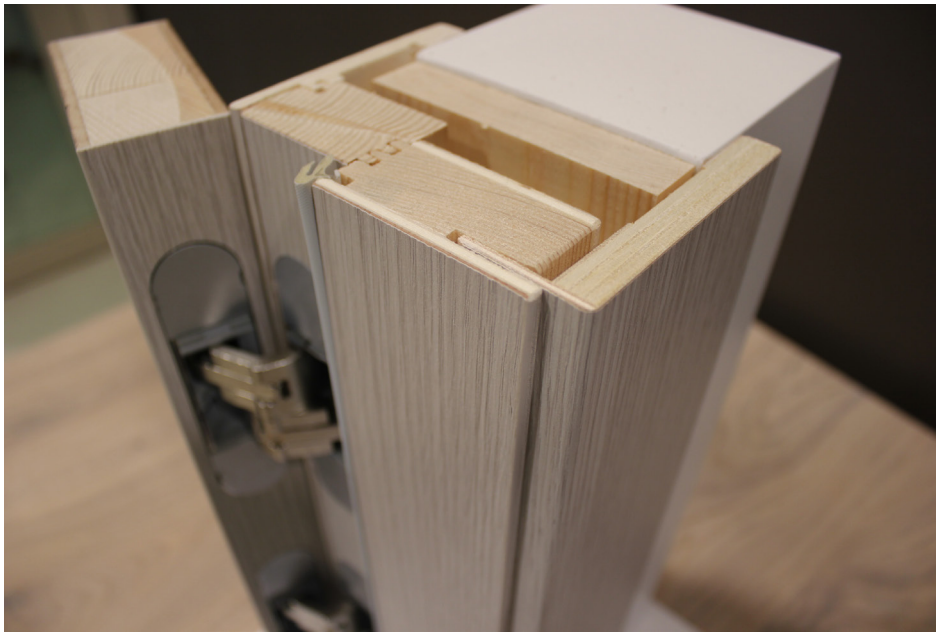
Zkusím to zešíroka. Firmy, a nejen ty české, které vyrábějí dveře doslova za pár korun, pracují s levnými materiály, jako je dřevotříska, MDF a standardní lamináty s hranami, které se nalepují nebo zažehlují.

Dveře této kategorie musí být především rychle vyrobeny a rychle namontovány. Příslušenství, jako jsou panty a zámky, musí být rovněž ty nejlevnější na trhu. Pokud jste tlačeni nízkou cenou a maximální kvantitou, jak ve výrobním, tak i montážním procesu, zákonitě se musí dostavit negativní výsledek.

Tím je dílo zkázy dokonáno. Na nadstandardní řešení zase chybí firmám technologie a tyto výrobky se často dělají tzv. na koleně. Ve výsledku pak koupíte poměrně drahé dveře s pochybnou kvalitou.

*Reverzní dveře
Pivato Inversa*

Řez laminátovými dveřmi Pivato Innova

Vyrobít funkční dveře vysoké 2900 mm s například reverzním otvíráním, to chce technologické vybavení a zkušenost. Jak výrobní, tak montážní. Samostatnou kapitolou jsou pak dveře lakované, popřípadě kartáčované. Vybavení většiny lakoven u nás je neporovnatelné se standardy v Itálii. Pak se stává, že výrobky jsou testovány přímo na klientech. Je běžné nejdříve prodat a pak řešit reklamaci. Je to častý jev.

ZATÍMCO VAŠI DODAVATELÉ...

U našich dodavatelů trvá několik měsíců, než daný výrobek otestují a pustí do výroby. Z tohoto důvodu nabízíme pouze katalogové, otestované výrobky. Každý výrobek má svůj jedinečný čárový kód, pomocí kterého jej můžete snadno identifikovat. Zboží je pak perfektně zabaleno, nejdříve zatažené v miralonu, následně uložené ve tvrdém kartonu. Samozřejmostí je i detailní označení jednotlivých pozic, což usnadní montáž. Takto zpracovaná logistika je pak jedním z důvodů, proč dochází k minimálnímu procentu reklamací...

POVÍDEJTE.

Máme nové lamináty od naší kmenové značky Pivato, to je super artikl. Tyto dveře vypadají jako lakované, přestože je to laminát.

Konstrukce dveří a zárubní není z dřevotřísky, ani z MDF, ale ze smrkového vrstveného masívu. Máme tři unikátní barvy – bílou, šedou platinovou a pískově hnědou. Dále pak dekory dřeva, které jsou nerozeznatelné od dřevěného materiálu. Jiný kraj, jiný mrav. Připravujeme lamináty s matnou antracitovou barvou.

LAMINÁT JE PŘITOM NEJLEVNĚJŠÍ SEGMENT.

Pokud pomineme dveře foliované, které nenabízíme vůbec, tak laminát je nejlevnější segment dveří v naší nabídce. Značka Pivato dělá lamináty nové generace. Zatímco většinou jsou laminátové dveře vyráběny tradičním způsobem tak, že se používají nažehlovací hrany na zárubně i dveře, tak například dveře od značky Pivato mají zpracování hran dveří i zárubní na velmi vysoké úrovni. Hrany jsou vždy zatažené bez viditelného napojení. Vodorovná, nebo svislá struktura dřeva se podle přání klienta promítá i na hraně dveří. Je to zdánlivě marginální detail, ale málokterá česká firma vyrobí laminát s vodorovnou kresbou na ploše. A na hraně, to už vůbec ne. To je úplně jiný svět. Zárubně i dveře jsou vyrobeny z vrstveného smrkového dřeva pocházejícího z Val di Fiemme. Toto dřevo těžené v horských

oblastech má vysokou hustotu, je vysoce odolné proti vlhkostem a tvarově stálé. Na tento smrkový základ se pak profesionálním způsobem aplikují lamináty nejvyšší kvality. Standardem jsou i magnetické zámky a táhlo pro konstrukční seřízení dveří v případě i minimálního průhybu.

V PŘÍPADĚ DVEŘÍ SE ČASTO MLUVÍ O STANDARDU A NADSTANDARDU. KDE LEŽÍ JEJICH HRANICE?

Tak předně, tradiční výrobci se orientují na levné standardy. Jakmile dělají nadstandard, nechají si za to zaplatit. Oproti tomu všichni naši partneři, ať už se jedná o interiérové dveře Ferrero Legno a Pivato, nebo bezpečnostní dveře OKEY, se specializují již v mainstreamu na nadstandardy. Zásadní položkou v jejich, tedy i v našem portfoliu, jsou bezfalcové dveře se skrytými panty. A opět, pro nás standard, pro tuzemské značky nadstandard. Totéž platí i o výšce dveří. My máme ve standardu výšku 210 cm, která je dnes u spousty firem příplatková. U nás se dostanete do jiné cenové hladiny až od výšky 210 centimetrů. Běžně nabízíme dveře vysoké až 290 cm. Samostatnou kapitolou jsou pak výrobky od značky New Design Porte. Zde je možné nabídnout jeden typ dýhované

Laminátové dveře Innova Pivato

zárubně v šesti modifikacích lišících se konstrukčním napojením zárubně a způsobu aplikace dýhy ve vodorovném, nebo svislém směru. Samozřejmostí jsou katrované dýhy, dýhy s efektem kůže, dýhové sesazenky, postaršené materiály, patinované materiály a laky s efektem vysokého lesku. Pro milovníky klasiky pak ručně malované zdobení.

STANDARDNÍ VÝŠKA DVEŘÍ V ČESKÉ REPUBLICE JE 197 CENTIMETRŮ, NE?

Český standard. Při této výšce je klika nad polovinou dveří, přesně 105 cm a ty pak vypadají, jako by se nepovedly. Je to ergonomicky celé špatně, v nesouladu. Výšku 210 centimetrů přitom používá celá Evropa, a tedy i naši partneři. To je také jedním z důvodů, proč v některých segmentech dveří vycházíme levněji než tradiční výrobci, kteří nabízejí běžný standard.

ZASTAVME SE NA CHVÍLI U SPECIFIK ČESKÉHO TRHU.

V tuto chvíli operují na tuzemském trhu desítky českých výrobců. Výraznou konkurencí jsou firmy z Polska, které dokážou trh nasytit nízkou kvalitou. Čestnou výjimkou jsou například společnosti Hanák a Šimbera, které nabízejí relativně vysoký standard. Avšak ve výrobním portfoliu a designových a konstrukčních možnostech nám nemůžou konkurovat.

OSTATNĚ, VAŠE KARIÉRA V SEGMENTU DVEŘÍ ODSTARTOVALA V ROCE 2004 PRACÍ PRO JEDNOHO ČESKÉHO VÝROBCE.

Původně jsem byl okenář. Prodával jsem je a montoval. Firma TP Euroservis, kterou jsem založil v roce 2000, se specializovala na dřevěná okna. Naši klienti byli s naší prací spokojeni a chtěli další sortiment v oblasti výplní otvorů. Dveře tak byly přirozeným vyústěním naší činnosti. Tehdy jsem začal pracovat pro různé české výrobce dveří. Vyzkoušel jsem jich celou řadu. Jenomže ono to bylo jak na houpačce. Potýkali jsme

se s kolísající kvalitou a s termíny dodání. Logistika pak byla naprosto katastrofální. To byl hlavní důvod, proč jsem se chtěl poohlédnout jinde. Jsem totiž přesvědčen, že za 1.200 korun vyrobí kvalitní dveře nelze. Nevidím v tom přidanou hodnotu.

K VAŠIM SOUČASNÝM ITALSKÝM PARTNERŮM JSTE SE DOSTAL PŘES SOUSEDNÍ RAKOUSKO.

Tam byla pro změnu perfektní kvalita, ale poměrně vysoká cena. Design pak odpovídal vkusu tamních klientů. Se vši účtou, byl to většinou vkus vhodný pro alpské penziony než pro moderní bydlení.

COŽ U VĚHLASNÉHO ITALSKÉHO DESIGNU ZŘEJMĚ NEHROZÍ.

Klíč je v rozdílu vnímání vkusu italských a českých designérů. U nás využívá designéry například tradiční Sapeli. Tento český gigant pak vyvine typové řady dveří a zbytek trhu to zkopíruje a samozřejmě podstělí cenu. Díky tomuto kopírování pak neumíte rozlišit, zda se jedná o dveře Sapeli nebo jiného výrobce. Stačí si obejít několik showroomů v dané lokalitě a budete mít pocit, že vidíte pořád to stejné. V případě italských výrobců kvitují především originální, nezaměnitelný design a špičkovou kvalitu zpracování.

CO LOGISTIKA A TECHNICKÁ PODPORA?

Naši dodavatelé mají k dispozici oddělení vývoje a designu, které neustále zdokonaluje výrobky po stránce technické i vzhledové. Jednotlivé kolekce dveří mají každoročně nové modely v návaznosti na módní trendy a potřeby trhu. Je běžné, že mám k dispozici perfektně zpracovanou technickou podporu ve formě výkresové dokumentace včetně detailů.

Bezpečnostní dveře OKEY

Posuvný systém Alchemy Pivato

JAK SLOŽITÉ BYLO NAVÁZAT KONTAKT S ITALSKÝMI VÝROBCI?

Především musíte být naladěni na stejnou notu. Být si navzájem lidsky sympatičtí. To se stalo u všech mých dodavatelů. Jinak by to ani nemohlo fungovat. Samozřejmě jsem viděl i další výrobce. Prošel jsem opravdu hodně firem v severní Itálii a viděl zajímavé technologie a nápady. Ke spolupráci jsem si vybral ty nejlepší. Jsem přesvědčen o tom, že při vstupu na náš trh je nutné stavět na exkluzivité. A praxe to potvrzuje. Stále platí, že vazba majitel versus majitel je alfa a omega úspěchu.

TATO ROVNICE PLATÍ I U VAŠEHO NOVÉHO ITALSKÉHO DODAVATELE.

Jistě. Řekli jsme si, že je načase posunout se v nabídce ještě o krok dál. Hledali jsme partnera, který dokáže vyrábět naprosto netradiční atypy pro speciální klienty. Společnost New Design Porte nám dokáže nabídnout dveře napříč designovými styly. Od baroka až po modernu. Můžeme ladit jakýkoliv detail, včetně kompletně zpracovaného interiéru na klíč, a to vše v jednotném stylu. Klient pak může mít dveře a kompletní interiér vyrobený dle vlastního požadavku. Pokud bude preferovat postaršené dřevo nebo katrování, popřípadě sukovatost, toto vše může ovlivnit.

VSTUPUJI DO ÚSPĚŠNÉ SPOLUPRÁCE S ITALY NĚJAKÁ SPECIFIKA?

Zatímco u nás má ceník mnohdy 10 stran, italská výroba tisknou

ceníky, které mají naprosto běžně od 200 do 1000 stran... Odráží to obrovské množství možností nabízených dveří včetně příslušenství. V nabídce máme, jako každý jiný, bílé dveře, jenomže v patnácti konfiguracích. Tady nejde o to pouze produkt dovážet, to dokáže každý. Ale pokud ten produkt nepochopíte, tak nemáte šanci. Je to systémová práce. Katalogy, které mají naši klienti k dispozici, jsou v podstatě knihy s unikátní obrázkovou i technickou specifikací.

VRAŤME SE TEDY NA ZAČÁTEK NAŠEHO ROZHOVORU.

ZA KOLIK SE TEDY DAJÍ POŘÍDIT KVALITNÍ DVEŘE?

Jsem přesvědčen, že umím nabídnout nadstandardní dveře od 9.000 Kč. To je projektová cena se vším všudy, tedy s křídlem, obložkovou zárubní, skrytými panty, magnetickým zámek, klikou i montáží. Výška dveří, pro nás standardní, 210 centimetrů.

A CO EKOLOGIČNOST A ZDRAVOTNÍ NEZÁVADNOST VAŠICH PRODUKTŮ?

Veškeré dveře z našeho portfolia pocházejí z odpovědně obhospodařovaných lesů, dřevěné panely obsahují jen nepatrné a neškodné množství formaldehydu, téměř všechny výrobky jsou povrchově upravovány lakováním a natírány vodou ředitelnými laky. Vše je dokladovatelné patřičnými evropskými certifikacemi.

A CO DODACÍ TERMÍNY?

Myslím si, že i zde máme co nabídnout. U typových laminátů se standardní výškou 2100 mm umíme nabídnout tzv. rychlou dodávku. Znamená to, že hladké dveře v dané specifikaci včetně zárubně developerovi vyrobíme do 10 dnů. Standardní zakázky nabídneme s termínem dodání 4 týdny až 6 týdnů.

MYSLÍM, ŽE SVĚ ZAKAZNÍKY SI VAŠE DVEŘE NAJDOU.

Už si je dávno našly. Našimi klienty jsou většinou koncoví zákazníci a developeři, kteří oceňují kvalitu a design našich výrobků. V rozmanité nabídce jistě existují dveře, které odrážejí styl každého klienta a vypadají tak, jako by byly vyrobeny právě jen pro něj.

Dveře Ferrero Legno

René Karpíšek

(*1965)

Vystudoval SPŠS Kotlářská Brno. Začínal v Královopolské strojírně Brno, sbíral zkušenosti v JOB centru. Později byl jednatelem společnosti RBV, od roku 2000 je jednatelem společnosti TP EUROSERVIS. Od roku 2018 je hlavní tváří značky PORTE KARPI.

Ať už vás mají za realisty či snivce,
ať už raději levitujete v kuchyni
než rácháte se ve vířivce,
ať už máte rádi vinyl víc než parkety,
ať na stěny volíte stěrky a ne tapety,
ať obklady nemáte z keramiky,
a koupelnu máte z kvarcitu,
ať místo minimálu vyznáváte cukrblíky,
stejně nakonec všechno je to o citu.

Pohled do interiéru.

NALAĎTE OKO.
NASLIŇTE SI PRST.
OBRÁĎTE LIST.
NECHTE SE INSPIROVAT.

La vita è bella.

A ještě krásnější s vodovodními bateriemi FIMA Carlo Frattini.

Pro mnohé jsou vodovodní baterie zařízením, které slouží k výdeji vody z vodovodu, povinnou součástí koupelny, nutným zlem, neuralgickým bodem mezipartnerských diskusí a minusovou položkou v rodinném rozpočtu. Nejsou však baterie jako baterie.

Baterie italské značky FIMA od autora Carla Frattiniho postaví veškeré jejich předchozí vnímání na hlavu. A to nejen díky jejich designové eleganci a vysoké kvalitě, ale především díky speciální technologii šetření vody.

Zdržme se chvíli u ekologického aspektu vodovodních baterií FIMA. Ten se prolíná veškerým počínáním této značky. Nejsilnějším důkazem je nová továrna společnosti, která je energeticky napájena fotovoltaickými panely. Co víc,

FIMA chce svou novou produkční budovu postavit v rámci nulových emisí. Ale zpět k produktům.

Samotné vodovodní baterie jsou opatřeny mechanismem, který umožňuje šetřit vodu. Máte tedy na výběr, jestli budete používat pouze 50 % vody nebo potřebujete 100% průtok, a to pouhým dvojitým mechanismem zapínání kohoutku. Do poloviny šetříte vodu, na plno máte maximum průtoku, který činí 9 litrů za minutu.

Inovativně přistupuje značka FIMA i k otázce šetření teple vody a energie obecně. Centrální poloha určuje studenou vodu, nikoliv vlažnou. FIMA tak myslí ekologicky i za všechny uživatele. Nemluvě o tom, že všechny produkty vyrábí z materiálů, které patří v udržitelnosti na přední příčky.

Studená sprcha pro všechny milovníky vany.

Dechberoucí sprchové hlavice Melograno.

Designové sprchové hlavice Melograno vznikly kooperací se společností Melogranoblu, značkou, která se zabývá osvětlením. Výsledkem je charizmatická sprchová hlavice, která vyniká kombinací saténového a metalického povrchu, čímž vzniká dojem, že se kapky vody vznášejí.

I v případě sprchových hlavice Melograno naplňuje FIMA filozofii Green, Quality a Design a dělá ze sprchování úžasný zážitek.

Pojďte zdraví naproti!

Navštivte nové Studio zdravého spánku v DEHO.

Německý filozof Immanuel Kant kdysi prohlásil, že proti trampotám života dal Bůh člověku tři věci - nadějí, spánek a smích. Tým DEHO tomuto mysliteli dává za pravdu, a proto na sklonku minulého roku toto interiérové studio otevřelo ve svém showroomu v Centru Kaštanová Studio zdravého spánku. Ostatně, spánek je se smíchem a nadějí v kvalitní život bytostně spojen.

Statistiky hovoří, že problémy se spánkem má v České republice 40 % populace. Důsledek nespavosti může výrazně ovlivňovat mentální zdraví a způsobovat

psychickou nepohodu. Navštívíte-li ovšem Studio zdravého spánku v showroomu DEHO a využijete-li všech možností tohoto jedinečného prostoru, tento problém se vás jistě týkat nebude.

Za všemi peripetemi se spánkem totiž stojí (vlastně leží) matrace. Na těch nejlepších z dílny italské značky Magniflex si nyní můžete přijít do DEHO na chvíli poležet a načerpat síly. Ať už spíte na boku, na zádech či na břichu, tu svou si - v příjemné atmosféře nasycené bytovými vůněmi - v nabídce DEHO stoprocentně vyberete.

Spánek jako sen.

To jsou italské matrace Magniflex.

Kvalitní matrace by měla splňovat několik zásadních předpokladů: napomáhat protažení a uvolnění páteře, stejně jako vést ke zmírnění bolesti zad. Všechny tyto předpoklady, alespoň podle amerických chiropraktiků, splňují matrace Magniflex, které se plným právem pyšní certifikací Zdravotního produktu první kategorie, nejvyšší certifikací v EU.

Kolébku značky Magniflex je italské Toskánsko, kde se již více než 55 let vyrábí matrace, polštáře a další produkty, které zlepšují spánek lidí po celém světě. Mimo jiné například italské brankářské legendě Gianluigimu Buffonovi nebo řadě předních českých herců.

Studio zdravého spánku v DEHO vám aktuálně nabízí 11 matrací a celkem 14 různých komfortů

z portfolia Magniflex. Nezapomíná ani na polštáře. Matrace Magniflex bezpochyby přinášejí novou dimenzi spánku. Je třeba podtrhnout zejména prodyšnost matrace u kolekce Magnigel nebo dvouzónovou matraci MagniStretch, která díky svým protichůdným zónám umožňuje posilování zádového svalstva a meziobratlových plotének.

Ani rozdílné preference uživatelů, týkající se tuhosti matrace, nejsou pro DEHO žádným limitem. U všech matrací Magniflex si zákazníci mohou vybírat z několika stupňů tuhosti. Ba co víc, v nabídce figuruje také speciální řešení matrací věnované zdravotně postiženým - tyto matrace totiž umožňují rehabilitaci kostry a svalstva i během spánku.

Když chcete mít dokonalý přehled o světě podlah, obraťte se na Supellex.

kancelářích a v ostatních komerčních prostorech. Technické informace o kolekci naleznete na stránkách www.podlahy-designtime.cz.

TŘÍVRSTVÉ DŘEVĚNÉ PODLAHY DESIGNWOOD

Supellex – Svět podlah se velmi věnuje dřevěným podlahám. Proto privátní kolekce DesignWood, kterou Supellex letos uvádí, nabízí 6 dekorů z dubu v různých zabarveném provedení a jeden dekor jasanu.

Co se musí 100% „vypíchnout“, je povrchová úprava LIVE PURE (super matný lak, který naleznete u dvou provedení Dub Super Finale a Dub Super bílý Concerto). Jedná se o speciální lakovanou povrchovou úpravu zahrnující 11 vrstev laku s jemně drásaným povrchem a velmi matným vzhledem. Povrch je extrémně odolný proti poškození a stabilní vůči vlivům UV záření. K dalším přednostem patří jednoduchá údržba, přestože povrch ošetřený tímto produktem na první pohled vypadá jako olejovaná podlaha. Povrchová úprava Live Pure je patentovaná a získala několik odborných cen. Díky povrchu Live Pure již uživatel nemusí volit mezi krásou dřevěné podlahy a údržbou, která často u olejovaných povrchů bývá sama o sobě výzvou.

Supellex – Svět podlah je známý tím, že zajišťuje odborné poradenství v oblasti podlahovin a je spolehlivým partnerem pro realizační firmy, které se zabývají pokládkou podlahovin.

Snahou Supellexu je přinášet do světa podlah stále něco nového, pro rok 2019 jsou připraveny následující novinky:

VINYLOVÉ PODLAHY DESIGNART – ZBRUSU NOVÁ KOLEKCE

Udržet si trend v oblasti bytového designu znamená přizpůsobit dekory podlah požadavkům trhu. Toho se letos dočká i kolekce vinylových podlahovin DesignArt. Od dubna 2019 má tato značka podlah bude mít v nabídce nové dekory, které si stále drží trend do šeda. Ale výrobce Gerflor se zaměřil na dokonalost

provedení povrchových úprav: drásání a gravírování. Absolutní designovou záležitostí se staly dekory Butterfly Elite Dark a Butterfly Elite Cooper, u kterých je povrch potíštěn speciálním designovým vzorem. Kolekce kromě nových dekorů nabízí především variabilitu rozměrů a díky tomu může DesignArt nabídnout v prostoru dokonalou imitaci dřeva či kamene.

HETEROGENNÍ PVC DESIGNTIME CONTRACT

Co rozhodně chybělo v nabídce Supellexu, je širší nabídka PVC podlahovin v rolích pro komerční využití. Proto Supellex od dubna 2019 doplňuje do svého portfolia novou kolekci DesignTime Contract, která obsahuje 10 pixelových dekorů. Uplatnění této kolekce bude především ve školních zařízeních, nemocnicích,

Hop do vířivky!

Jenže do jaké?

Vířivka v rodinném domě dneska již není žádná terča. Dokonalý relax a odpočinek s rodinou či s přáteli si chce užít snad každý z nás. Ale schválně, víte vůbec, jak si vybrat tu správnou vířivku?

Na rozdíl od mnoha jiných produktů není u vířivky tím nejpodstatnějším atributem pořizovací cena. Ta je pouze zlomkem toho, co vás bude vířivka stát v konečném součtu, tedy jaké budou její provozní náklady.

Pokud tedy budeme klást důraz na sumu, kterou vás bude stát celoroční provoz, pak nebudeme chodit dlouho kolem horké vířivky, a doporučíme vám ty od německé značky Villeroy & Boch.

Vířivky V&B patří mezi nejúspěšnější vířivky světa! Díky inovativní technologii mají tyto vířivky o 90 % méně potrubí než ostatní vířivky, z čehož rezultuje minimální únik tepla. Trubky jsou rovněž vedeny převážně teplou vodou v lázni, a tak dochází k minimálním tepelným ztrátám. Technologie JetPaks je tzv. technologie výměnných panelů.

V praxi to znamená, že ve vířivce jsou tyto panely na sedacím místě, tyto je možné libovolně dokupovat a velmi jednoduše měnit. Tímto se rozšiřuje počet variant masáží.

Hop do Centra Kaštanová! A pak hop do vířivky Villeroy & Boch! z čehož rezultuje minimální spotřeba elektrické energie a ztráta tepla.

Zázrak!

Levitující kuchyňský ostrůvek.

Zemskou gravitaci popřela v jedné ze svých posledních realizací společnost Domov na míru. V rámci realizace v rodinném domě ve Viničných Šumicích se zdárně vypořádala s výzvou, aby se centrálně umístěný pracovní ostrůvek sloužící rovněž jako varná a mycí centrum, vznášel několik centimetrů nad podlahou.

Zapeklité zadání společnost Domov na míru, výrobce a prodejce zakázkového nábytku,

vyřešil pomocí ocelové konstrukce, která nesla ostrůvek. Dvířka jsou lakovaná do extramatu, ostrůvek je navíc kombinovaný s javorovou dýhou: pracovní deska je vyrobena z materiálu Hanex, barová deska je ze zmiňované javorové dýhy. Celá kuchyně je okovaná řešením firmy BLUM, za pozornost stojí zejména elegantní zásuvky Legrabox v antracitové barvě.

A pak že se zázraky nedějí!

Kam na kamna? Do HEDE!

To, že značka HEDE reprezentuje českou školu ve výrobě špičkových krbových kamen, už ví dneska skoro každý. Ale jen málokdo ví, že kromě vlastní produkce na tuzemský trh dováží krbová kamna renomovaného holandského výrobce Wanders fires & stoves v čele s jeho novinkou – luxusními závěsnými krbovými kamny jménem Mata.

Závěsná krbová kamna Mata jsou mistrovským designovým solitérním kouskem určeným do obývacího

pokoje. Kamna jsou charakteristická atypickými oválnými tvary, širokou spalovací komorou a masivním prosklením z přední strany i boků. Konstrukce kamen je z masivní litiny, a to je předpoklad jejich maximální pevnosti a dlouhé životnosti. Závěsná krbová kamna Mata jsou ukázkovým příkladem skandinávského designu se zaměřením na perfektní funkčnost a konstrukci se spoustou skrytých předností.

Bez kompromisů.

Uponor Comfort E. Unikátní podlahové vytápění do malých prostor.

Pryč jsou doby, kdy o podlahovém vytápění mohli přemýšlet pouze majitelé velkorysých prostor. Elektrické podlahové vytápění Comfort E od Uponor je vhodné nejen do menších bytů, ale i tam, kde není prostor pro navýšování skladby podlahy.

Důvod je prostý. Propracovaný - komfortní a úsporný - systém Comfort E díky své tenké tloušťce (pouze 3 mm) a všíte ohebné kabelové rohoži nezmění výšku podlahy, což je jednoduše se nastavuje a je efektivní při dosahování komfortní teploty podlahy.

Uponor Comfort E je skvělou volbou jak do malých bytů, tak

i například do koupelen a lze jej využít jako hlavní nebo doplňkové vytápění. Tento systém je velmi jednoduchý na instalaci, kabelové rohože nepotřebují žádná další lepidla nebo nářadí, tím šetří čas i náklady.

Důležitým benefitem je možnost nezávislého a samostatného regulování teploty v jednotlivých místnostech.

Máte-li malý byt, s Uponor Comfort E vám na nohy táhnout nebude.

Tedy pokud si vyrazíte do jedné z poboček sítě společnosti Keraservis, kde vám tento systém vytápění nabídnou a se vším poradí.

Pohádka z mechu a... mechu.

To jsou dekorativní mechové obrazy od společnosti NĚMEC.

DEKORATIVNÍ MECHOVÉ OBRAZY

Nikdo asi nepochybuje, že pohled na přírodu, zeleň, stromy, hory, louky a květiny povznáší a uklidňuje naši mysl. Nepochybují o tom ani interiéroví designéři, kteří stále častěji a ve větším počtu zapojují do svých návrhů nejen florální prvky, ale i dekorativní mechové obrazy.

Pokud s ironickým pošklebkem zamítneme tezi, že se jedná o mech, které si vykopeme někde v lese, pak nás napadne relativně zákeřná otázka: Jak to, že tyto mechové obrazy vydrží v interiéru stále zelené?

TAJEMSTVÍ STÁLE SVĚŽE ZELENÉHO MECHU

Tak tedy, tyto přírodní mechy jsou konzervované, proces jejich stabilizace spočívá v ručním sběru a následném sušení na sluníčku. Poté je mech napuštěn směsí bio-glycerinu, barviv a minerálů. Ergo směs, která je zdravá naprosto bezpečná. Následuje druhá fáze sušení, po níž jsou mechy pečlivě přebrány a baleny.

MECHOVÉ KOMPOZICE ZNAČKY NĚMEC

Aranžované mechové kompozice v rámech potažených ručně aplikovanou stěrkou Betonepox®, které splňují přísné hygienické normy pro pracovní prostředí

a limity pro prostředí v pobytových místnostech. To je to, oč tu běží. Pořídít si můžete hotové mechové obrazy nebo balení mechu, v takovém případě: ať se dílo podaří.

NENÍ MECH JAKO MECH

Samozřejmě, vybírat můžete hned z několika typů mechů.

Velmi oblíbený je Reindeer Moss, tedy sobí mech, typický svou sytou zelenou a měkkou, houbovitou strukturou. Můžeme-li vám pošeptat do ucha, sobí mech je ideální pro pokrytí velkých ploch nebo pro výrobu dekorací na speciální akce. Němec má dále v nabídce plátový mech Sheet

Moss, který je perfektně vyčištěn a snadno se používá, a španělský mech Spanish Moss, který roste v podobě vírů špagetového tvaru. Španělský mech se perfektně vyjímá v aranžování skleněných dekorativních koulí, dárkových košů a kupříkladu jako zelený doplněk například k orchidejím.

Mechů je více druhů, než byste si mysleli. Třeba takový královský mech Royal Pool Moss poznáte podle dlouhých pulzujících zelených vln, které kontrastují s jeho hnědými chomáčky. No a lesní mech Forest Moss, ten je úplně ideální pro vystlání dárkových košů a okenních truhlíků.

Až se odteď řekne mech, nevybaví se vám jenom pohoda v lese, ale i obrazy od společnosti Němec.

Ostatně, více vám poví eshop.nemec.eu.

Optimal Interier Design přichází s celosvětovými novinkami.

Důkazem jsou tři nové kolekce od belgické značky Omexco.

Belgie. Země s nejvyšším bodem v pouhých 694 metrech nad mořem. Země, která dala světu asfalt, saxofon, formát JPEG, čekanku, motor s vnitřním spalováním, kolečkové brusle, pralinky, komiksovou postavu Tintina nebo cyklokros. Země, v níž sídlí společnost Omexco, světoznámá značka, která již od roku 1981 udává styly a trendy v oblasti vysoce kvalitních tapet. A tady se na chvíli zastavme.

Je jaro 2019 a „kouzelníci“ z Omexco přicházejí se třemi novými kolekcemi tapet, jejichž řemeslnost i estetika doslova berou dech. Tapety z kolekcí Aruba, Vogue a Gala jsou, ostatně stejně jako veškerá produkce z belgického Heverlee, ódou na variace: variace materiálů, variace stylů a variace motivů.

Aruba evokuje pomíjivou dimenzi stejnojmenného ostrova v Karibském moři a odkazuje k čistotě vody, ke světlu, palmám či k teplému písku. Aruba je poctou přírodním materiálům.

Kupříkladu vlny na texturách jsou vyrobeny z autentických přírodních materiálů, lněných přízí a ekologických netkaných tapet.

Omexco Vogue je kolekce netkaných tapet postavená na dvou tématech a nekonečných barevných variacích. Tapety Vogue dokážou obléct stěny interiérů do lesku: šíří jemnou záři a barví stěny do vlněných linií.

A do třetice. Gala je kolekce netkaných tapet jemných damaškových motivů. Můžete si tak vybrat mezi velkým barokním

damaškem ve tvaru zlatých listů, malým klasickým damaškem s osmanskými akcenty nebo současným texturovaným a reliéfním damaškem.

JAK TO VIDÍ LENKA ČÍZEK MAŠKOVÁ, DESIGNÉRKA OPTIMAL INTERIER DESIGN?

V případě trojlístku kolekcí nových trendových tapet Omexco je velmi složité určit pořadí. Všechny tři jsou pro mě výjimečné.

Při pohledu na vzory a barevnosti tapet Aruba doslova cítím prchavou atmosféru krásné ostrovní přírody, cítím hutnost země, čistotu a průzračnost vod, ostré světlo rovníkového slunce. Kolekce Aruba, to jsou tapety z čistě přírodních materiálů, a proto je potřeba respektovat neopakovatelnost přírodních textur. Pokud bych měla být techničtější, větší plocha aplikovaná touto tapetou bude vždy tvořit panelový efekt v šířích 110-91 cm podle zvoleného dezénu. Díky tomu si ji dovedu živě představit na jedné dominantní stěně v interiéru a ostatní plochy zdí lze dokombinovat z ekologických

netkaných struktur neutrálnějších barev a opakujícího se vzoru.

Druhá kolekce Vogue je, řekla bych, nejvíc nadčasová – bude slušet jakékoliv domácnosti i při proměnách trendů v zařizování interiérů. Doporučila bych ji všem, kteří už při stavbě domu plánují, že finální povrch všech stěn bude ušlechtilá, nadčasová tapeta. Touto prozíravostí lze ušetřit čas a peníze při štukových úpravách stěn. Vogue využívají takzvaných duo tónů a hry světla a kontrastu mezi spodní barvou a reliéfní kovovou folií na povrchu. Je to jakési vrstvení plánů, asi stejně jako když si krásná žena přes krajkové spodní prádlo oblékne rafinovaně poloprůhledné večerní šaty.

Náročná klientela zvyklá na glamour nebo historizující luxus bude zřejmě nejvíce slyšet na graficky nejvýraznější jarní kolekci Gala. Ta díky svým ornamentálním a opulentním vzorům propojuje renesanční Benátky s Byzancí, je spojnicí mezi evropskými a asijskými ornamenty. Ale abych naše zákazníkyni nemátlá. Na rozdíl od tradičního historismu se k těmto dekorům používají tvarově jednoduché a designově čisté formy nábytku. Právě tím může vzniknout kontrast a dialog rozdílných světů. I proto je dle mého názoru Gala šitá na míru kontraktovým projektům, jako jsou hotely, restaurace a kanceláře.

Víte, jak poznat opravdového audiofila?

Tak, že tuhle stránku rozhodně nepřeskočí.

ITALSKÉ REPRODUKTORY

Italská značka Sonus Faber rozvíjela nejen obývací pokoj a hodlá v tom pokračovat i nadále. Důkazem jsou reproduktory Palladio a jejich dvě modelové řady LEVEL 6" a LEVEL 5". Mimo špičkové provedení včetně vychytávek, jako jsou velké stropní reproduktory se zkoseným uložením měničů, nabízí Palladio absorpční materiály na předních částech zkosených ozvučnic a design navazující na provedení klasických volně stojících reproduktorů.

AMERICKÉ GRAMOFONY

Americký high-end výrobce McIntosh pro změnu přichází s velice zajímavým „all in one“ systémem McIntosh MTI100,

který v sobě integruje špičkový gramofon s elektronickým předzesilovačem, digitálním zesilovačem 2x80W, sluchátkovým výstupem, analogovým nesymetrickým vstupem, optickým a koaxiálním digitálním vstupem, Bluetooth a pre-out výstupem pro subwoofer.

KANADSKÉ „ALL IN ONE“ SYSTÉMY

Systém, který jde zcela jinou cestou a zaměřuje se především na digitální obsah, vyvinula kanadská firma NAD. Model, který se jmenuje M10, podporuje Hi-Res formáty MQA a DSD a sdružuje v sobě BluOS síťový přehrávač podporující všechny možné internetové služby včetně Spotify a Tidal. Mimo

jiné, tento přístroj má přes čelní panel rozměrný barevný dotykový displej, který zobrazuje informace o přehrávané skladbě včetně fotografie obalu, ovládací prvky a tolik oblíbené rafičky VU metry.

Přírodní kámen v showroomu DEKSTONE na Kaštanové!

Nabízí dlažby, obkladový kámen a okrasné kamenivo z celého světa.

Je nám velkou ctí představit vám nového člena rodiny Kaštanová, kterým není nikdo jiný než značka DEKSTONE. Ta rozšíří nabídku Kaštanové o široké portfolio v oblasti atypické a zakázkové výroby z přírodního kamene.

Co si pod tím představit konkrétně? DEKSTONE přináší řešení atypických i tradičních dlažeb, obkladů do interiéru i exteriéru, kuchyňských a koupelňových desek, schodů, parapetů, obkladů krbů, okrasných štekřků a valounků.

Pokud si nedovedete pod pojmem „přírodní kámen“ představit nic bližšího, pak hovoříme například o břidlici, kvarcitu, pískovci, žule, vápenci a mramoru ze všech koutů světa, jako je Brazílie, Afrika, Indie, Čína a Evropa včetně tuzemských materiálů.

DEKSTONE kromě dodávek standardizovaných formátů nabízí dodávky na míru pro řešení velkoformátových dlažeb a obkladů, kuchyňských desek, okenních parapetů, schodišťových stupňů nebo krbů.

Až poznáte portfolio DEKSTONE blíže - v showroomu na Kaštanové nebo prostřednictvím referencí na dekstone.cz - nezástane ve vašem původním projektu kámen na kameni.

Koupelna plná barev?

Zvolte otopné těleso KORATHERM AQUAPANEL.

Novinka v portfoliu společnosti KORADO přinese nevšední design do vaší koupelny v podobě modelu KORATHERM AQUAPANEL. Moderní a jednoduchý vzhled tohoto designového radiátoru přesvědčí každého, že při výběru vhodného tělesa do koupelny není potřeba zůstat jen u klasických „žebříků“ jako doposud.

Rovně, geometricky přesně uspořádané profily tohoto tělesa

působí luxusním a neokoukaným dojmem. Výběrem barevného odstínu ze vzorníku KORADO nebo RAL lze těleso KORATHERM AQUAPANEL přizpůsobit koupelně nebo z něj udělat jedinečný designový prvek.

V prodeji od října 2018, k vidění v Centru bydlení a designu Křížíkova v Praze nebo na webových stránkách www.korado.cz.

Lightway Tower v novém světle.

Unikátní světlovodný systém prochází znovuzrozením.

Vývojáři ve společnosti Lightway, která je výrobcem křišťálových světlovodů, si dennodenně kladou otázku, jak se elegantně a úsporně zbavit umělého světla a dostat dovnitř budov slunce. Pádnou odpovědí je světlovodný systém Lightway Tower, který v nedávné době prošel procesem celé řady inovací.

NA JAKÝCH PRINCÍPECH JE LIGHTWAY TOWER POSTAVEN?

Centrální světlovod sbírá denní světlo z úrovně střechy a vede jej celou budovou do nejnižšího podlaží. Horizontálně napojené světlovodné potrubí v jednotlivých podlažích stavby rozvádí sluneční světlo do tmavých prostor. Denní světlo je pak přivedeno

do vnitřních prostor, kam se normálně nedostane. Výsledek je nasnadě: denním světlem osvětlené chodby, schodiště, šatny, koupelny. V přirozeném světle plavou kanceláře, recepce nebo třeba podzemní parkoviště.

Na okraj zmiňme, že patentovaná technologie Lightway Blue Performance zajistí, že v horkém podnebí nebude přenášeno teplo dovnitř stavby a ve studeném klimatu nebudou tepelné ztráty směrem z budovy.

V prostorách, kam je denní světlo zavedeno, se pak žije, pracuje a funguje mnohem lépe. Vnitřní stavby jsou o poznání přátelštější.

Jaký je rozdíl mezi polochytrou a skutečně chytrou domácností?

Odpověď vám dá iNELS.

POLOSMART

Máte již dnes většinu spotřebičů na dálkové ovládání, robotický vysavač, automatické rozsvěcování světla u vchodu nebo dveřní videohlásku? I když je to skvělé, musíme vás zklamat. Vy v „chytré domácnosti“ nežijete. Ano, můžeme hovořit o dílčích usnadněních, nikoliv však o komplexní chytré domácnosti.

SMART HOME

Inteligentní dům poznáte tak, že poskytuje svým majitelům komfortní přehled, energetickou výhodnost a možnost kontroly a ovládání bez ohledu na to, zda je někdo doma.

Smart Home - to je ta pravá definice domova, který má spotřebiče, osvětlení, topení, klimatizaci, televizory, počítače, zábavní audio a video systémy, bezpečnostní a kamerové systémy, které jsou schopné vzájemné komunikace a mohou být řízeny vzdáleně časovým scénářem, a to nejen doma, ale i vzdáleně z libovolného místa na světě telefonem nebo přes internet.

CHYTRÁ ÚSPORA

Chytrou domácnost si můžete naplánovat nejen do novostavby,

ale můžete si ji nainstalovat i ve stávající domácnosti - v bytě či domě. Celkem logicky je počáteční investice do chytré instalace vyšší než v případě obyčejných vypínačů, zásuvek a elektrických rozvodů. Nicméně, úspory na řízené intenzitě osvětlení, na skrytých žroutech energie v případě stand-by režimu spotřebičů jsou markantní.

SYSTÉM PRO BUDOUCNOST

Řekněme, že se za deset let objeví nová technologie nebo zcela nový spotřebič. Co s tím? Díky inteligentní instalaci iNELS si jej budete moci připojit do současné struktury a ovládat stejně jako současné prvky. iNELS má o budoucnosti jasno, ať už se jedná o iNELS BUS, vhodný pro novostavby, nebo iNELS RF, který byl vyvinut s ohledem na dodatečné vybavení - tedy instalace bezdrátových inteligentních vypínačů a spínačů, aniž byste museli řešit nové kabely a cokoli bourat.

NUŽE?

Pokud nechcete bydlet chytré jen napůl, obraťte se na nás a my vám vše vysvětlíme a propočítáme.

Dodávka svítidel do administrativního komplexu AFI Vokovice, Praha.

O PROJEKTU

AFI VOKOVICE je velice vydařený, nepřehlédnutelný administrativní komplex v atraktivní lokalitě Evropské třídy na dosah centra Prahy a letiště. Autory projektu jsou architekti ze studia DAM architekti. Pro lepší představu: jedná se o dvě budovy o šesti a osmi nadzemních podlažích s celkovou pronajímatelnou plochou téměř 14 tisíc metrů čtverečních v sousedství stanice metra trasy A Vokovice. Tento projekt se bezpochyby zapíše zlatým písmem do historie developerské výstavby posledních let.

SVÍTIDLA, KTERÁ DOKÁŽOU NAHRADIT SLUNEČNÍ SVIT

Pro některé nájemce zabývající se poskytováním zdravotnických služeb byla dodána svítidla

s vysokým indexem podání barev, která jsou vybavena speciálním typem LED čipů. Takový typ osvětlení se používá právě ve zdravotnictví, případně v oděvních obchodech, nebo tam, kde je potřeba věrné zobrazení barev.

Světlo z takových svítidel se svou charakteristikou a spektrální šířkou blíží slunečnímu světlu. Na návrhu osvětlení spolupracoval HORMEN s architekty ze studia DAM architekti a s developerem AFI EUROPE Czech Republic. Ten si zaslouží potlesk za odvahu, s níž k celému projektu přistoupil.

Kromě toho, předmětem dodávky HORMEN byla kompletní soustava nouzového osvětlení s centrálním bateriovým systémem

INOTEC a dodávka designového venkovního osvětlení LIGMAN. Celkový počet dodaných svítidel překročil 12 tisíc kusů.

ŘEŠENÍ OSVĚTLENÍ BODUJE I U ODBORNÍKŮ

Administrativní komplex AFI VOKOVICE získal nejvyšší stupeň certifikátu LEED - Platinum osvědčující mimořádnou energetickou hospodárnost. Vděčí za to mimo jiné i LED svítidlům s velice nízkou spotřebou a výbornými optickými vlastnostmi.

K VYPÍNAČŮM MĚ PŘIVEDLA NÁHODA.

RÁNO, ODPOLEDNE, VEČER. V LÉTĚ, V ZIMĚ.
NA CHODBĚ, V ŠATNĚ, V OBÝVACÍM POKOJI,
LOŽNICI, V KUCHYNI, V GARÁŽI. SAHÁME NA NĚ
TU S RADOSTÍ, JINDY VE SPĚCHU. DOTÝKÁME
SE JICH TISÍCKRÁT DENNĚ. ANO, ŘEČ JE
O VYPÍNAČÍCH. PRÁVĚ TY SE STALY VŮBEC PRVNÍ
PRODUKTOVOU KATEGORIÍ, NA NÍŽ KATRIN
GRUND, RODAČKA Z NĚMECKÉHO FRANKFURTU

NAD MOHANEM, POSTAVILA V ROCE 2016
KONCEPT SVÉHO DESIGNOVÉHO SHOWROOMU
MONOBRAND. V CENTRU BYDLENÍ A DESIGNU
KŘÍŽÍKOVA V PRAŽSKÉM KARLÍNĚ, KAM SE VLONI
PŘESTĚHOVALA, DNES UŽ SVÝM KLIENTŮM
NENABÍZÍ POUZE VYPÍNAČE, ALE I DVEŘNÍ KLIKY,
ÚCHYTKY, MADLA, DESIGNOVÁ SVĚTLA NEBO TŘEBA
DOMOVNÍ KOMUNIKAČNÍ SYSTÉMY.

POVĚZTE, JAK SE STANE Z VYSOKOŠKOLSKY VZDĚLANÉ EKONOMKY TREND-SETTER V PRODEJI DESIGNOVÝCH VYPÍNAČŮ?

Přestože jsem si už odmalička vzala do hlavy, že spojím svůj život s designem nebo architekturou, k vypínačům mě přivedla náhoda. Se svým mužem, za nímž jsem přišla z Německa, jsme koupili dům a zařizovali jej. Přirozeně jsem řešila i vypínače. Zjistila jsem, že vůbec nevím, kde si je tady můžu koupit. Ptala jsem se přátel a známých a ti mi vysvětlili, že jim vypínače doporučil jejich elektrikář. Byly většinou nevýrazné, bez důrazu na estetiku. S tím jsem se nechtěla spokojit. Chtěla jsem něco kvalitního a hezkého.

A TO SE POZNÁ U VYPÍNAČŮ JAK?

Vypínače nejsou jenom o designu. Ti nejlepší výrobci však pracují s poctivými materiály: s porcelánem od Rosenthalu, hliníkem, nerezem, břídlicí nebo dřevem. Nadstandardní vypínač je vždy spojen s kvalitou designu a zpracování, odráží se v něm filozofie výrobce. Je dobré vědět, že je z čeho vybírat.

JASNĚ TO LZE VIDĚT NA VYPÍNAČÍCH BERKER OD NĚMECKÉHO VÝROBCE HAGER.

Předně, u vypínačů a také zásuvek potřebujete know-how. Jsou to produkty, které jsou neustále používány, proto musí mít uvnitř velmi kvalitní strojky. Ty jsou pro vypínače zásadní stejně jako pro auta motor. Tyto neviditelné prvky jsou důležitější než design. Nechci, aby to vypadalo jako malá domů, ale Německo je Mekkou vypínačů. Ti největší světoví hráči nemají diverzifikované portfolio, ale na výrobu vypínačů se vyloženě specializují. Všichni - kromě Berkeru mluvím o značkách Jung nebo Busch Jäger - sídlí v jednom malém městě Schalksmühle v severním Porýní-Vestfálsku.

TAKOVÉ SILLICON VALLEY VE VYPÍNAČÍCH. ČÍM SI TUTO NĚMECKOU HEGEMONII VYSVĚTLUJETE?

Souvisí to se stylem Bauhaus, který letos slaví sto let. Berker byl jedním z prvních výrobců, který myšlenky této umělecké školy razil v praxi. První modely vypínačů navrhoval pro Bauhaus jeden z jeho zakladatelů Walter Gropius, kterému, jak známo, šlo o totální architekturu, takže i o kliky u dveří nebo právě vypínače.

TY IKONICKÉ ZÁSUVKY SI PAMATUJI OD BABIČKY. VLASTNĚ OD OBOU.

Vážně? A byly z porcelánu?

MYSLÍM, ŽE BYLY. PŘIJDE MI V TIPNĚ, ŽE ZATÍMCO TEHDY BYLY NAPROSTO BĚŽNÝM INTERIÉROVÝM PRVKEM V KAŽDÉM VENKOVSKÉM DOMĚ, DNES JSOU POVAŽOVÁNY ZA NĚCO NADSTANDARDNÍHO. Ā PROPOS, NA KOLIK TAKOVÁ ZÁSUVKA PŘIJDE DNES?

Nejlevnější řada stojí kolem devadesáti korun a pořád je kvalitní. Ale já bych si domů dala klasicky

hrnaté, a ty jsou dostupné od dvě stě padesáti korun. Když chci netradiční detail, třeba hranatý rám s kulatou kolébkou jako u modelů Berkeru R.1 a R.3 od Hagera, cena se pohybuje kolem čtyř set. A to už opravdu mluvíme o designovém kousku. Zásuvky jsou levnější. Designové lahůdky z řady Berker Serie 1930, vypínače skleněné, měděné či jinak speciální mají samozřejmě svou adekvátní cenu.

TO MI NEPŘIJDE Z POHLEDU CELKOVÉ INVESTICE ZA DŮM NEBO BYT ZASE TAK ZÁSADNÍ.

Jak se to vezme. Pracujeme i pro investory, kteří realizují rekonstrukci hotelu se sedmdesáti i více pokoji. Tyto typy zakázek jsou samozřejmě zásadní i pro náš byznys.

KOLIK BUDE STÁT VYPÍNAČ, KTERÝ PRO VÁS NAVRHL DESIGNÉR RONY PLESL?

Jsme těsně před uvedením na trh, finální cena pro koncové zákazníky je ještě v procesu. Musím říct, že jsem za setkání s Ronem Pleslem velmi vděčná.

JAK K NĚMU DOŠLO?

Máme na našem webu sekci,

kde si mohou designéři stáhnout produktové modely a výkresy. Rony byl jedním z prvních deseti lidí, kteří se do této sekce přihlásili. Koupil si totiž v Praze byt a potřeboval řešit vypínače, kliky a světla. To, že se jedná o renomovaného designéra, mi došlo až potom, co jsme se potkali u něj v ateliéru. Povídal mi, že je z našeho portfolia nadšený, a ptal se mě se zájmem, jaké mám s MONOBRANDEM další plány.

CO JSTE MU NASTÍNILA?

Že chci udělat MONOBRAND kolekci, která bude obsahovat vypínače i kliky. Na to si vzal Rony do ruky tužku a začal kreslit. Už měl nějakou představu o tom, jaké vypínače na trhu existují. Samozřejmě ty jeho jsou ze skla.

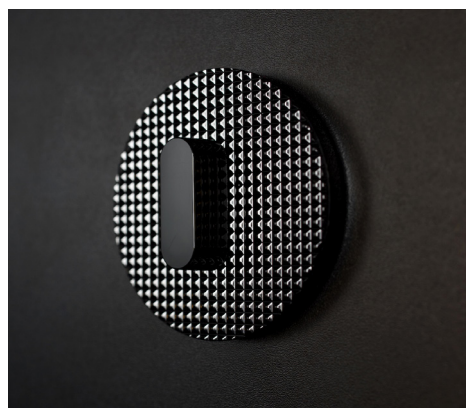
OD NÁPADU K REALIZACI VEDE MNOHDY TRNITÁ CESTA. NE?

Rony navrhoval, sklárna Bomma ve Světlé nad Sázavou brousila sklo, Hager měl na starosti kompletaci. Pamatuji si, jak jsem byla nervózní, když jsem vystavovala minulý rok na Designbloku. Až do poslední chvíle totiž nebylo jisté, zda vše stihneme včas. Nakonec se vše podařilo

a vypínač měl velký úspěch. Tento vypínač Ronyho Plesla pro MONOBRAND byl zrealizován v nadstandardním čase, ale obecně je vývoj nového produktu velmi nákladný a časově náročný.

UKÁZALA JSTE SE NEJSPÍŠ JAKO DOBRÁ PROJEKTOVÁ ŠÉFKA. TAK MĚ NAPADÁ, VY NEMÁTE AMBICI NAVRHNOUT SI NĚCO SAMA? Mám sice nějaký vkus, ale na

interiérovou designérku si nehraju. MONOBRAND umí svým partnerům, tedy architektům a designérům, což je naše hlavní cílová skupina, poradit a navrhnout řešení. Funguje to tak, že architekt, který pracuje pro developera, k nám přijde s návrhem vzorového bytu. Ten je nakreslen tak, aby byl pro investora zajímavý. Takže se tam často navrhuje něco lepšího – nejen vypínače a zásuvky, ale i dveřní kliky, osvětlení a dveřní komunikátory.

O TĚCH JSME JEŠTĚ NEMLUVILI.

MONOBRAND se zaměřuje na detaily v domech. A dveřní komunikátor, to je vizitka každého domu. Je to vlastně váš první kontakt s domem - vidíte zvonek, poštovní schránku, číslo popisné. Naším dodavatelem je německá firma Siedle, jsou jedničkou na trhu. Jsou předním výrobcem komunikační techniky v Evropě. Vyznačují se nejvyšší kvalitou a designem, čemuž napovídá i mnoho mezinárodních ocenění, dále jednoduchou obsluhou a snadnou montáží. Produkty Siedle jsou určeny uživatelům, kteří kladou důraz na design, funkčnost a spolehlivost.

VY SE OPAVĚ ZABÝVÁTE VELKÝMI SPECIALITAMI.

Nedávno jsem na veletrhu Light + Building ve Frankfurtu našla malý stánek, na kterém vystavovala jedna malá manufaktura z Dánska, která vyrábí kouřová čidla. Nádherná! A to je produkt přesně pro MONOBRAND. V našem portfoliu jsou kategorie, které jsou někdy na okraji zájmů prodejců, protože nejsou tak prostorově významné jako pohovky, stoly, nábytek...

NEBO OSVĚTLENÍ. ALE TO UŽ TAKÉ PRODÁVÁTE.

Mně se líbí to spojení, že použijete vypínač a svítí vám světlo. Ani v tomto případě nemám zájem přivést stejné značky, které se dají koupit na každém rohu. I zde se opakuje naše ideová linie: pečlivě vybírat zajímavé partnery, kteří vynikají kvalitou designu i zpracování a přinášejí krásu do interiérů. Často jsou to produkce malých manufaktur, ale i zavedené kvalitní značky. Český trh je příliš malý na to neprodávat unikátní design.

JAK SE K TĚMTO MANUFAKTURÁM DOSTÁVÁTE?

Jednoduše. Když cestuji, a já hodně cestuji, kupuji si vždy magazíny. Takto jsem našla spoustu výrobců.

Napadá mě třeba Lambert et Fils, což jsou kanadská světla z mosazi, a já jsem jejich první retailer v Evropě. Stejný příběh se odehrál i u značky Handvårk. To jsou pro změnu Dánové. Tyto značky nejsou nikde na e-shopech, odmítají prodej přes e-commerce. Když chcete kvalitní chleba, také jdete do malého pekařství a ne, s prominutím, do Alberta.

VY, NAVZDORY SVĚMU JMĚNU MONOBRAND, MÁTE V PORTFOLIU NESKUTEČNĚ ŠIROKÉ PORTFOLIO ZNAČEK. MÁTE MEZI NIMI NĚJAKÝ SVŮJ LOVEBRAND?

Buster + Punch. Rockerský brand, který velmi rychle roste. Narazila jsem na ně, když jsem dávala dohromady své portfolio. Buster +

Punch má shodu okolností stejný koncept jako MONOBRAND. Vyrábí krásné kování, vypínače, madla, úchytky i světla. Jen místo dveřních komunikátorů dělají motorky. To oni pro mě byli velkou inspirací, že i když tyto produkty nejsou samy o sobě sexy, bude to fungovat.

PRODÁVÁTE DESIGN ZE ŠVÉDSKA, Z NĚMECKA, AUSTRÁLIE I KANADY. POZORUJETE V PŘÍSTUPU K DESIGNU NĚJAKÁ LOKÁLNÍ SPECIFIKA?

Cílem každé malé manufaktury je vyrábět kvalitní produkt, na zemi nezáleží. Mám třeba dodavatele z Toronta a musím říct, že kanadský design překvapí svým unikátním detailem. Ale máme i belgickou manufakturu na dveřní kování, která pracuje s nádhernými detaily a materiály. Vždy záleží na konkrétním výrobcu. Ke spolupráci si vybíráme takové, kteří jsou v designu něčím specifičtí.

PŘESTOŽE JSME ZAČALI NAŠ ROZHOVOR U VYPÍNAČŮ, UKAZUJE SE, ŽE VÁŠ ZÁBĚR JE NEČEKANĚ ŠIROKÝ. PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE UŽ DOKÁŽETE VAŠE PRODUKTY V RÁMCI JEDNOHO PROJEKTU KOMBINOVAT.

Popíšu to na příkladu jedné vily nebo spíše zámečku v Olomouci. U této realizace nebyl žádný

architekt, jednalo se o klienta, který si nás vybral napřímo sám. Měli jsme absolutně volnou ruku. Devět set metrů zastavěné plochy, stropy 4,5 metru. Celkově jsme to ladili do francouzského stylu, takže jsme použili dveřní kliky od francouzských Bonnemazou-Cambus, to je zakázková výroba, všechno v mosazi. Světla - velmi výrazná - jsme navrhli od rakouského výrobce Kaia, který dokonce speciálně kvůli této realizaci vyráběl rozety na míru. Nikde nemáme jenom jednu značku, která by se nedala kombinovat.

ZKRÁTKA, PŘIJEDE K VÁM ARCHITEKT A UŽ SI MŮŽE VYBÍRAT Z VÍCE „ŠUPLÍKŮ“.

V Českém Krumlově se rekonstruuje hotel, do které dodáváme světla, kliky, madla, úchytky, vypínače. Kromě dveřních komunikátorů všechno. A takových klientů máme celou řadu.

MÁTE NEOBYČEJNÝ TALENT NAJÍT SKULINU NA TRHU. VIDÍTE MOMENTÁLNĚ NĚJAKOU?

Neřeknu, ale o jedné bych ještě věděla. Naším cílem je přidávat

do portfolia drobné, ale zajímavé designové kousky, které jsou spolehlivé, estetické a perfektně zpracované z kvalitních materiálů. Chceme, aby naše portfolio odráželo naše hodnoty, postoje a životní filozofii. To je naše myšlenka.

KATRIN GRUND

Katrin Grund se narodila v Německu, kde vystudovala soukromou ekonomickou školu. Mezi léty 2010-2016 pracovala - s přestávkami - pro technologickou společnost Rittal, kde se vypracovala až na pozici Global Account. Byla zaměstnána také v Česko-německé obchodní a průmyslové komoře. V roce 2016 založila společnost MONOBRAND, která dnes ve svém showroomu v Centru bydlení a designu Křižíkova v pražském Karlíně nabízí vypínače, designová svítidla, dveřní kliky, úchytky, madla a domovní komunikační systémy od celé řady výrobců, většinou menších manufaktur, z celého světa.

OD VINYLU PO VELKOFORMÁTOVOU DLAŽBU

Zatímco ještě před pouhými pětadvaceti lety byly nejen obývací pokoje, ale i další interiérové prostory koncipovány v duchu myšlenky „Co nejvíce nábytku!“, takřka veškerá podlahová plocha byla zakryta kobercem a českým domácím

vládly masivní dřevěné parkety, dnešní interiéry již akcentují podlahu jako výrazný interiérový prvek s důrazem na technické parametry a užité vlastnosti – snadnou údržbu, trvanlivost, odolnost a bezpečnost.

Vinylové podlahy

„Trendy materiálem, který již pár let vládne trhu s podlahovinami, je jednoznačně vinyl,“ má jasno produktový konzultant firmy Supellex Tomáš Vondrášek.

Vinyl má podle něj – stejně jako dlažba – dobrou tvrdost, je však výrazně pružnější, a proto má i nižší kročejový hluk. Přestože Tomáš Vondrášek vinylovou podlahu s dlažbou nechce srovnávat, protože se tyto druhy povrchů dokážou vzájemně doplňovat, odborník ze společnosti Supellex podotýká: „Vinylové dílce, neboli Luxury Vinyl Tiles, dokážou dlažbu velmi věrohodně imitovat. Oproti dlažbě je ale vinyl příjemnější a teplejší.“

Lepené vinylové podlahy jsou vhodné také do místností, kde vládne vlhko. Mají totiž nepropustné spáry a vydrží tak i klasické koupelnové „cákání“. „Vinyl je poměrně snadno udržovatelná

podlahovina, která nádherně imituje dekory dřeva, kamene či dlažby, ovšem s rozdílem pocitově výrazně teplejšího povrchu,“ říká Tomáš Vondrášek.

Vinylová podlaha je vhodná také k podlahovému vytápění, protože disponuje nízkými hodnotami tepelného odporu, a teplo tak pronikne snáze podlahou. Vinylové krytiny jsou na dotek teplejší, a to i když je topení v podlaze momentálně vypnuté. „Výrazně však záleží na způsobu pokládky a na vhodně zvolené podložce,“ upozorňuje Tomáš Vondrášek.

Zatímco privátní bydlení akcentuje především pohodlí, prostory komerční (kanceláře, shopping centra apod.) musí být především funkční. Faktorem X je přitom odolnost proti zátěži. Díky své schopnosti odolávat vysoké zátěži je první volbou v komerčních

a frekventovaných prostorách dlažba. Její tvrdost je v těchto případech argumentem číslo jedna. Nicméně, alternativ je více.

Začněme vinylem. *„Doporučuji vinyl s vyšší třídou zátěže. Má velkou odolnost a v případě plovoucí pokládky lze poškozené dílce snadno vyměnit. Je i velmi nenáročný na údržbu, takže lidé jsou pořád v čistém prostředí,“* popisuje výhody vinylu v komerčních interiérech Tomáš Vondrášek.

Trend:

Soudě podle aktuální produkce, do propadliště dějin odešly hladké povrchy. Výrobci přešli

na dekory s „V“ drážkami, které elegantně evokují vzhled prken. Takzvaný gravír napodobuje techniku kartáčování dřeva a kromě polomatné klasiky se nabízejí matné nebo vysoce lesklé dekory. Posledním trendem je tzv. synchronní struktura, která na rozdíl od náhodného zplastičtění povrchu obvykle neodpovídajícího rozmístění suků a prasklin v dekoru, dokonale kopíruje kresbu dřeva. *„Zároveň se objevuje více kamenných a betonových imitací. Tento vývoj souvisí s interiérovými trendy i s možností volit alternativu k chladnější dlažbě,“* vysvětluje Tomáš Vondrášek.

Keramická dlažba

Keramická dlažba se primárně vyznačuje svou odolností, tvrdostí, tepelnou vodivostí a širokou nabídkou vzorů a designu. „Dnes si lze vybírat mezi dekory dřeva, které jsou hřejivé a útulné, nebo dekory textilu hodícími se převážně do obývacích pokojů a také lze vybírat imitace betonu, kamenů, stěrek a jiných industriálních materiálů. Nabídka je skutečně různorodá a najít si to své může opravdu každý,“ komentuje možnosti dlažby Tomáš Kubeš ze společnosti Keraservis.

Je neoddiskutovatelným faktem, že výrazným benefitem keramické dlažby je kromě její tvrdosti i její nenasákavost. Z tohoto důvodu je v prostorách, kde se přichází do styku s vodou, tedy v koupelnách nebo v okolí bazénů, nejpraktičtější řešením. Výhody slinuté dlažby jsou dány samotnou technologií výroby. Hodnoty nenasákavosti u tohoto typu dlažby dosahují méně jak 0,3%. Zákazníci

tak v dlažbě získají vysoce odolnou a trvanlivou podlahu. „Další nesporně důležitou hodnotou, kterou je potřeba u dlažby sledovat, je její protiskluzovost,“ upozorňuje Tomáš Kubeš ještě na jeden nezanedbatelný aspekt dlažby. „Při výběru je potřeba se zaměřit na označení, které je specifikováno termíny R9 až R13, s tím, že nejvyšší hodnota dosahuje nejvyššího stupně protiskluzovosti a lze ji tak bez obav použít do koupelen, saun a dalších prostor.“

Také při podlahovém vytápění se dlažba ukazuje jako ekonomicky velmi výhodná. „Ze své podstaty je dlažba skvělým vodičem tepla, a proto i rychleji vede teplo, které je schopná si udržet podstatně déle,“ reaguje Tomáš Kubeš ze společnosti Keraservis.

Trend:

„Největším hitem posledních let je velkoformátová dlažba,“ říká bez rozmýšlení Tomáš Kubeš. Ta si prý našla své zájemce nejen díky

jednotnému a nerušenému vzhledu, ale také díky svým dalším pozitivním vlastnostem. „Je hygienická, protože díky menšímu množství spár je redukován prostor pro usazení nečistot a bakterií. Je praktická a také umí opticky zvětšit místnost. Nespornou výhodou je možnost využití velkoformátové dlažby jako obkladu – tím se docílí jednotného vzhledu interiéru. Toto řešení se stalo oblíbeným designovým trendem komerčních prostor,“ vypočítává plusy velkoformátové

dlažby Kubeš.

Obecně by se dalo říct, že žijeme v období, kdy se stále rozšiřuje nabídka dekorů a designových sérií. Proto dnes na trhu existuje téměř nekonečná nabídka různých tvarů – čtvercové, obdélníkové, hexagonové, které umí pokládkou vykouzlit jedinečné designové tvary. A také je k výběru nespočet dekorů – beton, mramor, dřevo, textilie i naprosto věrné imitace přírodních materiálů.

Přírodní kámen

Samostatnou kapitolu tvoří dlažby z přírodního kamene. Ta se dnes prosazuje u všech typů objektů, od bydlení, přes komerční až po ty veřejné. Materiálově se jedná zejména o granity, vápence, krystalické vápence (mramory), břidlice a kvarcitty z celého světa, tudíž materiálová nabídka je opravdu velmi široká. Podle použití je pak možno posoudit vhodnost jednotlivých druhů kamene.

„Přírodní kámen je relevantní k použití s podlahovým vytápěním i ve vlhkém prostředí včetně okolí bazénů. Případné použití u bazénů je nutné řešit vždy individuálně, čímž je myšleno i výběr vhodného povrchu pro splnění požadované protiskluznosti,“ popisuje Vladimír Dobr ze společnosti DEKSTONE.

U dlažeb z přírodního kamene v přímém okolí bazénu je pak potřeba pracovat s informací, zda se jedná o chlorovanou nebo slanou vodu. Některé kameny (např. granity a kvarcitty) lze použít i jako obklad do bazénu, např. ve formě mozaiky. *„Zde je na místě zmínit, že všechny obklady a dlažby z kamene doporučujeme vždy impregnovat, vhodnou impregnaci je potřeba navrhnout dle typu kamene, použití a podle toho, co od ní očekáváme,“* specifikuje použití kamene u bazénů Dobr.

Kromě odolnosti kamene a jeho originality je jednou z hlavních praktických výhod kamene možnost jeho opracování, kdy lze shodný kámen použít v různé tloušťce, povrchu i formátu a podle potřeby ho následně opracovat (dlažby a obklady, schody, parapety, pracovní desky atp.).

Trend:

Samozřejmostí dnešní doby jsou velkoformátové dlažby, kde je možné naplno využít možnost zakázkové výroby na míru. *„Co se týká povrchů, tak si dnes na prvním místě rozhodně nemůžeme představit leštěný kámen. Naopak, jako u jiných materiálů, se často používají matné povrchy jako jsou například mat, satinato, antico, patinato atp.,“* dodává Dobr.

Z pohledu materiálů jsou velmi oblíbené vápencové horniny

(konkrétně např. travertiny), které mají hřejivé barevné tóny. Dále pak např. mramory a kvarcitty, kdy jedna stěna nebo i deska na zdi může být originální dominantou celého interiéru. Dále jsou potřeba zmínit imitace přírodního kamene, např. tzv. „umělý kámen“, kde najdeme oproti přírodnímu kameni oblíbený čistý design, ale dnes i velmi povedené imitace mramorů. Tady hovoříme zejména o výrobě pracovních desek.

Epoxidové stěrky

Zajímavou možností jsou epoxidové stěrky, které se velmi často prosazují ve sprchových koutech – jak na podlahách, tak na stěnách. Se stěrkami je bohužel často spojena neodborná aplikace a vhodnost použití. *„Dnes se ještě setkáváme s klienty, kteří mají dva roky starou koupelnu ve stěrce, ale jelikož jim byl amatérsky aplikován nevhodný materiál, zpravidla vápencementová stěrka ošetřená lakem, po letech v zátěži sprchového koutu se stěrka loupe a flekatí,“* vyvrací Radovan Najman ze společnosti Němec mýtus o nekvalitě stěrek.

Vhodné k aplikaci na exponovaná místa jsou epoxidové stěrky Betonepox, které jsou jedinečné svou odolností, pevností a barevnou neměnností – tedy pokud nemluvíme o bílém epoxidu. *„Tento typ stěrky můžeme použít i do vstupů administrativních budov, jelikož zvládají podstatně větší zátěž než dříve aplikované cementové podlahy,“* nabízí zajímavé řešení Radovan Najman.

Trend:

„Poslední dobou pociťuji největší poptávku po možnosti individualizace,“ komentuje aktuální trendy Najman a pokračuje: *„Stále častěji do stěrky aplikujeme různé obrazce. Jedná se především o vrstvení stěrky dle jednorázové šablony, například vystupující firemní*

loga, a o domalované obrazce připomínající například zašlou dlažbu.“ Podle Najmana se hodně upouští od lesklých materiálů, vládne především kombinace betonu a dřeva. Interiéry se zjemňují a dopřává se vyniknutí doplňků, které není po čase problém měnit a tím si interiér znovu oživit.

NÁVRAT K PŘÍRODĚ

Přestože mezi odbornou veřejností neexistuje jasně vymezený jednotný názor na trendy, společnými jmenovateli nejnovějšího směřování interiérových povrchů jsou kvalita, životnost, nezávadné materiály, ohled k životnímu prostředí a životní styl populace. Leitmotivem a zároveň i jakýmsi imperativem pro všechny výrobce povrchů je pak návrat k přírodě.

Přirozenost

Přestože se v interiérech stále více prosazují moderní materiály, jako jsou beton, ocel a keramika, i nadále pokračuje trend šedých barev kombinovaných s přírodními dřevinami, přírodním kamenem, sklem či jejich věrnými imitacemi.

Dominantní postavení mezi dřevinami má zejména dub, v luxusnějších kategoriích nábytku má své výsadní postavení ořech. „Zůstaneme-li u tohoto materiálu,

pak převládá estetika přirozeného vzhledu surového dřeva – velmi oblíbená hrubá rustikální struktura povrchů přechází k jemně drásaným (kartáčovaným) a olejovým povrchům,” říká Radek Uhlíř ze společnosti DEHO. „Zatímco dřívě se přirozené vady dřeva považovaly za deficit, dnes jsou suky, zárosty či praskliny naprosto žádoucí,” doplňuje Uhlíř.

Také design tapet se výrazně inspirovuje v přírodě, konkrétně u moře. „Trendy jsou módní vlny,

kteří jsou velmi inspirativní. I přesto bychom měli převážně spoléhat na vlastní rozum a zamýšlet se nad funkcí interiéru,” glosuje Jan Svoboda, jednatel společnosti Optimal.

Nanotechnologie

Čím dál větší popularitě se těší matové povrchové úpravy s nanotechnologií, které zabraňují vzniku otisků prstů. Díky dostatečné vrstvě laku získají plochy zvláštní ochranu a navíc je tento lak příjemný na dotyk. „Pokud bychom

se měli bavit kupříkladu o kuchyních, které jsou ve většině interiérů nedílnou součástí obývacích pokojů a jídelen, zmiňované UV laky s nanotechnologií AFP jsou dnes nejoblíbenější variantou povrchu dřevě,“ podotýká Radek Uhlíř.

Na pracovní i zadní obkladové panely kuchyní si dnes zákazníci mohou vybírat ze širokého spektra lamin, laminátů, keramiky, žuly, skla a umělých kamenů. Konkrétně keramiky v úpravě nanotechnologií, které se používají na jídelní stoly i konferenční stolky, působí příjemně, nestudí a zvládnou i vyšší teploty hrnců a mís při víkendovém servírování.

Nicméně, každý materiál je jiný, poskytne jiný komfort, má zkrátka jinou přidanou hodnotu. Důležité je, aby zvolený materiál přinášel uživateli komfort v údržbě, funkčnosti, praktičnosti a – toto samozřejmě nelze podceňovat – aby byl na pohled i dotyk krásný a příjemný.

Odklon od minimalismu

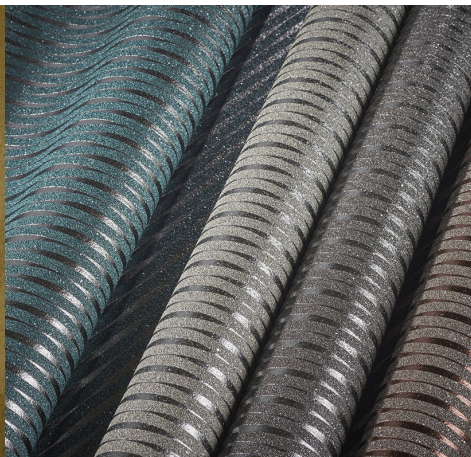
Ačkoliv minimalistické interiéry ve sterilní bílé barvě si v posledních letech prožily své dějství, světová designéři už od bílé pozvolna ustupují. Oblíbě se více těší teplejší, zemité tóny ve světlejších, tmavších a tmavých šedých, antracitových a černých odstínech.

Pokud bychom měli být konkrétnější, pak nešlápnete vedle, když na kovových částech použijete černou, zlatou, mosaznou nebo bronzovou barvu. Vsadit můžete také na sklo! V rámci čalounění se můžete zaměřit na kůži kvůli její pružnosti, elasticitě a údržbě nebo z textilu na samet, který působí luxusním a přívětivým dojmem.

Korálová nebo Caver Clay?

Každý nový rok s sebou přináší i preferované barvy. Firma Pantone vyhlásila barvou tohoto roku korálovou, která je barvou útěchy, povzbuzení a naděje. Pro společnost Akzo Nobel je barvou

2019 Spiced Honey - hřejivá barva kořeněného medu. Na netradiční tmnou zelenou Night Watch máme vsadit podle značky PGG. Firma Sherwin-Williams má jiný názor, proto volí odstín Caver Clay, což je – pro vaši představu – teplá terakotová v kombinaci s modrou, krémovou, červenou. Tato barva působí jako chameleon – dokáže se přizpůsobit, proteplí a zútulní.

Pivní lázně Grado v Tišnově.

Velmi jemná práce od RCJ.

Na některé projekty bývá člověk obzvláště pyšný. V očích společnosti RCJ - specialisty na pokládku dlažby a instalaci obkladů - je tímto projektem interiér wellness areálu Červený mlýn, přesněji napsáno Pivních lázní, které jsou jeho součástí. Pivní lázně přitom vznikly jako dodatečná služba k samotnému pivovaru Grado, který zde majitelé založili.

Prostory relaxačního centra jsou významně především svou historickou hodnotou, vznikly totiž jako přístavba k bývalému vodnímu mlýnu. Stejně jako myšlenka vzniku takového prostoru, tak i návrh vizualizace prostor si pohrával s romantickým nádechem, který zdůrazní původní rysy budovy. Především klenutá kopule dominantně se tyčící nad realizovanou vířivkou, která je

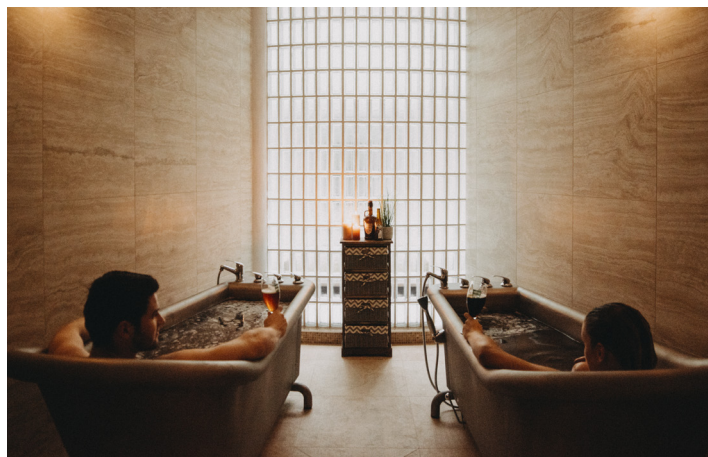
obložena mozaikou, podtrhuje jedinečný moment klidu a relaxace.

Společnost RCJ, tedy její zruční řemeslníci, během čtyř týdnů jemné práce probudily k životu barevné vířivky a sauny. Majstrštykem jsou zaoblené hrany mozaikového obložení vířivek nebo pokládka velkoformátové dlažby o rozměru 120 x 120 cm v recepci centra.

Návštěvníci pivních lázní v Tišnově mohou obdivovat skleněné mozaiky věhlasné značky Bisazza, obklady a dlažby italských odborníků Atlas Concorde v provedení dekoru dřeva a nestárnoucí klasiku luxfer.

Pro úplnost dodejme, že veškeré materiály dodávala RCJ společnost k tomu nejpovolnější: Keraservis.

Až pojedete do Brna severní cestou, zastavte se v Tišnově na pivo nebo se pokochat jemnou prací od RCJ. Stojí to za to!

Znovuzrození milánské katedrály.

Mapei se podílí na záchraně architektonického skvostu.

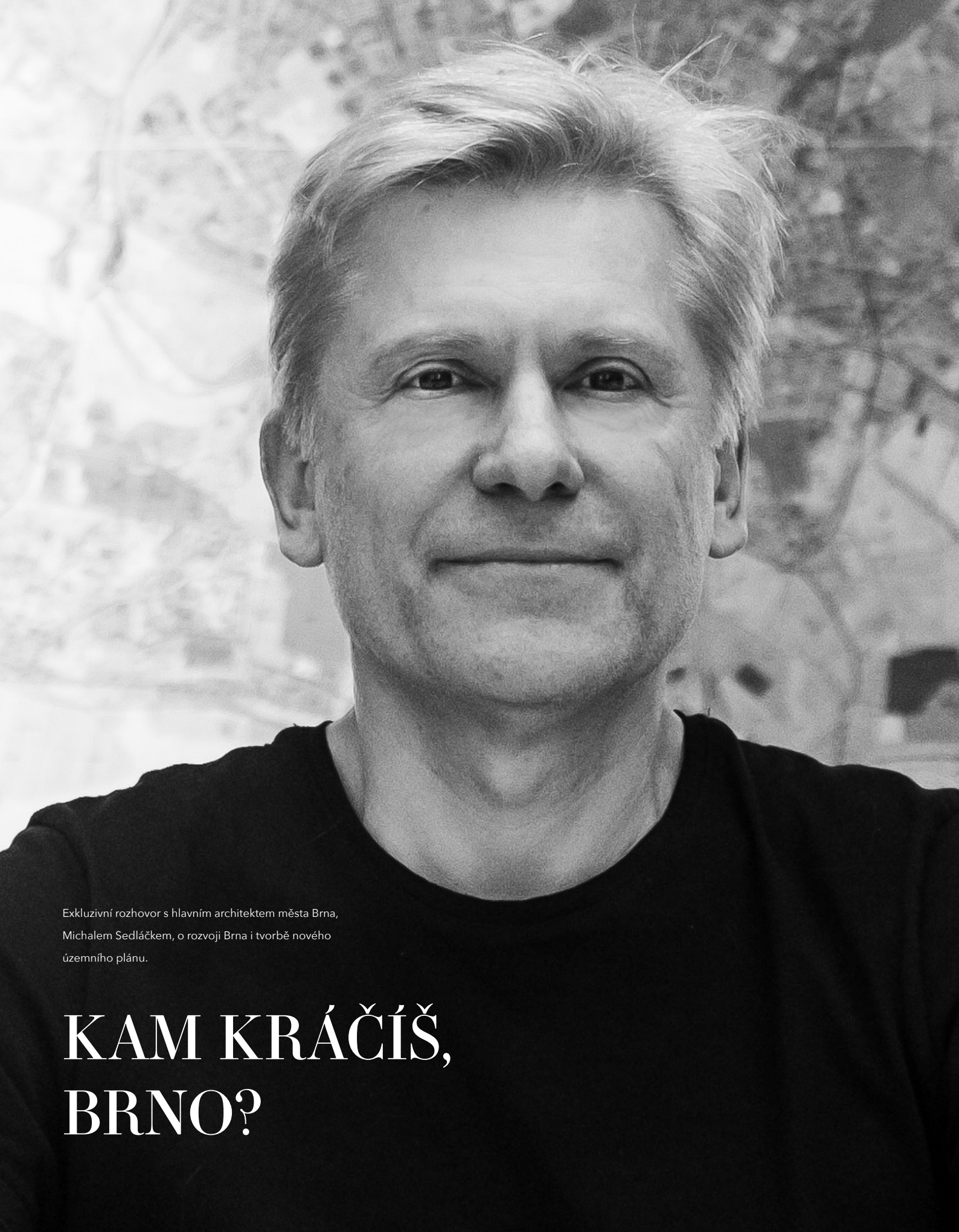
Katedrála Narození Panny Marie v Miláně neboli Duomo di Milano, jejíž stavba započala v roce 1386, je pátou největší katedrálou na světě a podle TripAdvisoru jednou ze sedmi nejzajímavějších památek na světě. Tento podivuhodný gotický chrám, jenž navštíví přes dva miliony návštěvníků ročně, je velmi náročný na údržbu a péči. Zdi katedrály jsou totiž z mramoru, který se v důsledku vlivů počasí a teplotních výkyvů smršťuje nebo roztahuje – dovnitř tak vniká voda a památku poškozují.

Právě zastavení stárnutí mramoru je i tématem pro vývojáře ze společnosti Mapei, která také sídlí v lombardské metropoli a je s jejím rozvojem spojena již od svého založení v roce 1937. Proto nepřekvapí, že společnost Mapei již v minulosti zajišťovala opravy zdí a hydroizolaci střešních teras a podílela se na zajištění ochrany dekorativních prvků na fasádě katedrály.

Nyní se Mapei zapojila do kampaně za obnovu starobylé památky a adoptovala jednu ze 135 věží milánského dómu. Kromě významného finančního daru v hodnotě 150 tisíc euro pracují experti v Mapei na vývoji nového bezcementového produktu, který by do mramoru Candoglia pronikl a dokázal jej před těmito vlivy dlouhodobě chránit.

Společnost Mapei je nesmírně hrdá, že se může o tuto aktivitu podílet i s vámi, čtenáři OKA.

Exkluzivní rozhovor s hlavním architektem města Brna,
Michalem Sedláčkem, o rozvoji Brna i tvorbě nového
územního plánu.

KAM KRÁČÍŠ, BRNO?

MŮŽETE PRACOVAT U FRANKA GEHRYHO A NAVRHOVAT PROJEKTY KONCERTNÍCH HAL, DIVADEL, MUZEÍ I ADMINISTRATIVNÍCH BUDOV. MŮŽETE VÉST MOSKEVSKOU POBOČKU BRITSKÉ ARCHITEKTONICKÉ KANCELÁŘE. MŮŽETE V LOS ANGELES ZALOŽIT VLASTNÍ ARCHITEKTONICKOU FIRMU A NAVRHNOUT VE STEJNÉM MĚSTĚ STADION PRO AMERICKÝ FOTBAL A NA JINÉ STRANĚ PLANETY MRAKODRAPY. ALE KDYŽ SE OCITNETE V POZICI HLAVNÍHO ARCHITEKTA MĚSTA, V NĚMŽ JSTE SE NARODILI, A STOJÍTE V ČELE TÝMU, KTERÝ PŘIPRAVUJE KLÍČOVÝ DOKUMENT K DALŠÍMU ROZVOJI MĚSTA, MUSÍTE MÍT KROMĚ TALENTU A PRACOVITOSTI TAKÉ ODVAHU MĚNIT VĚCI. A TU MICHAL SEDLÁČEK MÁ.

ŘEKLO BY SE, ŽE ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ JE PŘEDMĚTEM MNOHA VÁŠNIVÝCH DISKUZÍ NA POLITICKÝCH JEDNÁNÍCH I V LOBBY BARECH. A ONO BY SE TO NEJEN ŘEKLO, ONO JE TO – NAHLÉDNEME-LI DO JAKÉHOKOLIV MĚSTA V EVROPĚ, V JAKÉKOLIV DOBĚ – BLÍZKO K PRAVDĚ. JAK TO VNÍMÁTE VY?

Nebudu si nechávat pointu až na konec odpovědi. Územní plánování musí být nepolitické téma. Politika obecně by v tom měla hrát co nejmenší roli, protože politické reprezentace se mění, ale zájmy a cíle města by měly zůstat neměnné. Od vzniku Kanceláře architekta města Brna (KAM), ani od té doby, co pracujeme na územním plánu, nepociťuji žádné tlaky. Jsme odborná organizace, která má - po odborné stránce - připravit tento plán.

NICMĚNĚ ZŘIZOVATELEM KAM JE MĚSTO BRNO, V JEHOŽ ČELE SEDÍ POLITICKÁ REPREZENTACE, A TA MŮŽE MÍT NA „ODBORNOST“ TVŮRČŮ ÚZEMNÍHO PLÁNU PONEKUD

JINÝ POHLED. O PRAVDU NEPOCITŮJETE ŽÁDNÉ TENZE?

Ač je KAM příspěvkovou organizací, je nezávislá. To je jeden ze základních pilířů organizace. Ten proces, který vznikl KAM předcházel, byl poměrně dlouhý, bylo kolem toho hodně diskuzí. Struktura kanceláře je inspirována pražským IPR, Institutem plánování a rozvoje města Prahy. To je také příspěvková organizace. V případě KAM se diskutovaly i další formy, mluvilo se o akciové společnosti. Hledaly se cesty, aby nebyla součástí magistrátu, aby organizace byla co nejvíce nezávislá.

ALE VY NA PŘÍSPĚVKU MĚSTA ZÁVISLÍ JSTE.

Ano, získáváme příspěvek od města, ale teoreticky bychom příspěvek mohli získat kdekoliv. Příspěvková organizace může získat méně než 50 % z vlastních zdrojů, což bychom my - vzhledem k tomu, že děláme i projekční činnost - mohli teoreticky dosáhnout. Pracujeme sice s rozpočtem ze zdrojů města, ale je na nás, jaké lidi si najmeme nebo jaká budeme mít oddělení. Stejně jako předchozí, ani současná koalice

nám do toho nemluví. Všichni se k nám chovají jako k nezávislé, odborné a poradní kanceláři.

ALE...

Ještě jsem k tomu chtěl říct, že když jsme na územním plánu začali pracovat, tak naše právnička připravila analýzu, co vše můžeme v průběhu příprav a zpracování územního plánu komunikovat s veřejností. Všichni v kanceláři jsou seznámeni s tím, jak se máme chovat. Existuje zadání ÚP a pokyny k dokončení a ty jsou veřejné.

O ČEM TEDY SMÍTE A NESMÍTE MLUVIT?

Nemáme komunikovat s politiky, investory, s veřejností o tom, na čem konkrétně pracujeme. Do té doby, než se návrh nového územního plánu zveřejní, nemáme právo ho prezentovat, aby nedošlo k ovlivňování.

KDY POPRVÉ DO TOHO TEDY MOHOU POLITICI A EKONOMICKÉ ZAJMOVÉ SKUPINY TAKZVANĚ HODIT VIDLE?

Politici, developéři a veřejnost

I. Územní plánování:

VĚC APOLITICKÁ.

mohou vstoupit do hry při veřejném projednávání. Mohou k návrhu mít připomínky, které musí být vypořádány, a poté mohou být zapracovány do ÚP.

JAK SI VYSVĚTLUJETE TO, ŽE NÁVRHY AKTUALIZACE ÚZEMNÍHO PLÁNU BYLY JIŽ DVAKRÁT SHOZENY ZE STOLU. KDO ZA TÍM STOJÍ?

V minulosti byli architekti snadno kořistí pro právníky, protože nepočítali se soudním napadením územního plánu. KAM při návrhu nového územního plánu s tímto počítá. Tento ÚP na to bude mnohem lépe připraven. V minulosti to bylo obtížné i proto, že soud územní plán zrušil jako celek. Věříme, že k tomu již nedojde.

KDO MĚL NA STAROSTI TVORBU ÚP V MINULOSTI? KAM JE NOVÁ INSTITUCE.

Požizovatel byl stejný, Odbor územního plánování a rozvoje. Ale v Brně byl zpracovatel ze soukromého sektoru, v roce 1994 to byla firma UAD studio. Koncept územního plánu, který jsme převzali, připravovala společnost Arch.Design. Ve všech ostatních třech největších městech České republiky - Praze, v Plzni a v Ostravě - si územní plán realizovalo samo město. Brno byla výjimka. Je dobře,

že si ho město nyní zpracovává samo.

JAKÉ MODELY NEBO PRINCIPY UPLATŇUJETE PŘI TVORBĚ ÚZEMNÍHO PLÁNU PRO ROK 2022?

Hned na začátku existence KAM jsme zorganizovali dvanáct workshopů, kde jsme se zabývali principy, jak by měl územní plán Brna vypadat. Na základě závěrů z workshopů jsme vydali publikaci Víze prostorového rozvoje města. V ní jsme shrnuli základní principy moderního ÚP. O Brně v ní mluvíme jako o městě krátkých vzdáleností, městu prostupném a přístupném, metropolitním a dalších. Většina těchto principů je součástí rozpracovaného ÚP. Samozřejmě nepovažujeme rozpracovaný územní plán za konečnou variantu. Hned po vydání tohoto plánu v roce 2022 plánujeme začít práce na zcela novém, „ideálním“ územním plánu Brna.

PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE JEN MÁLOKDO Z VAŠEHO TÝMU SE V MINULOSTI TÍMTO PROBLÉMEM REÁLNĚ ZABÝVAL. KDO SE ÚZEMNÍM PLÁNEM VLASTNĚ ZABÝVÁ?

Původně jsme nepočítali, že budeme územní plán zpracovávat. Město vypsalo celkem tři výběrová

Michal Sedláček

(*1963 Brno)

Vystudoval Fakultu architektury na VUT v Brně a Školu architektury na AVU v Praze. Po studiích odešel do zahraničí, působil v New Yorku, Moskvě, Los Angeles. Pracoval mimo jiné v ateliéru známého architekta Franka Gehryho, například na projektech koncertní haly Walta Disneyho, divadla Redcat nebo Muzea tolerance v Jeruzalémě.

V roce 2007 založil v Los Angeles pobočku architektonické firmy Aedas, kterou vedl až do jara 2016,

kdy zvítězil ve výběrovém řízení na ředitele Kanceláře architekta města Brna.

Mezinárodní výběrová komise, ve které zasedli mimo jiné hlavní architektka dánské Kodaně Tina Saaby, ředitel odboru plánování města Vídně Thomas Madreiter, tehdejší šéf pražského Institutu plánování a rozvoje Petr Hlaváček nebo nezávislý odborník na urbanismus a architekturu Adam Gebrian, jej vybrala z devíti uchazečů.

řízení na zpracovatele změn stávajícího ÚP, do kterých se nikdo nepřihlásil. Úkolu se nakonec zhostila KAM. Na základě toho jsme vytvořili oddělení územního plánování, aby bylo schopno na změnách pracovat. Po devíti měsících, co jsme pracovali na změnách, přišlo město s tím, že bychom mohli být zároveň zpracovateli nového územního plánu. Museli jsme ale předložit Radě města Brna plán, že jsme schopni tento úkol zvládnout. Náš tým ÚP má nyní dvacet členů - jsou v něm kromě architektů, urbanistů a dopravních inženýrů i krajinářští

architekti, sociální geografové a právníci. Myslím, že náš tým nemá v Brně období, známe město do detailů.

POMÁHÁ VÁM TATO OSOBNÍ ZNALOST BRNA?

Loni jsme několik měsíců každý pátek vyjžděli do lokalit, kde navrhujeme změny. Seznámili jsme se s těmi místy dokonale. Myslím, že jedině díky osobní zkušenosti s danými místy lze nacházet řešení, která budou pro město nejlepší.

II. Územní plán:

VĚC KRUCIÁLNÍ.

CO PRO MĚSTO ZNAMENÁ NOVÝ ÚZEMNÍ PLÁN?

Stávající územní plán je vyčerpáný - nenabízí potřebné rozvojové plochy. Čím je starší, tím méně rozvojových ploch nabízí. Dá se to řešit novým územním plánem nebo změnami územního plánu. Velká aktualizace územního plánu platila pouze několik měsíců, poté byla zrušena soudem. Kdyby tato aktualizace, která obsahovala stovky změn, prošla, byli bychom ve zcela jiné situaci. V loňském roce jsme zpracovali soubor změn 43+.

O JAKÝCH ZMĚNÁCH VLASTNĚ MLUVÍME? I KDYŽ ZŘEJMĚ O NICH NEMŮŽETE MLUVIT...

Mluvíme o změnách od nejmenších po největší. Nejmenší změna je například změna zahrady na stavební parcelu. Střední změnou je brownfield, kdy se průmyslová plocha mění na plochu smíšenou nebo obytnou. Největší změny jsou celoměstské, příkladem jsou protipovodňová opatření.

V případě našich změn v územním plánu se jedná o velký balík. Musíme si uvědomit, že od roku

2009 nedošlo k žádné změně územního plánu, stav města je deset let de facto zakonzervován.

JAK ČASTO SE MÁ TEDY ÚZEMNÍ PLÁN UPRAVOVAT?

Přístup k územnímu plánu je v každé zemi specifický. Český systém je zvláštní v tom, že naše územní plány jsou velice podrobné a je v nich málo flexibility. Jsou vhodné spíše pro menší města, ale pro velká města nikoliv. V těch je příliš mnoho protichůdných zájmů a zájmových skupin - politiků, developerů, zájmových organizací, soukromého sektoru - a najít dohodu je velmi obtížné. Zkrátka, územní plán je složitě projednatelný, protože je velice detailní. Kdyby bylo Brno menší, nový územní plán by jistě byl už dávno hotový. Situace je dnes ovšem taková, že textová část, která zdůvodňuje a argumentuje změny, je stejně důležitá jako výkresová část územního plánu. Proto máme v týmu na plný úvazek právníky a máme dokonce i specialisty, kteří píšou odůvodnění. Musíme být připraveni na to, že různorodé skupiny se budou snažit najít slabiny právě těchto odůvodnění.

SPÍŠE JSEM SE PTAL NA OPTIMÁLNÍ FREKVENCI V AKTUALIZACÍCH ÚZEMNÍHO PLÁNU.

Změny by měly probíhat průběžně. Každý rok, ne ve velkých balících. A nový ÚP by měl být vydáván každých osm až deset let.

VAŠE SNAHY SMĚRÚJÍ K ROKU 2022, KDY JE TERMÍN PRO VYDÁNÍ NOVÉHO ÚZEMNÍHO PLÁNU. V JAKÉ FÁZI JE NYNÍ?

Jde o rozpracovaný plán, má za sebou už společné projednání. Na základě projednání byly vytvořeny pokyny k dokončení plánu. Původně existovaly tři varianty návrhu, nyní již pracujeme pouze s jedním a dokončíme jej tento rok. V roce 2020 proběhne první veřejné projednání, ze kterého vzejdou připomínky. Odůvodněně zapracujeme do ÚP, ten se opět upraví, a pak proběhne...

...DRUHÉ VEŘEJNÉ PROJEDNÁNÍ?

To proběhne v roce 2021. Z něj vzejdou další připomínky. A budou jich stovky, pravděpodobně tisíce. Ty se zase vypořádají, plán se upraví,

a teprve potom se v roce 2022 vydá nový ÚP.

CO SE STANE, KDYŽ ÚZEMNÍ PLÁN SE ZMĚNAMI V ROCE 2022 NEPROSADÍTE?

Pokud Brno nebude mít územní plán, nebude mít plán rozvoje. Mohlo by se tak stavět pouze v intravilánu města, tedy na již zastavěných plochách. To znamená, že bychom se vrátili do stavu z roku 1966 a stavělo by se podle stavebního zákona nebo podle územních studií. Nastalo by bezvládní, a to by vedlo k zablokování rozvoje města. Pouze ÚP definuje, co, kde a jak se může stavět. Bez něj se může stát, že se místo, kde je v ÚP vyznačena komunikace, může zastavit něčím jiným. Každopádně, v krizové situaci bychom se snažili intravilán rozšířit. Nikdo si však tento stav nepřeje.

BRNO MÁ DRUHÝ NEJSTARŠÍ ÚZEMNÍ PLÁN V ČESKÉ REPUBLICĚ.

Situace Brna je výjimečná. Město jako město funguje. Lidé tady chtějí bydlet, pracovat, studovat, máme zajímavé veřejné prostory, takže

Vizualizace chytré čtvrti
Špitálka, Aulík Fišer
architekti

nám ani nedochází, jak podstatný je ÚP pro rozvoj města. Plíživě jsme se však dostali do kritické fáze. Důvody jsou dva: bydlení a doprava. To jsou oblasti, které se dotýkají v podstatě všech a které je potřeba řešit.

POKUD MLUVÍTE O DOPRAVĚ, CO JE TEĎ V BRNĚ NEJVĚTŠÍ TÉMA?

Brno má jedno velké specifikum, a tím je nádraží. A toto je téma, které s územním plánem velmi souvisí. Jedním z důvodů, proč se na ÚP nepracovalo, je to, že se čekalo na rozhodnutí, kde má hlavní nádraží vlastně být. Pokud by bylo pod Petrovem, musel by se územní plán dělat úplně od začátku. Jak současný platný územní plán, tak i rozpracovaný koncept má nádraží fixované u řeky. Tohle rozhodnutí drželo nový územní plán v šachu. Nemohli jsme začít pracovat na novém ÚP, dokud nerozhodl stát, kraj a město.

KROMĚ XKRÁT SKLOŇOVANÉHO NÁDRAŽÍ, K NĚMUŽ SE JISTĚ DOSTANEME, MÁ BRNO JEŠTĚ NĚJAKOU ZVLÁŠTNOST?

Tím, že nebylo rozhodnuto o nádraží, bylo zablokováno také uvažování o využití obrovského území v centru města, které má výjimečný potenciál. Této oblasti říkáme pracovní nová čtvrť Trnitá. Na tomto místě by mohlo bydlet více než deset tisíc lidí. V podstatě je to „zelená louka“ hned vedle historického jádra, která je připravena ke stavění. To žádné jiné město nemá.

ANI TOLIK BROWNFIELDŮ.

Ano, v Brně je velký pás brownfieldů, hned vedle historického centra. Zde bude velmi podstatné vybudovat Novou městskou třídu. To není žádná brněnská magistrála, je to obslužná komunikace těchto brownfieldů, které nemají žádné ulice, jsou to velké uzavřené areály. Pokud chceme brownfieldy zásadně proměnit, musíme tam vybudovat městskou komunikaci, která byla v minulosti zamýšlena jako dálnice. V našem pojetí je to širší třída – dva pruhy pro auta, dva pruhy pro městskou dopravu. Brownfieldy jsou na Nové městské třídě závislé. Týká se to také chytré čtvrti Špitálka, která se bude nacházet v průmyslovém areálu brněnských tepláren. Tahle čtvrť má být chytrá i z hlediska urbanismu – ulice pro lidi, nejenom pro auta, modrozelená infrastruktura, zachování genia loci, důraz na kvalitní veřejná prostranství, promyšlený plán etapizace rozvoje. Právě jsme ukončili urbanistickou ideovou soutěž na Špitálku.

DALŠÍ VIZUALIZACE. TĚCH UŽ JSEM VIDĚL HODNĚ. KDYŽ SE VRÁTÍM K NOVĚ

oříškem bude silnice 43, která má obrovský dopad na celé město. Toho musíme vyřešit a neodkládat do nekonečna.

STÁLE SE MLUVÍ POUZE O ROZŠÍŘOVÁNÍ BRNA JIŽNÍM SMĚREM. JE TO JEDINÝ SMĚR, KAM MŮŽE MĚSTO EXPANDOVAT?

Nechceme, aby se Brno rozšiřovalo do okrajových oblastí. Naší snahou je, aby Brno bylo městem krátkých vzdáleností, aby lidé nemuseli dojíždět. Uvnitř města je stále dost místa pro novou výstavbu, pro bydlení, například tady máme plochy brownfieldů v širším centru, to je skvělá příležitost pro další rozvoj.

TAK MĚ NAPADÁ, PATŘÍ DO BRNA VÝŠKOVÉ BUDOVY?

Určitě, v Brně by se měly stavět výškové budovy, měla by se ale nastavit jednoznačná pravidla výškové regulace. V současnosti existují dvě studie výškové regulace. Jedna je od ateliéru Burian-Křivinka, tato studie byla aktualizována Ateliérem ERA. Tyto studie, které město analyzují například z hlediska dálkových pohledů, určily pět různých lokalit, kde lze stavět výškové budovy, třeba na Heršpické nebo Šumavské. Nevýhodou je, že tyto dokumenty nejsou závazné. Navíc současný územní plán nemá výškovou regulaci, obsahuje pouze index podlažní plochy. Jsou v něm regulace, které nejsou dost exaktní, a tím pádem i vymahatelné. Kupříkladu tam stojí, že budova z hlediska charakteru území a intenzity zastavění musí zapadat do okolí. Jednoznačnější by bylo stanovit, že maximální výška budovy má být 44 metrů. Naštěstí nový územní plán už bude mít výškovou regulaci. Bude zde jasně napsáno, jaké jsou limity pro dané lokality.

ČTVRTI TRNITÁ, O JAKÉM HORIZONTU SE ALE BAVÍME Z POHLEDU REALIZACE?

Chceme, aby první domy stály za sedm let, aby tam za těchto sedm let bydleli lidé. Týká se to také lokality Nových Sadů. Investoři mají velký zájem stavět a město to může ovlivnit tím, jak rychle se postaví infrastruktura, například protipovodňová opatření. Čím dříve bude, tím dříve se začne stavět.

CHÁPU, ŽE JE SNEM KAŽDÉHO DEVELOPERA ZANECHAT PO SOBĚ NA NOVĚ ČTVRTI NĚJAKOU POZITIVNÍ STOPU. A VĚŘÍM, ŽE BUDOU K PROJEKTŮM PŘÍSTUPOVAT S NEJVĚTŠÍ OBEZŘETNOSTÍ. ALE KDO ZAJISTÍ, ABY JEDNOTLIVÉ PROJEKTY NA SEBE NAVAZOVALY, ABY SPOLU LADILY, ABY VYTVOŘILY KOMPAKTNÍ ARCHITEKTONICKÝ CELEK?

Pro město teď aktualizujeme územní studii nové čtvrti s regulačními prvky. Navíc s investory komunikujeme, mají zájem o náš názor. Dáváme jim zpětnou vazbu, například jestli jejich projekt zapadá měřítkem do charakteru okolní zástavby. Hodnoty pozemků jsou zde natolik velké, že cílem většiny investorů je postavit tady kvalitní architekturu. Stojí za to zde postavit dobrou čtvrť.

KROMĚ NOVĚ ČTVRTI, VNÍMÁTE I DALŠÍ TÉMATA, KTERÁ JSOU OPMÍJENA, A PŘESTO JSOU ZÁSADNÍ?

Pro rozvoj nové čtvrti Trnitá a města jsou elementární protipovodňová opatření. Musíme je realizovat a už na tom pracujeme. První dvě etapy, tedy lokalita od Poříčí k železničnímu mostu, budou dokončeny v roce 2022. Jedná se o gigantický projekt z hlediska investičního i z hlediska majetkového vypořádání. Dalším

Vizualizace chytré čtvrti
Špitálka, Aulík Fišer
architekti

III. Nádraží „U řeky“:

VĚC RACIONÁLNÍ.

**JAK SI VYSVĚTLUJETE
REZISTENCI NEBO LÉPE
ŘEČENO NÁZOROVOU
ROZPOLCENOST K OTÁZCE
PŘESUNU NÁDRAŽÍ
K ŘECE? POKUD JE ZNÁMO,
V HISTORII SE VŽDY
S NÁDRAŽÍM POČÍTALO
V TĚTO LOKALITĚ. PROČ SE
TEN PROBLÉM NAFOUKL DO
OBRÍCH ROZMĚRŮ? NENÍ TO
PŘEDEVŠÍM MEDIÁLNÍ KAUKZA?**

Za vším stojí neinformovanost. Prošel jsem stejným procesem. Pamatuji si, že se před pěti lety vedla další polemika o tom, kde by nádraží mělo být. Říkal jsem si, ať klidně zůstane, kde je. Proč by se mělo přesunovat, když jeho poloha je výborná. Pak ale člověk zjistí, že tam zůstat nemůže.

PROČ?

Stávající vlakové nádraží není nafukovací. Nevejdou se do něj další vlaky. Vlaková doprava je velice populární, ale změnila se. Chceme, aby vlaků jezdilo čím dál tím více, aby byly z Brna vypravovány častěji, aby pojmuly více cestujících... Tento trend jde proti možnostem stávajícího nádraží, které už nelze rozšiřovat, z jihu mu brání například obchodní dům Tesco. Nádraží vzniklo historicky hned vedle hradeb. Tím vytvořilo další hradbu. Kdyby stálo jen o kousek dál, za dnešním Tescem, nikdy bychom se nedostali do této situace.

**POKUD BY ZVÍTĚZILA
VARIANTA POD PETROVEM,
NÁDRAŽÍ BY SE DE FACTO**

*Nádraží u řeky, Sdružení
Koleček-Jura, architekti
Lausanne - Brno*

**NEPŘESUNOVALO MIMO
CENTRUM. VLK BY SE NAŽRAL
A KOZA BY ZŮSTALA CELÁ.**

Myšlenka přemístit nádraží pod Petrov není špatná. Tuto variantu jsem měl možnost nastudovat do nejmenších detailů. Společně s profesorem Rullerem jsme se zúčastnili soutěže na nádraží pod Petrovem. Tehdy jsem si uvědomil, že technické řešení pod Petrovem je příliš komplikované. Jedno nádraží nad zemí, druhé pod zemí, tunely pod Petrovem, velmi obtížný projekt z hlediska dopravního, ekonomického i konstrukčního.

**I DÍKY TOMU U VÁS ZVÍTĚZILA
VARIANTA U ŘEKY?**

Ve všech územních plánech od roku

Vizualizace nové čtvrti, Sdružení Koleček - Jura, architekti Lausanne - Brno

1924 bylo nádraží u řeky. Všichni hlavní architekti města Brna chtěli nádraží tady. Ke stavbě nového nádraží u řeky mělo dojít už dávno. Vždy ale do rozhodnutí něco přišlo - hospodářská meziválečná krize, druhá světová válka, pak po válce nebyly peníze, rok 1968. Nakonec to zlé je pro Brno přeci jen v něčem dobré. Kdyby se nádraží přesunulo k řece v sedmdesátých letech, dopadlo by možná jako autobusové nádraží Zvonarka. Kdoví jak by se „divoká devadesátá“ podepsala na nové čtvrti. V současnosti je urbanismus a tvorba města na úplně jiné úrovni. Je nakonec šťastná souhra, že se nádraží a nová čtvrť budou stavět až teď.

JAKÉ EXISTUJÍ ARGUMENTY PRO VARIANTU ŘEKA?

Je to jednoznačně nejlepší řešení pro město. Když vyšla studie proveditelnosti, KAM dostala za úkol připravit pro zastupitele Brna odborný názor, kterým se mohou, ale nemusí řídit. Dostali jsme 1300 stránek textů a výkresů a sestavili jsme dvanáctičlenný tým urbanistů, dopravních inženýrů, ekonomů, právníků a sociálních geografů. Rozdělili jsme si úkoly a dva měsíce připravovali podrobnou analýzu. Dopředu jsme nevěděli, jak naše analýza dopadne. Měli jsme pochybnosti především v oblasti dopravy. Nakonec se všech dvanáct odborníků, kteří se na analýze podíleli, shodlo, že nejlepším řešením je varianta u řeky. Ano, má nějaká rizika, ale ve srovnání s těmi ostatními vychází nejlépe. Z hlediska odborného je to jednoznačné řešení.

A PŘESTO SE ZVEDLA VELKÁ VLNA KRITIKY.

Ten důvod, proč poloha nádraží od roku 2002 vyvolává tolik emocí, je hlavně politický. Nás se to nedotýká,

tedy trochu ano. Byli jsme napadáni ze všech stran, ale myslím si, že jsme naše stanovisko jednoznačně z hlediska profesního obhájili. I laické veřejnosti jsme v rámci naší road show „KAM jede k VÁM“ byli schopni zodpovědět jakoukoliv otázku. Naše argumenty jsou natolik přesvědčivé, že jsme byli schopni na svou stranu dostat sedm Brňanů z deseti.

NEMYSLÍTE, ŽE SE PROBLÉM „NÁDRAŽÍ“ NETÝKÁ I OBYVATEL OKOLNÍCH AGLOMERACÍ? NEMĚLI SE DO REFERENDA ZAPOJIT I ONI?

Nemyslím si to. Nádraží nefunguje jen z hlediska dopravního, ale má obrovský dopad na město. Jistě, má to vliv na ty, co dojíždí, ale je na nás, jestli upřednostníme dojíždějící nebo jestli se rozhodneme podle toho, co je nejlepší především z hlediska rozvoje města. Také jezdím do Prahy pravidelně vlakem, ale nikdy by mě nenapadlo říkat jim, kde mají mít svoje nádraží.

MÁM TOMU ROZUMĚT TAK, ŽE TI PŘESPOLNÍ NA NOVÝCH TRATÍCH BUDOU TAKŘÍKAJÍC TRATIT?

Nové nádraží ve srovnání s tím současným zkrátí čas všem cestujícím, jinak by se ani nemohlo stavět. Studie proveditelnosti je velmi detailní. Aby byl tak velký projekt schválen, musí být ziskový. To znamená, že se spočítá, kolik minut se ušetří na každé jízdě, a vynásobí se to třiceti roky a zjišťuje se, co se uspoří. Úspora musí vyjít alespoň 6 %, aby byl projekt financovatelný. Že se cesta lidem zkrátí, vyšlo jak v případě nádraží pod Petrovem, tak i nádraží u řeky.

NOVÉ NÁDRAŽÍ MÁ STÁT 40 MILIARD KORUN, TATO ČÁSTKA PŘEKVAPILA

I SOUČASNÉHO PREMIÉRA.

Samotné nádraží bude stát přibližně 20 miliard korun. Není to levné. Ale když se staví nádraží nebo letiště, je to z hlediska rozvoje města a státu nezbytná investice. Celková částka projektu je 44 miliard korun a týká se celého brněnského železničního uzlu. Není to jenom nádraží a jeho přesun, ale také investice do nových tratí, výstavba lokálních nádraží a rekonstrukce stávajících nádraží Židenice a Černovice.

DO LEDNA 2020 BUDE V PODSTATĚ UZAVŘENO STÁVAJÍCÍ NÁDRAŽÍ. NENÍ VYHAZOVÁNÍM PENĚZ REKONSTRUOVAT NĚCO, CO NEBUDE ZA PÁR LET SLOUŽIT?

Opravy jsou nutné, protože současné nádraží je po technické stránce ve špatném stavu. Dlouho se do něj neinvestovalo a musí ještě pár let vydržet. Nové nádraží bude stát za dvanáct až patnáct let, do té doby musí stávající fungovat.

JAKÁ BUDOUCNOST TEDY ČEKÁ NÁDRAŽÍ V CENTRU?

Je to památka, stejně jako Malá Amerika a hlavní pošta. Máme

nápady na budoucí náplň, ale zatím ještě neproběhla široká diskuze o novém využití těchto staveb.

A CO SLAVNÉ BRNĚNSKÉ METRO? JE TO VŮBEC REÁLNĚ UCHOPITELNÉ TÉMA NEBO JEN SCI-FI?

Severojižní kolejový diametr je dobrá myšlenka. Ovšem musíme se podívat na umění možného. Kolik investic Brno vlastně unese? A existují vůbec v Brně nebo i v této zemi takové stavební kapacity?

Samozřejmě bychom byli pro, ale nové nádraží se obejde bez brněnského „metra“. Jsou věci, které mají přednost.

Park na místě stávajícího kolejiště, Sdružení Koleček - Jura, architekti Lausanne - Brno

Pohled do exteriérů.

Ptáte se, kde začít?

Uchopte notýsky, račte si značit:

Dříve než si objednáte lešení,
zvolte si chytré stavební řešení.

Totéž úsilí věnujte i oknům, dveřím
garážovým vratům.

Tam může šetření znamenat ztrátu.

Samostatnou kapitolu tvoří vytápění,
to vám může ušetřit celé jmění.

A k tomu klimatizace,

chytrá instalace

rekuperace.

Jó, stavět dům je vlastně legrace.

**ZAMÁČKNĚTE SLZU V OKU.
OTEVŘTE SI ČAKRY.
NASAĎTE SI BREJLE.
NASÁVEJTE CENNÉ INFORMACE.**

Vítejte ve světě, kde vítězí YQ!

CHYTRÉ HLAVY Z YTONGU PŘÍCHÁZÍ S NOVÝMI VELKOFORMÁTY.

Lídr nikdy nespí. Naopak, vyvíjí a pracuje na inovacích. Jednou z nich jsou i velkoformáty, které stavební systém YTONG právě uvádí na trh. S cílem uspořit čas a náklady na stavbu tím vychází vstříc zejména stavebním společnostem. Velkoformáty totiž garantují nižší spotřebu maltovin a snížení nákladů za pracovní síly. U řadovek navíc není třeba lešení.

YTONG tak dává stavebním firmám do rukou cenný nástroj pro získání konkurenční výhody - stavět ve stejné kvalitě, ale rychleji a s méně pracovníky, a to už se odrazí na ekonomice stavby velmi výrazně.

YTONG JUMBO

Nikoliv, YTONG neexpanduje do leteckého průmyslu. Pod tímto názvem uvádí na trh velkoformát pro vnější obvodové stěny. Pomocí stavebních prvků YTONG Jumbo, které jsou vhodné pro strojové zdění, je vyzděná plocha osmkrát větší v jednom kroku. Práci

s Jumbo zvládnou v klidu dva pracovníci a i pro ně je díky technologii práce fyzicky méně namáhavá.

YTONG Jumbo, který se vyrábí ve dvou třídách pevnosti - Universal P3-450 a Statik P4-550 - se používá pro nosné i nenosné obvodové a vnitřní stěny, ztužující výplňové a požární stěny nízkopodlažních i vícepodlažních budov.

Technicky: Tvárnice YTONG

Jumbo se zdí strojově pomocí mini jeřábů s montážními samosvornými kleštěmi.

VELKOFORMÁTY PRO AKUSTICKÉ DĚLICÍ STĚNY

Velkoformátové tvárnice lze použít rovněž pro akustické dělicí stěny. Novinka Silka Tempo zkrátí čas zdění o 60 % a sníží - jako v případě Jumbo - fyzickou náročnost pro pracovníky. Jelikož zdění probíhá rovněž pomocí mini jeřábku, dají se tyto tvárnice velmi elegantně kombinovat s tvárnici YTONG Jumbo. Jejich předností je vysoká přesnost.

JAK UŠETŘIT AŽ POLOVINU PRACOVNÍCH SIL?

Cena za lidskou práci v posledních letech rapidně vzrostla a výrazně se promítá do celkových nákladů na stavbu. Použitím konstrukčně vyztužených příčkových panelů YTONG lze skutečně ušetřit až polovinu pracovních sil. Kromě toho se zvětší užitná plocha. Tyto příčkové panely se vyrábí na míru podle výšky podlaží, v maximální výšce 3 m. Povrch panelů je hladší než u běžného pórobetonového zdiva, což umožňuje snadné provádění povrchových úprav

i provedení stěn bez povrchových úprav.

SLUŽBY, CO MAJÍ HLAVU A PATU

YTONG vás v tom nenechá a je vám k dispozici - zapůjčí vám veškeré potřebné mechanizace. Od výše zmiňovaných minijeřábků, přes kleště, schůdky nahrazující lešení, až po manipulační vozík a hever. Nezapomíná ani na kladečské plány na míru, ani na veškerou podporu svých technických poradců, kteří jen čekají na vás.

Nelamte si hlavu se zvlhčovačem vzduchu.

Rozumnějším řešením je chytrá nepálená cihla od Heluzu.

MIKROKLIMA

Náš pocit pohody či nepohody výrazně ovlivňují tepelně-vlhkostní podmínky, jinými slovy mikroklima místnosti. Jestliže prvním neviditelným parametrem zdravého mikroklimatu je tepelný komfort, tím druhým je vlhkost vzduchu.

Optimální vlhkost vzduchu v místnosti by se měla pohybovat mezi 40-70 %. Jakmile klesne pod 40 %, vysychají sliznice dýchacích cest, a tím dochází k oslabení jejich obranného mechanismu.

Suchým vzduchem trpí děti, alergici, astmatici, a proto do ložnic, obývacích či dětských pokojů pořízujeme zvlhčovače. Přitom...

HELUZ NATURE ENERGY

Přitom přirozenější a nonstop fungující alternativou jsou zdi z materiálů, které dokážou vlhkost absorbovat a v případě suchého vzduchu ji zase automaticky uvolňovat. Takovým chytrým materiálem je nepálená cihla HELUZ Nature Energy, která vytváří zdravé vnitřní prostředí.

Jinak napsáno, tyto cihly výborně absorbují vzdušnou vlhkost, kterou dokážou zpětně přirozeně

uvolňovat a regulovat tak mikroklima.

VYUŽITÍ CIHLY HELUZ NATURE ENERGY

Chytré nepálené cihly se používají na vnitřní příčkové a akumulční zdivo o tloušťkách 12 a 25 cm a jsou určeny pro stavby s požadavkem na tepelnou akumulaci a pro zlepšení mikroklimatu budov. Kromě toho z nich lze vytvořit i příčky při rekonstrukcích. Disponují totiž vynikajícími akustickými vlastnostmi a dosahují vysokých parametrů akumulace tepla. Nicméně, je třeba být opatrný v přímém kontaktu s vodou. To je úřed všech nepálených prvků.

NĚKOLIK RAD NA ZÁVĚR

- 1) Na zeď z nepálených cihel lze zavěsit i kuchyňskou linku, stačí použít hmoždinky, které mají větší délku a průměr než ty pro pálené cihly.
- 2) Vystavět z nich lze i příčku mezi koupelnou a obývacím pokojem, jen v místě umývadla se musí provést obklad zdi, který zabrání styku s odstříkující vodou. HELUZ proto doporučuje použít pro první vrstvy pálené cihly, na kterých příčku

založíme, aby v případě havárie vody nedošlo k poškození příčky.

3) Na zdi z nepálených cihel se dávají hliněné omítky a celý tento systém lze využít jak v cihlovém domě, tak v dřevostavbách nebo v jiných prostorách, ve kterých klademe vyšší požadavky na lepší vnitřní podmínky.

PRESBETON kultivuje veřejný prostor.

Městským mobiliářem G-ROW.

Po předchozí úspěšné řadě mobiliáře H-E-X přichází společnost PRESBETON s novým systémem městského mobiliáře G-ROW, který je určen do městského prostředí ulice, pěší zóny, náměstí, firemních areálů a parků.

G-ROW, a to je určitě důležitá zpráva pro všechny architekty a projektanty, lze uplatnit nejen běžným způsobem jako jednotlivé finální výrobky (např. lavička, stojan na kola nebo květináč), ale i jako volně kombinovatelné sestavy, a to zejména díky shodnému

půdorysnému modulu podstavy 800 x 800 mm. G-ROW je de facto stavebnicový systém, jednotlivé elementy lze vzájemně propojovat a seskládat do tvarově i funkčně odlišných forem.

Při návrhu série G-ROW, za jejímž zrodem stojí architekti Michal Kutálek a Miroslav Dvouletý z Next Level Studia, byl kladen vysoký důraz na trvanlivost a odolnost jednotlivých komponentů. Převládajícím materiálem je tak hladký pohledový beton, který zaručuje značnou rezistenci vůči povětrnostním vlivům a vandalismu.

Série G-ROW, která pokrývá kompletní potřeby městského mobiliáře, přebírá inspiraci ze světa přírodních forem. Lapidární tvar je inspirován všedním příkladem krajiny, která byla miliony let přetvářena v tyčící se geologické útvary, ale také prostými stavbami mravenců či větrem se neustále transformujícími písečnými dunami.

Celá série - lavičky s opěradlem i bez opěradla, sedák, stojan na kola, květináč, odpadkový koš i dělicí sloupek (současně prvek doplňkového veřejného osvětlení) - vychází z jediného základního

betonového elementu, který se v různých modifikacích uplatňuje jako nosný prvek všech výrobků.

Díky tomuto řešení je redukována potřeba značeného množství originálních forem a současně je zajištěna modulárnost celého systému.

Stejnou technologií i ze stejné směsi betonu je vyrobena také dlažba. Ta je navržena ve shodném modulu a vhodně tak doplňuje sestavy výrobků.

Majstrštyk!

Dekoratívni svítidlo H-E-X.

Když v roce 2016 přišla společnost PRESBETON s novou kompletní řadou městského mobiliáře H-E-X, vzbudilo to u odborné veřejnosti velký ohlas. V letošním roce tuto sérii doplnil další tvarově výrazný prvek velkého dekorativního svítidla H-E-X.

To se, pro lepší konstrukční představu, skládá ze dvou symetrických železobetonových prvků, do jejichž ramen jsou integrovány LED pásky osvětlení o výkonu 4,8W /1m. Ty jsou z povětrnostních důvodů zalité v čirém gelu. Betonovými rameny

prochází vyztužující ocelové pruty, které jsou propojeny s ocelovou patkou, jež je kotvena do betonového základu. Veškeré konstrukční spoje jsou skryty, aby vynikla pouze čistá forma samotného odlitku.

Svítidlo H-E-X o výšce 2,25 m, jehož finální podobě předcházelo celkem 14 variant, si pro svou nespornou kvalitu odneslo mimo jiné ocenění časopisu Světlo v rámci veletrhu For Arch 2018 a Ocenění za inovativní přístup k osvětlování veřejného prostoru v soutěži Architektura a světlo 2018 (Světlo v praxi).

Stavební materiál starý jako lidstvo samo.

Přírodní kámen.

Již ve středověku se ve stavebnictví prosazoval jako materiál přírodní kámen. Možná to bylo díky jeho nadčasovosti, elegantnosti a neskutečné odolnosti. Stejně vlastnosti přírodní kámen katapultovaly také na přední příčky v oblíbenosti stavebních materiálů i v současném stavebnictví a bytovém designu. Zkrátka, kamenné obklady nebo okenní parapety už nenajdete pouze na zámčcích a hradech. Vrací se k nim architekti těch nejmodernějších vil.

HŘEJIVÉ TÓNY VÁPENCŮ

Že je kámen příliš chladný a surový? Ale kdeže! Díky různým druhům přírodních kamenů si lze vytvořit z interiéru opravdu útulné místo. Stačí vsadit kupříkladu na krémové odstíny vápenců nebo barevnější tóny mramorů a kvarců! Co je

neméně podstatné, přírodní kámen je zárukou toho, že vnitřní i venkovní dlažba nebo obklady budou vypadat bezvadně dlouháááá léta. Přírodní kámen je opravdu odolný vůči opotřebení, je velice pevný a odolá vodě i vrtochům počasí.

JAK SI VYBRAT TEN PRAVÝ KÁMEN?

Vybrat si ten pravý kámen, to není jen tak. V první řadě musíte mít jasno, zda jej chcete do interiéru nebo do exteriéru. A potom: zda se vám líbí spíše obklad, dlažba nebo obojí. Jakmile se v jedné či druhé věci rozhodnete, pak už se bavíme o tom, jaký druh kamene, jeho tloušťku či povrchovou úpravu zvolíte. Jak říká odborník na přírodní kámen Vladimír Dobr ze společnosti DEKSTONE: „Kromě standardních formátů nabízíme i řešení na míru – velkoformátové

dlažby a obklady, kuchyňské desky, schodišťové stupně, ale i podsvícené onyxové stěny a další.“

INSPIRACE V SHOWROOMU DEKSTONE

To, že v interiérech se nejlépe vyjímá mramor a v exteriérech žula

nebo pískovec, je pouhou frází, dokud všechny zmiňované kameny nevidíte naživo, na vlastní oči. A to není zase tak nereálné. Stačí zaskočit do nově otevřeného showroomu DEKSTONE na Kaštanové v Brně.

Tři v jednom!

DAFE-PLAST přináší komplexní řešení oken, zábradlí i zastínění.

Přestože fotbalové i hokejové týmy z Jihlavy účinkují ve druhé lize, v té nejvyšší už léta zůstává místní společnost DAFE-PLAST, výrobce plastových a hliníkových oken, dveří a zimních zahrad.

„Jihlaváci“ nelení a přinášejí inovativní řešení oken PROGRESS ALU SCREEN, které nabízí nejjednodušší způsob, jak osadit okna i společně s exteriérovým stínícím systémem a bezpečnostním zábradlím.

Nová okna PROGRESS ALU SCREEN nevyžadují výraznou stavební připravenost kvůli dalším nárokům na exteriérové stínění a venkovní zábradlí. Tato okna s exteriérovou hliníkovou obložkou v sobě mají integrované systémové skleněné zábradlí i předokenní screenovou roletu s elektrickým pohonem.

A pointa? Instalace takto vybavené okenní výplně probíhají, prosím pěkně, v jednom montážním kroku!

Případová studie:

Nepřehlédnutelná fasáda na budově sídla společnosti Kytary.cz od RUUKKI.

MELODIE PROSTORU

Na jedné straně řeky Vltavy najdete dostihové závodiště, ale protilehlý břeh rozhodně nezůstává pozadu. Právě zde, v pražských Modřanech, stojí výrazná červená budova – sídlo společnosti Kytary.cz, největšího prodejce hudebních nástrojů v České republice, který zároveň působí v dalších šesti zemích světa. Společnost roste, a tak je celkem logické, že chtěla své prostory udělat melodičtější.

OPLÁŠTĚNÍ ZA PĚT MINUT DVANÁCT

Představa byla jasná. Fasáda musí na první pohled upoutat pozornost a odrážet energii a hravost. Nejlepším řešením se ukázalo podle RUUKKI využití fasádní kazety Liberta Original 102, kterou je možné zbarvit do požadovaného odstínu. Budovu Kytary.cz tak zdobí provětrávaná ocelová fasáda. Jednotlivé fasádní kazety jsou vyrobené tak, aby poskytovaly

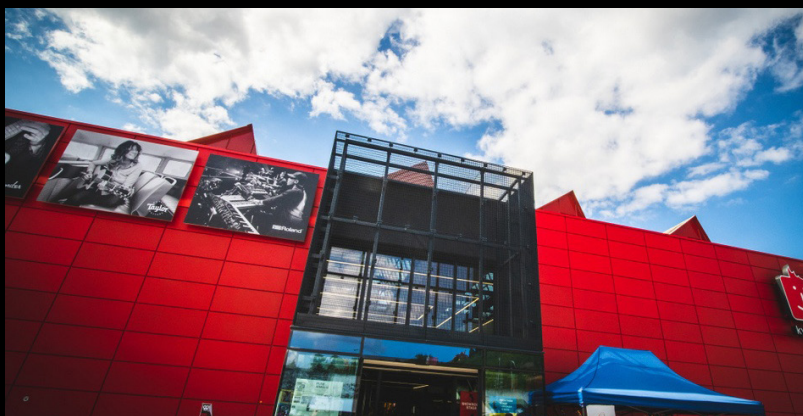
maximální pevnost se skrytým, zapuštěným nebo viditelným upevněním. Kazetový systém se navíc jednoduše instaluje. „Naše víze – moderní nová ocelová fasáda – byla beze zbytku od RUUKKI splněna,“ neskrývá spokojenost Tomáš Novák ze společnosti Kytary.cz. A to vše se navíc podařilo opravdu v rekordním čase!

Společnost Kytary.cz měla nejprve vybraného jiného dodavatele, ten ovšem nesplnil podmínky, a tak RUUKKI skutečně závodila s časem...

BEZ SOFTWARE TO DNES NEJDE...

Aby vše perfektně pasovalo a nevznikl prostor pro chyby, využila u tohoto projektu společnost

RUUKKI vizualizaci. „Veškeré 3D modely vytváříme technikou BIM, pracujeme v programu Autodesk Revit. Díky tomu si zákazník lépe představí, jak bude finální podoba vypadat, a to se všemi detaily,“ říká technický specialista firmy RUUKKI Martin Valeš.

PANORAMA HX 300.

To není název pro fotoaparát s nadupanou optikou, ale...

...pro okenní systémy od rakouské značky Internorm, které vytvářejí lehkost, prostornost a vysoký komfort bydlení.

Styl budovy, ať tak či tak, nevyplývá pouze ze způsobu, jakým byla postavena. Její výsledný charakter zdůrazňují právě okna a dveře. Nehovoříme však o žádné „tuctovce“.

Velké zasklené plochy rozšiřují obytný prostor za jeho reálné hranice a vytvářejí nový, ničím

neomezený prostor. Díky oknům bez ráků, pevnému zasklení, celoproskleným rohům, prostorným zdvižně posuvným dveřím, panoramatickým oknům a speciálním řešením dostanete to, co si zasloužíte: inovativní řešení pro moderní skleněnou architekturu.

Přání a požadavky architektů a investorů jsou rozmanité. Internorm jim proto nabízí samostatnou koncepci výroby: STUDIO XL otvírá zcela nové možnosti v realizaci individuálních architektonických

představ a velkorysých rozměrů.

JAK VELKORYSÝCH?

V malosériové výrobě se vyrábějí velkoformátové dřevohliníkové prvky do šířky 12 m a prosklené plochy 17 m², i v kombinaci s dřevohliníkovými zdvižně posuvnými dveřmi HS 330.

Už nemusíte jezdit na hory jako rodinka Homolkových z legendární filmové série, abyste mohli jako ona užasnout: „To jsou ale panorámata!“

King v oblasti parkingu.

Parkovací systémy Klaus Multiparking nově na Kaštanové!

Komplexní služby v oblasti návrhů, realizace a servisu parkovacích systémů doposud v Centru bydlení a designu Kaštanová chyběly. Nyní se však již o tomto nedostatku můžeme bavit pouze v minulém čase. Nově totiž můžete využít služeb společnosti Parking systems s.r.o., která na českém a slovenském trhu obchodně zastupuje giganta v segmentu parkovacích systémů, německou značku Klaus Multiparking.

V nabídce této společnosti najdete stohovatelné systémy MULTIVARIO, poloautomatické systémy TRENDVARIO, automatické systémy věžové a regálové, paletové systémy a v neposlední řadě točny.

Více se o portfoliu společnosti Klaus Multiparking dozvíte buď na Kaštanové, kde zaparkujete jako vždy zdarma, nebo na www.klaus-multiparking.cz.

Neprolomitelný LOMAX.

To jsou nejdolnější vstupní dveře na trhu LOMAX AKTIV 77.

Od roku 1992, kdy vznikla, si společnost LOMAX vydobyla na českém trhu pozici největšího výrobce garážových vrat. Mnohé modely vrat se staly ve své oblasti pojmem a synonymem pro vysokou kvalitu. Potud pro vás, milí čtenáři, asi žádné překvapení. To teprve následuje.

Nově se totiž jihomoravský LOMAX prosazuje i na poli vchodových dveří.

Vlajkovou lodí v portfoliu značky LOMAX jsou hliníkové dveře AKTIV 77. Dveře s prvotřídními izolačními vlastnostmi, prakticky nulovou nutností údržby a nebyvalou životností. Absolutní špičkou ve své třídě je tento model vstupních dveří i s ohledem na bezpečnost.

O hliníkových dveřích AKTIV 77 lze směle tvrdit, že jsou nejdolnějším typem vchodových dveří na trhu – nedeformují se ani delším používáním a velmi dobře odolávají okolním vlivům. Díky použitým materiálům jsou vhodné i do velmi frekventovaných prostor, jako jsou vchody do bytových či panelových domů.

Zde budou plnit svůj účel více než padesát let. AKTIV 77 disponuje opravdu vysokou životností, kterou ovlivňuje i velmi snadná údržba. Na rozdíl od dřevěných výrobků odpadá u hliníkových dveří pracné konzervování speciálními a drahými prostředky.

Na AKTIV 77 můžeme pět ódy i v případě, že budeme mluvit o bezpečnosti. Dveře jsou již v základní ceně opatřeny tříbodovým zámkem GU Secury s automatickým zamykáním. Pokud tedy jako uživatelé zapomenete zamknout dveře, systém tak učiní za vás. Speciální vychytávkou je systém BioKey® Inside, díky kterému lze dveře otevřít pomocí otisku prstu, speciálního kódu nebo RFID čipu.

Promyšlená konstrukce a přerušení tzv. tepelných mostů zaručují i xkrát skloňované výborné tepelně-izolační vlastnosti. A to i v případě prosklení, kdy se používá zateplený profil s trojsklem o celkové šířce f40 milimetrů.

Bestsellerem řady AKTIV 77 je jednostranně či oboustranně lícovaný typ AKTIV 77 Excellent, u kterého může být rám křídla krytý

z obou stran. Vedle něj si zákazník může vybrat klasický model AKTIV 77 a příčkové vchodové dveře, u kterých je dveřní výplň dělená příčkami.

LOMAX pokračuje ve své cestě, kterou razí již takřka třicet let u garážových vrat. Proto, na rozdíl od jiného, nepřekvapí, že nabízí nepřehledné možnosti individualizace dveří včetně kování,

madel, rozet, nerezových prvků nebo prosklení. Vychází zároveň vstříc všem zákazníkům, kteří chtějí sladit dveře se vzhledem dalších částí domu, nejčastěji garážových vrat.

A to je pro LOMAX doslova nošením dříví do lesa.

Představujeme vám nejoblíbenější výrobek značky ROTO.

Výsuvně-kyvné střešní okno R7.

Nejkrásnější pohled na svět není z koňského hřbetu, jak by tvrdil klasik, ale ze střešního okna R7 společnosti ROTO. Proč ty superlativy?

Nejllepší výhled má člověk většinou tehdy, když stojí. Proto je osa otáčení výsuvně-kyvného střešního okna Designo R7 umístěna - na rozdíl od běžných kyvných oken - v horní třetině okna. Tím dochází k eliminaci rušivého okenního křídla, které zasahuje dovnitř, brání ve výhledu nebo dělá z cesty k otevřenému oknu překážkovou dráhu. Více volnosti a více pohodlí - princip společnosti ROTO - splňuje výsuvně-kyvné střešní okno R7 i po inovaci.

Tu definuje zasklení v trojskle, které posouvá oblast použití okna do nízkoenergetických střeš. Svoji konstrukcí, tepelně-technickými parametry, způsobem otevírání a skvělým poměrem cena/výkon je výsuvně-kyvné okno R7 předurčeno k použití nejen u novostaveb, ale zejména u výměn stávajících střešních oken. Přestože instalace střešního okna může vypadat jako raketová věda, investor má záruku, že při montáži dojde k minimu chyb. Zateplovací blok a límeček parozábrany, stejně jako montážní úhelníky, jsou totiž již z výroby osazeny přímo na okně.

Pro lepší představu, okno R7 je zákazníkům k dispozici v plném dřevěném profilu s povrchem v bezbarvém laku nebo v PVC vícekomorovém profilu standardně v bílé barvě. Pro toho, kdo chce mít střešní okno se vzhledem dřevěného prvku, ale nechce řešit nátěry rámu a křídla v průběhu životnosti, jsou v nabídce dekory borovice a zlatý dub. Oplechování a lemování v barvě Antracit Metallic z vnější strany spolehlivě zajišťuje ochranu proti povětrnosti a odvod vody na krytinu.

CO ŘÍCI ZÁVĚREM?

Velmi úzký profil rámu zaručuje, že se do obytného prostoru dostane hodně světla a zasklení trojsklem sníží únik tepla. Tříbodové uzavření střešního okna s výborným těsněním zajišťuje pocit bezpečí.

Prosklené automatické posuvné systémy Schüco v soukromé rezidenci na pobřeží Baltského moře.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ STAVBY

Představte si, že se nacházíte v Gdaňském zálivu, v oblíbeném cíli nejen polských turistů, ve městě Gdyni. Představte si, jak studený Balt omývá divoké pobřeží, od něhož - směrem do vnitrozemí - ubíhá složitý, terasovitý terén. Právě do tohoto komplikovaného prostoru navrhli architekti studia Arch-Deco soukromou - tříúrovňovou - rezidenci.

Tvar budovy je tvořen kompozicí třech vzájemně propojených objektů, přičemž spojení sedlových a plochých střech s otevřenými terasami zdůrazňuje přirozenost pobřeží a odhaluje úchvatné panorama Gdaňského zálivu. Zasazení objektu rezidence do pásu zeleně umožnilo stavbě navázat na okolní krajinu a vytvořit relaxační zóny. Součástí rezidence je mimo jiné i soukromý showroom pro sbírku historických vozů s garáží - obojí je umístěno v nejnižším podlaží budovy.

Zatímco přízemí je určeno ke každodennímu životu a odpočinku a dominuje mu impozantní obývací pokoj s panoramatickým výhledem na záliv, první patro nabízí soukromé pokoje.

PANORAMATICKÉ VÝHLEDY

Architektonický návrh sledoval jeden hlavní cíl - soustředit se na skloubení průhledného charakteru budovy a praktičností interiéru s výhledem na moře a okolní krajinu. Bylo tak logické, že na scénu vstoupí Schüco se svými rozsáhlými posuvnými systémy s úzkými hliníkovými profily, které byly použity ve všech třech úrovních rezidence.

Posuvné systémy Schüco ASS 77 PD.SI a ASS 70.HI, které umožňují dechberoucí výhled na záliv, jsou pohodlně, tiše a rychle ovladatelné automatickým integrovaným systémem Schüco e-slide s elektrickým pohonem. Mírně tónované trojitě zasklení splňuje

nejvyšší požadavky z hlediska bezpečnosti, tepelné izolace a zastínění a současně propouští dostatek denního světla.

JAK REAGUJÍ ARCHITEKTI?

Nechme promluvit samotné tvůrce projektu, Michala Baryzewskeho a Zbigniewa Reszka z ateliéru Arch-Deco: „Posuvné systémy Schüco nám pomohly splnit nejnáročnější technické požadavky a současně proměňovaly naše nestandardní konstrukční nápady a vysoké funkční a estetické nároky majitele v úžasnou architekturu. Mimořádná tepelná izolace je kombinována s inovativní technologií materiálů, automatizací a rozsáhlými prosklenými plochami,

které zajistí skvělé vizuální zážitky, a to ze všech úrovní budovy.“

Pokud, milí architekti, řešíte podobně zapeklitý úkol jako naši polští kolegové, pak víte, na koho se obrátit.

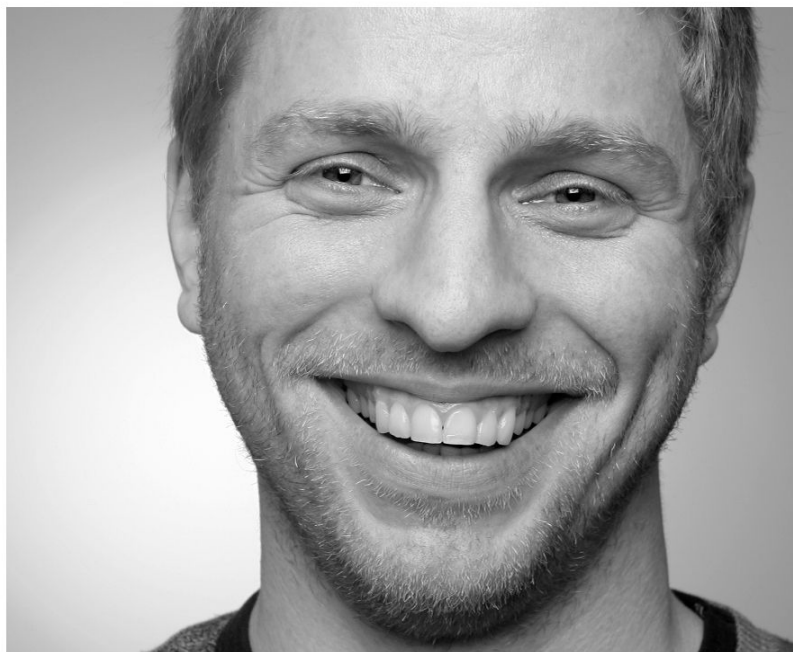

foto: Jiří Thýn

MIMO MAINSTREAM

POTÉ, CO SE PŘESTĚHOVAL Z PETŘÍNA, NAŠEL ATELIÉR SAD ÚTOČIŠTĚ V PŮDNÍCH PROSTORÁCH BUDOVY BÝVALÉHO ANENSKÉHO KLÁŠTERA NA ANENSKÉM NÁMĚSTÍ V SAMOTNÉM SRDCI PRAHY, NA STARÉM MĚSTĚ. NEŽ DO ATELIÉRU SAD VSTOUPÍTE, PROPLÉTÁTE SE KŘIVOLAKÝMI CHODBAMI A MÍJÍTE DVEŘE ÚSTÍCÍ DO SÁLŮ, KTERÉ VYUŽÍVÁ BALETNÍ SOUBOR NÁRODNÍHO DIVADLA. „JE TADY RUŠNO A MY TUTO ATMOSFÉRU MÁME RÁDI. NA NÁDVOŘÍ JE KOSTEL ‚PRAŽSKÁ KŘIŽOVATKA‘, KTERÝ SLOUŽÍ NADACI VIZE 97, NAŠÍM SOUSEDEM JE ATELIÉR AI DESIGN ARCHITEKTKY EVY JIŘIČNÉ,“ POPISUJE SPOLUZAKLADATEL ATELIÉRU SAD JERRY KOZA, KDYŽ MĚ PROVÁZÍ PO ATELIÉRU A PŘITOM UKAZUJE PRSTEM NA STŮL, LUSTR, KŘESLO, REPROBEDNY NEBO STĚRKY NA TOALETĚ. „TO VŠECHNO JSOU NAŠE VZORKY NEBO PROTOTYPY.“

foto: Tomáš Souček

O rozdílu mezi projekty a realizacemi

JAK JSTE DOSPĚLI K TOMU, ŽE K ARCHITEKTONICKÉ KANCELÁŘI ZALOŽÍTE I REALIZAČNÍ FIRMU?

Důvod je prozaický. Máme ve svém středu - a to není u jiných ateliérů tak běžné - i stavebního inženýra Tomáše Kalhouse, který je kromě tří architektů Adama Jirkala, Martina Kalhouse a mě jedním ze spoluzakladatelů Ateliéru SAD. Ve skutečnosti jsme k založení realizační firmy My76 dospěli tak, že když jsme něco detailně doprojektovali, hledali jsme, jak už to tak bývá, partnera

pro realizaci. Jenomže ten subjekt měl většinou a logicky zájem pouze ekonomický a měl tendenci si práci usnadňovat. Pro nás je práce hotová až ve chvíli, když je hotový výsledek.

PŘITOM VĚTŠINA ARCHITEKTŮ MÁ REFERENCE VE FORMĚ PROJEKTŮ.

My ne. Neprezentujeme se projekty, ale hotovými věcmi, tedy realizacemi. Od začátku do konce to vyžaduje velkou míru trpělivosti. S každou realizací trávíme i několik let života. Hezkých projektů je spousta, ale povedených realizací už tolik není.

NA DRUHOU STRANU, JE JISTÝM ZADOSTIUČINĚNÍM ŽÍT S PROJEKTEM AŽ DO JEHO

ÚPLNÉHO DOKONČENÍ, NE?

My, kteří chceme dělat věci mimo mainstream, potřebujeme dohlédnout až k realizaci. Máme své vlastní postupy, technologické a stavební řešení, které si neustále precizujeme. A navíc to má také výhodu v tom, že si s klientem vytvoříme hlubší, důvěrnější vztah. Ale je potřeba říct, že jsme k tomu dorůstali postupně, krok za krokem.

POCHOPIIL JSEM SPRÁVNĚ, ŽE VY ČTYŘI VLASTNÍTE JAK SAD, TAK I MY76?

Ano a myslím, že tím se odlišujeme. To, co navrhujeme, jsme schopni i zrealizovat. Pro mě jako architekta je zpětná vazba z realizací velmi důležitá. Od první skici víme, co

děláme, a pak můžeme pozorovat, jak naše řešení nebo použité materiály stárnou v plném provozu, a vzít si z toho potřebné informace.

KDE SE VE VAŠEM PŘÍPADĚ NACHÁZÍ BOD, V NĚMŽ PRÁCE PŘECHÁZÍ DO FASCINACE?

Máme radost, a to nás spojuje, z toho, že máme intuici, že jsme schopni rozlišit, kdy už je to ono. Někdy to padne na první dobrou, jindy je to úmorné. Ale velmi rychle dokážeme rozpoznat moment, kdy jsme s tím spokojeni.

A KDY JE SPOKOJENÝ KLIENT...

My ale nechceme dělat všechno. Chceme dělat to, co umíme nejlépe. Jsme rádi, že za námi chodí klienti,

foto: Tomáš Souček

foto: Tomáš Souček

kteří vědí, proč ten projekt chtějí zpracovat právě od nás. Každou novou výzvu se snažíme na startu analyzovat, definovat si, pro koho a jak má sloužit, nastavit si mantinely, zadání a principy. A ty jsou pro každý projekt jedinečné. Výsledek je pro nás vždy překvapením, a to je zábava. Jsme samozřejmě rádi, když se náš rukopis odrazí na finálním výsledku. Já osobně mám největší radost, když ta první naivní skica obsahuje všechno, co nakonec obsahuje i ta realizace.

PRÁCE ATELIÉRU SAD JE POMĚRNĚ, EUFEMISTICKY

ŘEČENO, PESTRÁ. OD PRODUKTOVÉHO DESIGNU, PŘES INTERIÉRY, PRŮMYSLOVÉ STAVBY, PAMÁTNÍKY, AŽ PO REZIDENČNÍ PROJEKTY...

Právě s kolegy přepracováváme firemní strategii. Dlouho jsme se nechtěli vrhat do rozsahem větších projektů. Soustředili jsme se na adresného klienta. Udělali jsme poměrně dost restaurací a interiérů. Naší misí je dělat interiéry i nadále. Ale hlavně do domů, které navrhne my sami. Chceme dělat komplexnější, smysluplnější architekturu.

O hračkách a dětství

VY JSTE S VAŠÍ ŽENOU NAVRHLI PŘED ŠESTI LETY NOVOU KOLEKCI NAFUKOVACÍCH HRAČEK, KTERÉ PO ČTYŘICETI LETECH NAVÁZALY NA IKONOMICKÉ HRAČKY DESIGNÉRKY LIBUŠE NIKLOVÉ A VÝROBCE FATRA NAPAJEJDLA. CO VÁS K TOMU PŘIVĚDLO?

Hračky Libuše Niklové, buvol, slon nebo kočka, jsou spojeny s emocemi. Každý z nás má ve svém rodinném albu svoji fotku a nafukovací hračky. Za naším angažmá ve Fatře stojí kurátorka Tereza Bruthansová, které se podařilo dostat hračky do New Yorku, do Muzea moderního umění. To mělo v médiích určitý ohlas a vznikla necertifikovaná sběratelská edice. Do Fatry jsme se dostali díky osvětlenému řediteli a také proto, že se ve Fatře zachovaly původní stroje. Technologie totiž zůstala neměnná.

TAK VZNIKLA KOZA.

Když manželé Kozovi, tak koza. Po ní přišel traktor a nakonec plachetnice. S prvními dvěma hračkami jsme strávili tři sta hodin v továrně - pátky až neděle. Byla to nekonečná práce. Neexistoval žádný software, žádné

3D modelování, žádná současná metoda nefungovala. Nakonec jsme zjistili, že musíme vytvořit stříhy v ploše, které se tvarují až po nafouknutí. Největší past nastane v momentě, když to nafouknete a začne působit pružnost materiálu. Než jsme udělali kozu, zplodili jsme mnoho jiných zvířat. Byla to těžká práce: principiální, sochařská.

NAKONEC SE KOZA A SPOL. DOSTALY DO SÉRIOVÉ VÝROBY.

V kontextu mé tvorby je to výjimečná věc. Nejenže jsem na tom dělal s manželkou, což je sváteční záležitost, ale nakonec - po velkém trápení - jsme vyvinuli plachetnici, která je výrobně velice jednoduchá. Funguje i venku. Má spodní komoru, do té se napustí voda - funguje to místo kýlu a normálně plachtí. Otestovali jsme ji na moři. Mě těší, že to děti táhne ven. Že už se nejedná pouze o dekorace, ale nabádá to děti k aktivitě.

TŘEBA SE VAŠE KOLEKCE STANE TAKÉ NADČASOVOU.

Podstata spočívá v tom, aby vznikla věc, která má nějakou vizuální hodnotu, že to může být objekt

foto: Michal Šeba

foto: Lukáš Žentel

jako naše staré hračky, které se dědí z generace na generaci. Přispíváme tím k vizuální kultivaci dětí a k eliminaci vizuálního smogu.

KULTIVUJE DESIGN DĚTÍ?

Myslím, že jde o rozvíjení dětské imaginace. Ale stejně fungují nejlíp hračky, které si děti najdou samy – kameny, klacky, kostky. Problém je v tom, že v záplavě šuntů si děti nedokážou vybudovat s hračkou vztah a také se spousta aktivit přesouvá do digitální sféry.

MÁTE S TÍM PROBLÉM?

Vůbec se tomu nebráním, jsou krásné hry. Teba takový Samorost od Amanita Design Jakuba Dvorského je fantastický. Až tak, že si kupujeme vinylové desky se soundtracky z těchto her.

KDYŽ SI VZPOMENETE NA SVÉ DĚTSTVÍ, JSOU NĚKTERÉ HRAČKY ZAPSÁNY DO VAŠÍ PAMĚTI ZLATÝM PÍSMEM?

Vyřezávaný dřevěný koník od mého dědy. Toho mám schovaného doposud. A pak bylo mým nekonečným zdrojem zábavy a technicky kreativního přemýšlení Lego. Od první třídy jsem začal stavět letadla – termické větroně na soutěže. Ve třinácti letech jsem vakuoval karbonové nosníky a časovače jsem montoval ze samospouští z foťáků.

CO VÁM DALO MODELÁŘSTVÍ PRO DRÁHU ARCHITEKTA?

Pomohlo mi to číst výkresy a mít vztah k technické podstatě věci.

O hausbótu, benzince a vlastním know-how

OD HRAČEK K VAŠÍ DALŠÍ HRAČCE – HAUSBÓTU PORT X, KTERÝ JE V NAŠICH PODMÍNKÁCH AŽ EXPERIMENTÁLNÍ.

K Port X jsme se dostávali velmi, velmi pomalu. Je to vyvrcholení patnáctileté práce na různých menších projektech. Začalo to devítimetrovou recepcí, která se vyráběla z kompozitu v loděnici. To znamená, dělal se rovnou výrobek a přeskočil se tak proces model-forma-výrobek. Skočím v čase a dostanu se k rodinnému domu v Liberci, kde jsme použili prefabrikované střechy na jedné formě. Velký kus. Je vyroben ze

speciálního sendviče, dobře ztuženě tepelné izolace, která má zespodu překližkový záklop. Na tomto domě jsme si zkusili aplikovat technologie do většího měřítka. U modulárního plovoucího domu PortX je ten sendvič aplikovaný jako samonosný na celém plášti – tam už není rozdíl mezi podlahou, stěnou a střechou. Je pátý rok na vodě v Holešovicích, našel si svoji polohu.

MÁ PORT X DALŠÍ NÁSLEDOVNÍKY?

Máme systém a víme, že to jde multiplikovat. Můžeme jej udělat na souš, na vodu, můžeme jej i rozšířit. Systémové řešení máme, ale zatím

jsem další nerealizovali.

VŽDY JSEM OBDIVOVAL PRVOREPUBLIKOVÉ ČERPAČÍ STANICE OD JOSEFA GOČÁRA. OD TÉ DOBY JSEM VIDĚL ZAJÍMAVOU BENZÍNKU AŽ OD VÁS. STOJÍ VE SLOVENSKÉM MATUŠKOVU.

My jsme tento projekt koncipovali pro celou síť čerpačích stanic, protože ten koncept je modulární, upravitelný pro různé dopravní řešení a velikosti pumpy. Když jsme ten koncept připravovali, předcházela tomu analytická studie a testování samotného principu.

foto: Filip Jandourek

VYSVĚTLETE MI, PROČ SE U NÁS NEBUDUJÍ ARCHITEKTONICKY ZAJÍMAVÉ ČERPAČKY?

Automobilismus byl svého času výsadou pro horních deset tisíc. Díky tomu se této architektuře věnovala autorská pozornost. Teď máme automobilovou společnost, je to běžná součást života a zapomenělo se, že čerpačka může být součástí veřejného prostoru, místa, které se dá kultivovat. Až v poslední době se to začíná znovu objevovat. Například pro Repsol navrhoval Norman Foster.

ALE GOČÁR JE GOČÁR.

Obdivujeme práci nejen Gočárovu, ale i Jacobsena. V případě Matouškova jsme dostali zadání, že ta čerpačka musí být postavena za stejnou cenu stejně jako ta mainstreamová naproti přes cestu. Aby se toto u individuální architektury povedlo, to je obtížně splnitelné. Tak jsme okrájeli všechno, co tam být nemusí, a to, co tam být musí, jsme přiznali. Museli jsme hodně pracovat na optimalizaci ploch - zpevněných ploch, příjezdových ploch... I díky tomu jsme rozpočet nakonec ustáli. A také jsme zbořili pár mýtů.

MÝTŮ?

Například, že neexistuje žádný předpis, aby se na čerpacích stanicích nemohl používat dřevěný obklad na pláštích budov.

KONCEPT JE MODULÁRNÍ. PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE SE JEJ CHYSTÁTE APLIKOVAT I JINAM.

Navazujeme dalším typem čerpačky. Ta je uzpůsobena na menší plochu, je ještě více introvertní. Nejde nám o to přebít shopping centrum, které stojí hned vedle. Každopádně jsou tam vizuální pojítka. Třetí typ benzínky je prefabrikovaný.

JAK DŮLEŽITÉ JE MÍT SVOJE VLASTNÍ KNOW-HOW?

Vnímám to jako bonus, který můžeme klientovi nabídnout.

Je v tom zhodnocena spousta let práce. Když o to klient stojí, rádi své know-how uplatníme.

TŘEBA?

Děláme teď konverzi jedné stodoly na letní zážitkové bydlení, nedávno jsem prezentoval projekt rodinného domu do Sao Paola i na Slovensku. Realizovali jsme projekt vily k jezeru v blízkosti Mnichova.

JAK TO STÍHÁTE? JE PROBLÉM ANGAŽOVAT V DNEŠNÍ DOBĚ ŠIKOVNÉHO ARCHITEKTA?

Velký problém. Musíte zapadnout do prostředí a mít trpělivost. Ty věci chvíli trvají, než jdou vidět. Sami víme, jak jsme začínali my. Důležitá je vůle. O zázemí a zkušenosti se rádi podělíme.

O tom, proč je Jerry Jerry

JERRY. TO NEZNI PŘÍLIŠ ČESKY.

Jmenuji se Jaroslav a jsem za to rád. Věci se mají tak, že můj strýc, mámin bratr, podepsal v roce 1968 výzkumný kontrakt v Palo Alto, v Silicon Valley. Po sovětské invazi se nemohl vrátit a zůstal. V Palo Alto byla tehdy silná česká komunita a hodně Jaroslavů. Pro ty však neměli Američani překlad a stali se z nich Jerryové. Asi i díky tomu mi začali všichni v rodině říkat také Jerry. Není to pseudonym a je pravda, že mi to dělá neplechu v bance a na úřadech.

foto: Tomáš Souček

MgA. Jerry Koza

(*1976)

Architekt a designér, studoval v letech 1995–1998 na Fakultě architektury ČVUT a v letech 1999–2005 na pražské UMPRUM, vzbudil poprvé pozornost odborné veřejnosti svým multifunkčním křeslem Kotrmelec, které bylo zařazeno do publikace Czech 100 Design Icons. V roce 2003 získal cenu Ladislava Sutnara za významné obohacení české architektonicko-designérské scény. V roce 2005 působil jako lektor

na VŠUP v Ateliéru A1 u akad. arch. Jindřicha Smetany. Poté, v roce 2007, založil společně s kolegy Adamem Jirkalem, Tomášem Kalhouskem a Martinem Kalhouskem Atelier SAD. V rámci ateliéru se zaměřuje na navrhování staveb i interiérů (z posledních let jmenujme plovoucí dům Port X a interiér restaurace Oblaca a jednopokojový hotel v Žižkovské věži v Praze). Ve spolupráci se svou ženou, designérkou Annou Kozovou (nar. 1982) se již dlouhá léta věnuje tvorbě hraček a objektů pro děti, k nimž je inspirují jejich synové.

Foto: Jiří Makovec

Atelier SAD

je studio založené v roce 2007 architekty Jerrym Kozou, Adamem Jirkalem, Martinem Kalhouskem a stavebním inženýrem Tomášem Kalhouskem. Zabývá se navrhováním, projektováním a realizací staveb (ve spolupráci s MY76), interiérovým a produktovým designem. Mezi jejich realizace v oblasti architektury patří mimo jiné čerpací stanice Matuškovo, plovoucí dům Port X, interiér kanceláří realitní společnosti Svoboda & Williams, Památník Jana

Husa, interiér vzorových poboček pro ČSOB, altán Šiška, interiér Squat id 23 Pařížská, interiery showroomu Etna iGuzzini, restaurace Cafe Elektrik, nahrávacího studia Talentsroom, putovní výstava Mini Wonders nebo lávka Remak. Rekonstrukce Kafkova bytu byla oceněna v roce 2016 jako Interior of the Year Award, v kategorii private interior, kolekce hraček pro společnost Fatra Napajedla získala ocenění The Czech Grand Design Award a čerpací stanice Matuškovo byla v roce 2012 nominována na cenu Dušana Jurkoviče.

ELEMENTÁRNÍ ÚVAHA NAD VÝPLNĚMI STAVEBNÍCH OTVORŮ

Výplně stavebních otvorů, jimiž nejčastěji chápeme okna a dveře, jsou – bez diskuze – jednou z nejdůležitějších položek v projektu stavby a zároveň výrazným prvkem v obvodovém plášti budovy, zdaleka nejen u rodinného domu. Důvod,

proč se o výplních popsaly stohy papíru, je prostý: okna a dveře významně ovlivňují kvalitu bydlení a z logiky věci jsou tak nezanedbatelnou položkou v rozpočtu stavby. Už proto se vyplatí věnovat tomuto tématu zvýšenou pozornost.

Vlastnosti

Opakování je matka moudrosti, takže dovolte, abychom znovu zdůraznili, že při výběru oken a venkovních dveří je nejdůležitější mít na paměti především jejich funkční vlastnosti: tepelnou izolaci, průvzdušnost, ochranu proti vnějšímu hluku, vstup světla, odolnost proti povětrnostním vlivům, ochranu proti slunečnímu záření a samozřejmě i mechanickou trvanlivost. „Při hodnocení všech pro a proti nesmíme u vstupních venkovních dveří zapomínat ani na odolnost proti násilnému vniknutí nebo proti požáru,“ upozorňuje René Karpíšek ze společnosti Porte Karpi, kterou jsme si představili na jiných stranách aktuálního OKA.

Profesionálové

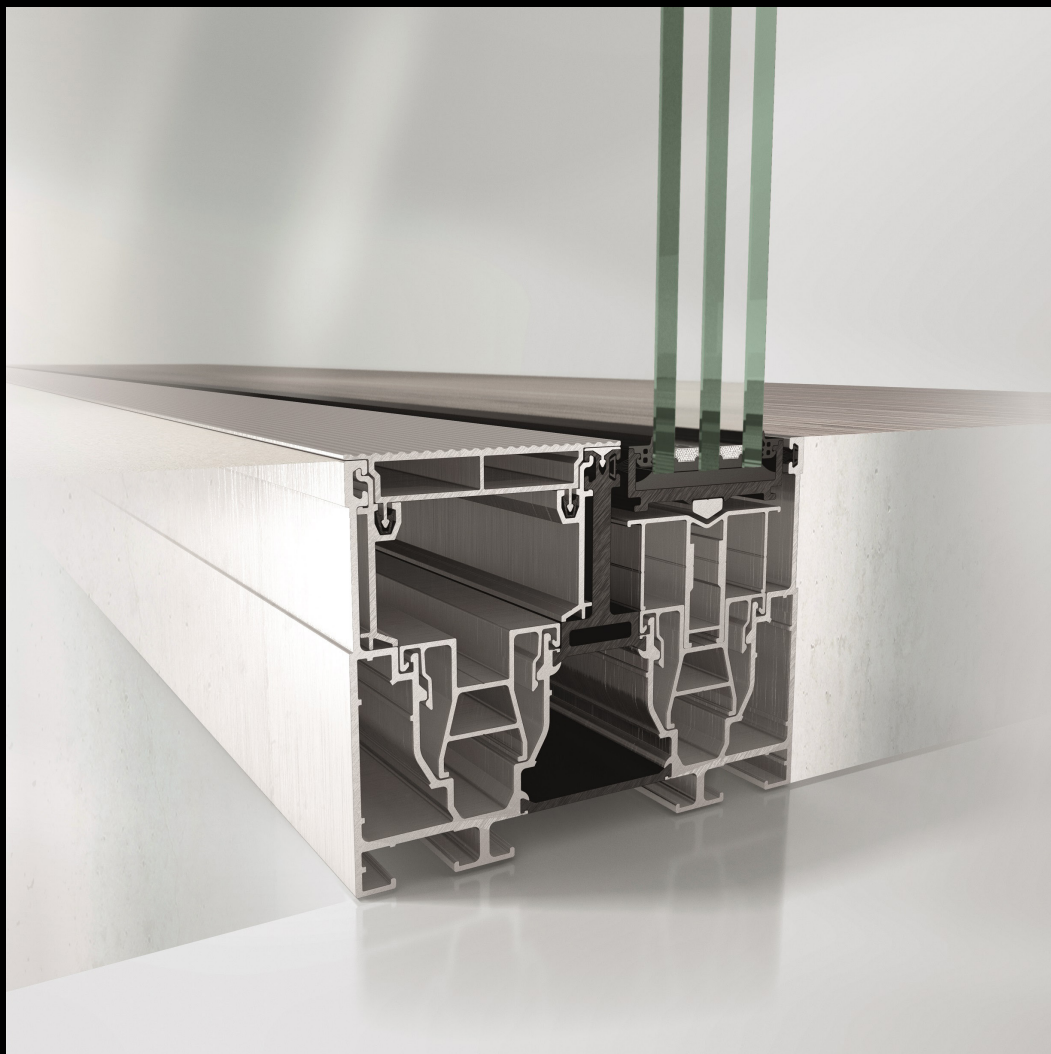
Václav Klajsner ze společnosti Schüco CZ připouští, že mnohdy se v definicích a popisovaných vlastnostech nelze vůbec vyznat. Podle něj je nejlepší poradit se s odborníky – architekty a projektanty – a nechat si od nich poskytnout kompletní servis ve fázi návrhu technického řešení výplně otvorů až po detailní zpracování návrhu konkrétního typu okna či dveří.

„Součástí takového návrhu bývá obvykle technický popis řešení, ověření proveditelnosti včetně správnosti zvolených rozměrů, hmotnosti otvíracích částí, vypracování konkrétních detailů

osazení výplně do stavebního otvoru a také protokol výpočtů součinitelů prostupu tepla jednotlivými okny a dveřmi,“ ukazuje Václav Klajsner neefektivnější cestu k výběru vhodných stavebních výplní.

Materiál

Kromě funkčních vlastností je samozřejmě jedním ze zásadních kritérií také výběr materiálu, z něhož budou okna či dveře vyrobeny. „Většinou jde o volbu mezi výplněmi otvorů ze dřeva, plastu nebo hliníku. Každý z těchto materiálů má samozřejmě svoje přednosti a nedostatky a výběr tak nikdy není jednoznačný,“ říká Václav Klajsner a rychle dodává: „v naší společnosti Schüco CZ však preferujeme výplně

otvorů z hliníkových a plastových profilů.“

Uživatelský komfort

Uživatelským komfortem se dnes „ohání“ kdejaký výrobce. Ale co se tímto argumentačním klišé vlastně myslí ve skutečnosti? Dle Václava Klajsnera se uživatelským komfortem myslí to, jak snadno a pohodlně se koncovému zákazníkovi s oknem či dveřmi manipuluje a jak příjemně se ovládají. „Díky dnes již samozřejmému použití izolačního trojskla v oknech a dveřích mohou mít okna i dveře otvíravá křídla s velkou hmotností, což bývá někdy na úkor jejich pohodlné obsluhy,“ vysvětluje Klajsner a vytahuje z rukávu příklad za všechny: „K našim posuvným dveřím ASS

77 PD (Panorama Design), které umožňují realizovat velkoformátová křídla čistého minimalistického designu a transparentnosti s pocitem celoskleněného provedení, nabízíme posuvné dveře s ovládáním doplněným o skrytý motorický pohon pomocí externího ovládacího panelu nebo stisknutím tlačítka včetně inteligentní senzorky a technologie uzamykání.“

V nabídce společnosti Schüco CZ, která je dnes již etalonem v oblasti výplní opravdu velkých rozměrů, najdou koncoví zákazníci celou řadu „vychytávek“, které jim výrazně usnadňují manipulaci. Mohou to být třeba tlačítka, která ovládají pohony ukryté v rámech a dokážou tak okna během vteřiny odemknout a uzamknout nebo během několika

málo vteřin zajistit vyklopení či uzavření okenních křídel. „U oken či balkonových dveří nabízíme novou generaci skrytého mechatronického kování s minimalizovanou hlučností a velkými roztečemi otevření Schüco TipTronic SimplySmart, které nabízí nejen nejtíšší, kompletně skrytý pohon na trhu, nýbrž také kompletně vyzkoušený systém skládající se z pohonu, kování a profilového systému – vše od jednoho výrobce. Vedle manuálního ovládání pomocí klíky či pokojového tlačítka lze použít také mobilní koncové přístroje, jako například tablety či smartphony. Toto je perfektní řešení například pro ovládání těžkých či nepřístupných oken a nadsvětlíků. Nabízíme také kompletně skrytý pohonný systém Schüco e-slide, který otevírá, uzavírá

a uzamyká i posuvné elementy až do výšky celé místnosti. Použití kontroly oprávnění vstupu Schüco pak umožňuje i přístup zvenčí. Vedle funkcí otvírání nebo zavírání jsou k dispozici další komfortní funkce, jako nastavení ventilační polohy a elektronické rozpoznávání překážky,“ říká Václav Klajsner.

Je potřeba dodat, že kromě nesporné praktičnosti přináší takto chytré výplně možnost být plně integrovány do automatizace budovy, což podporuje úsporu energií a větší bezpečnost.

Rozměry

Zastavme se ještě na chvíli u dveří. Konkrétně u jejich rozměrů. Zde dochází k poněkud bizarnímu

jevu. Zatímco v České republice je běžná výška dveří 1970 mm, evropský standard hovoří o výšce 2100 mm. V tomto případě radí René Karpíšek využívat zvyklosti evropských trhů. „Stávající norma je již zastaralá. Ergonomicky i prakticky je výška 2100 mm efektivnější. Navíc současná generace mladých lidí převyšuje svým vzrůstem tu předchozí a oněch 1970 mm může být leckdy problematických,“ říká Karpíšek.

Dodejme, že obecným pravidlem pro stanovení stavebních otvorů pro dveře je průchod +100 mm na šířku a průchod +50 mm na výšku. Maximální světlá výška pro dveře s obložkovou zárubní je 2900 mm.

VENKOVNÍ STÍNÍCÍ TECHNIKA

Statistiky hovoří jasně. Poptávka po venkovním typu stínění každým rokem roste. Investoři, ať už developerské společnosti nebo ti soukromí, si stále více uvědomují vysokou efektivitu venkovního stínění i - především u žaluzií - vysokou estetickou hodnotu. Zatímco předokenní

rolety mohou díky svým izolačním vlastnostem v zimě ušetřit okolo 10 % nákladů za vytápění, venkovní žaluzie jsou schopny zadržet až 94 % tepelné energie ze slunečního záření. Do hry také vstupují nová pravidla pro energetickou úspornost rodinných domů a dotace.

Předokenní rolety a venkovní žaluzie

dnes představují vůbec nejpopulárnější varianty exteriérové stínící techniky, která je dnes skloňována ve všech pádech především z pohledu úspor za energie. Stínící technika je účinná 365/24/7 - v zimě, v létě, v noci i přes den.

Zatímco v zimě uživatelé ocení, že součástí předokenních rolet a venkovních žaluzií jsou speciální prvky, které zaručují výborné tepelně-izolační vlastnosti, kterých je - nutno dodat - možné dosáhnout i bez automatizace, v noci rolety přispívají k udržení tepla v interiéru a brání ochlazování z okolí.

Je prokázáno, že domácnost proto není nutné tolik vytápět jako bez použití rolet. Celková úspora se dle výpočtů společnosti LOMAX, která se výrobou stínící techniky zabývá již dlouhá léta, pohybuje okolo deseti procent. „*Především u větších objektů se tak může jednat o tisíce korun ročně. Při propojení s dalšími automatickými systémy pak samozřejmě úspora dále stoupá,*“ uvádí obchodní ředitel společnosti LOMAX, Jan Malysz.

Venkovní žaluzie dokážou - oproti vnitřním žaluziím - desetkrát účinněji zadržet vstup tepla ze slunečního záření do interiéru. Uživatelé především v horkých letních měsících, kterých každoročně přibývá, ocení i to, že žaluzie působí i jako prvek pasivního chlazení - domácností i kanceláří. Právě venkovní teploty výrazně ovlivňují poptávku po stínící technice. V létě je totiž vliv stínění patrný na první pohled. To, že nás slunce přestalo oslíňovat, vidíme zkrátka okamžitě.

Zejména předokenní rolety mají vynikající zvukotěsné vlastnosti - dokážou totiž snížit hladinu hluku až o 16 dB. Další přidanou hodnotou je dále pak ochrana skel a absolutní zatmění, které ocení nejen lidé, kteří pracují na směny.

Aktuálně největším trendem

ve stínící technice jsou venkovní žaluzie, a to nejen díky pasivní klimatizaci, ale i z pohledu designu. Ve svém ranku jsou posledním hitem venkovní žaluzie s novým typem lamely. „*Zásadní inovací nového typu žaluzií je rozměr lamel. Ta měří*

v případě modelu Z70 pouhých 7 centimetrů. Díky tomu působí jemnějším a luxusnějším dojmem,“ popisuje aktuální bestseller Jan Malysz ze společnosti LOMAX.

Pokud se chvíli zastavíme u nového modelu žaluzií, který může být referenční ukázkou svého segmentu, dodejme, že právě Z70 disponuje vůbec nejnižší výškou nábalu na českém trhu. Zajímavostí je navíc i tvar žaluzií, který připomíná písmeno Z. Díky tomu tak do sebe jednotlivé žaluzie při zatažení prakticky zapadnou a interiér dokonale odstíní. „*Lamela je vhodná i pro nejúžší typy oken, její minimální výrobitelná šířka je totiž pouhých 435 milimetrů. Kromě toho jsou lamely Z70 na hranách opatřeny těsněním, které zajišťuje dokonalé a velice tiché dosedání,*“ vypočítává přednosti žaluzií Malysz.

Význam stínící techniky

zdůrazňují i mnozí odborníci působící v segmentu chytrých domácností. Nastavení míry zastínění, ať už pomocí dálkového ovladače či chytrého řešení, je opravdu nespornou výhodou. Uživatel si tak může nejen různými způsoby regulovat množství slunečního záření, ale zároveň má možnost propojit systém zastínění s dalšími zařízeními domácnosti, například garážovými vraty, a ovládat je tak všechna pomocí jednoho přístroje.

„*Někdy stačí vytáhnout stínění a je zatopeno. V takovém případě je úspora nejvyšší, to ale samozřejmě není možné vždy,*“ uvedl s odkazem na menší počet slunečných

dnů v zimě Ondřej Brynych ze společnosti Loxone, která působí na poli chytrých domácností.

Dálkové ovládání spolu se vzájemným propojením jednotlivých prvků domácnosti dodává uživatelé nejen značný komfort, ale v zimě se zároveň projevuje i na úsporách za vytápění. Při využití komplexního systému inteligentní domácnosti to může podle firem působících v tomto odvětví znamenat okolo třetiny ušetřených nákladů. K finanční úspoře však pomohou i jednotlivé prvky domácnosti, v zimním období se jedná kromě stínící techniky o termostaty a pohybová čidla v interiéru. „*Synchronizací stínění s povětrnostními čidly, systémem vytápění, chytrým termostatem a pohybovými čidly lze dosáhnout maximální úrovně automatizace a komfortu domácnosti. Jedná se o v současnosti nejvyspělejší řešení z hlediska nákladů za vytápění,*“ říká Malysz a dává typický příklad: „*Pokud se uživatel nachází mimo domov a vysvitne slunce, systém chytré domácnosti vypne pomocí termostatu topení, vytáhne stínící techniku a domácnost vytopí slunečním zářením.*“

Ačkoliv úspory mohou podle Jaroslava Zemana ze společnosti Somfy, která působí v oblasti chytrých domácností, dosahovat až 30 procent, jedná se spíše o horní hranici. „*Záleží na celé řadě faktorů, například na orientaci domu, ploše oken, počtu slunečných dní v daném roce, na faktu, zda se domácnost nachází v bytovém či rodinném domě,*“ doplňuje Zeman.

Využívání automatických systémů

spolu s povětrnostními čidly se rok od roku těší vyšší oblibě. Ostatně výrobci stínící techniky stále se zvyšující popularitu ovládání pomocí vypínače či dálkového ovladače registrují již nějaký ten pátek. Zkrátka, lidé si již plně uvědomují, že toto řešení jim může uspořit další náklady za energie. Zatímco nyní ještě převažují řešení bez automatizace, očekává se, že poměr obou variant se postupně začne nachylovat ve prospěch plně automatizace stínění. K této skutečnosti zřejmě přispěje i ten fakt, že u automatizovaných řešení mají zájemci v programu Nová zelená úsporám nárok na vyšší příspěvek.

Rozšíření dotačních programů,

které proběhlo v říjnu 2018 v rámci programu Nová zelená úsporám, také výrazně přispělo k rostoucí oblibě stínící techniky. Nově totiž existuje možnost získat dotace i na venkovní žaluzie a rolety. „*Konkrétně je možné získat příspěvek na úsporné rekonstrukce domů realizované svépomocí, venkovní stínící techniku, stavbu domu v nízkoeenergetickém standardu nebo výměnu kamen bez nutnosti zateplení,*“ uvádí mluvčí Státního fondu životního prostředí Lucie Frublingová.

Žádosti je přitom možné podávat před realizací, během ní, ale také po jejím skončení. Vždy přitom platí, že dotace je vyplácena až zpětně po uhrazení celé částky.

O jakou částku se jedná? Liší se podle typu ovládání rolet či žaluzií. Pokud je manuální včetně používání dálkového ovladače, činí dotace 500 Kč/m² zastíněného okna. A může být ještě lépe! Existují totiž i automatické systémy, které stínění ovládají například na základě intenzity slunečního záření. V takovém případě lze získat dotaci ve výši 1000 Kč/m² zastíněného okna. V součtu se tak může jednat i o desetitisíce korun.

Ušetříme vás googlování a dodáme, že dotace lze uplatnit pouze na ty budovy, u kterých byla podána žádost o stavební povolení nebo ohlášení stavby před 1. červencem 2007. Stínící techniku je pak nutné nainstalovat do 24 měsíců od doby, kdy žádost přijme Státní fond životního prostředí.

HLEDÁNÍ SAKRÁLNÍCH BROWNFIELDŮ

NA SKLONKU ROKU 2017 ZVEŘEJNIL RESPEKTOVANÝ KANADSKÝ MAGAZÍN AZURE TOP DESÍTKU NEJLEPŠÍCH STAVEB SVĚTA ZA ROK 2017. POPRVÉ OD ROKU 1985, KDY VYŠLO PRVNÍ JEHO VYDÁNÍ, SE VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI TĚCH NEJLEPŠÍCH SVĚTOVÝCH PROJEKTŮ, OCITLA I REALIZACE ČESKÉHO ARCHITEKTA. PŘESTOŽE PRO NĚJ BYLA STAVBA KOSTELA SVATÉHO VÁCLAVA V SAZOVICÍCH NA ZLÍNSKU PŘELOMOVÝM OCENĚNÍM, NIJAK TO NEPŘECEŇUJE. „PODSTATNÉ JE, ŽE SE K LEPŠÍMU ZMĚNIL VZTAH ZE STRANY VĚTŠINY SAZOVICKÝCH K JEJICH KOSTELU,“ ŘÍKÁ S NEPŘEDSTÍRANOU SKROMNOSTÍ ARCHITEKT MAREK JAN ŠTĚPÁN. VEDLE NĚJ SEDÍCÍ JEHO ŽENA VANDA, ROVNĚŽ ARCHITEKTKA A DALŠÍ VŮDČÍ OSOBNOST BRNĚNSKÉHO ATELIERU ŠTĚPÁN, SE MÍRNĚ OŠIJE. JAKO BY K TOMU CHTĚLA NĚCO DODAT.

Marek Jan Štěpán: Nebo co ty si myslíš o té ceně, Vando?

Vanda Štěpánová: Já říkám: no konečně! Když se podíváte do historie, všichni slavní architekti začali zářit až kolem padesátky. Můžete být samozřejmě hvězda hned po škole, ale takových je jenom hrstka.

**POKUD VÍM, V TUZEMSKU
JSTE ZA TENTO POČIN
OCENĚNÍ NEZISKALI.**

MJŠ: Sazovice jsem přihlásil do soutěže Česká cena architektury, ale nic. Nejenom že to necinklo v hlavní soutěži, ale ani v kategorii Občanské stavby, a to jsem byl trošku naštvaný.

**ODBORNÝ SVĚT O VÁS
VÍ. ODRAZILO SE TO
NĚJAKÝM ZPŮSOBEM
NA ZVÝŠENÉM ZÁJMU ZE
STRANY ZADAVATELŮ?**

MJŠ: Spíše ze strany médií. Přineslo nám to další nominace do soutěží, jako jsou Mies van der Rohe, Big SEE nebo Piranesi Award a ocitli jsme se na listině ateliérů, které se

neustále někdo pokouší vyzvat do dalších soutěží.

VŠ: Marek čeká na ten mrakodrap v New Yorku, a telefon zatím mlčí. Ale vážně, to ocenění nám dodalo odvahy říkat „ne“ lidem, se kterými si neseďme. Myslím, že budu mluvit za oba, náš ateliér si vybírá projekty na základě osobnostních priorit. Obecně chodíme do výběrových řízení minimálně. Většina našich projektů pochází z přímých zakázek.

MJŠ: Aktivně si hledáme práci, která nás baví.

VY?

MJŠ: Nevím, jestli to bude pro čtenáře atraktivní téma.

VŠ: Bude.

MJŠ: Už třetí rok vedu na Ústavu architektury Fakulty stavební VUT v Brně Laboratoř sakrálního prostoru. Takový můj experiment. Naší hlavní náplní je hledání duchovních

*Kostel sv. Václava
v Sazovicích vypadá v
noci trochu jako vosková
svíčka.*

znamená velký rozptyl azimutu. Když stínil kopec, tak jej o kousek pootočili. Průměr je nicméně osmdesát stupňů. Ale od období baroka se situace mění. Města jsou zastavěna domy, místa je čím dál tím méně. Vezměte si, že medián velikosti kostela je cirká 800 metrů zastavěné plochy. Od tisíce metrů mluvíme o velkých kostelech.

UŽ NÁS NENAPÍNEJTE A POVÉZTE, JAK JE TO S TĚMI KOSTELY V BRNĚ.

MJŠ: Předně, území farnosti není totéž co katastr městské části. Právě na rozmezí, kde nesedí katastr a farnost, vzniká problém. V některých městských částech je devět kostelů, v některých žádný. V rámci analýzy dynamických dat reflektujeme docházkové

vzdálenosti obyvatel k nejbližšímu kostelu, počet obyvatel, podíl věřících a nevěřících, hustotu osídlení, demografickou strukturu, tedy kde bydlí lidé starší, mladší. Největší podíl seniorů je v Žabovřeskách, Obřanech, v Řečkovících, tedy úhledných částech města. Největší hustota osídlení pak v Novém Lískovci, Židenicích a Vinohradech. Nejvíce mladých lidí žije v Útěchově. Neđivéjte se na mě tak. Také jsem byl překvapen.

VŠ: Na základě sběru dynamických dat vyplynulo, že kostely chybí v Líšni, kde se o tom poměrně dost nahlas uvažuje, v Kohoutovicích, které mají velký potenciál, Bystrci a velmi lidnatých Vinohradech s Novým Lískovcem.

brownfieldů. Když to řeknu akademicky, hledáme problémy v hmotné struktuře toho sakrálna. V rámci toho analyzujeme statická i dynamická data. Ve výzkumu se sice soustředíme na oblast Moravy, ale už i tak můžeme začít zobecňovat.

VŠ: Všechno začalo tak, že Marek chtěl zmapovat oblasti s chybějícími kostely.

MJŠ: V Brně jsme našli hned několik míst, kde kostel chybí. V Ostravě, kde jsme prováděli rozsáhlou analýzu, to bylo složitější. Tam je snazší najít kostel, který je zbytečný, a hledá se, co s ním, aby se nemusel v budoucnu zbořit.

TO SNAD NE.

MJŠ: Souvisí to s tím, že do Brna se lidé stěhují a z Ostravy se odstěhovávají. V ní jsme se soustředili na městskou část Kunčičky. Tato za první republiky výstavní čtvrť je dneska ghetto. Polovinu tamních obyvatel tvoří romská komunita. Okolo jsou hutě, haldy, fabriky, je tam řeka, kus dálnice, v podstatě se tam pěšky velmi složitě dostává. V Kunčičkách jsme nezjistili absenci kostela, ale obrovskou potřebu komunitního centra. Obecně po celé Ostravě jsme identifikovali řadu míst, kde komunitní centra chybí.

A V BRNĚ PRO ZMĚNU CHYBÍ KOSTELY.

MJŠ: Je několik lokalit, městských částí, kde nejsou. Zkusím vám

v kostce shrnout naši metodiku.

*Marek Jan Štěpán si v nepozorované
chvilí přisune šálek čaje autora
tohoto interview*

VŠ: To je tady pána, Marku.

MJŠ: Tak to je názorná ukázka naší spolupráce.

....

MJŠ: V brněnském děkanátu, správním celku jednotlivých brněnských farností, jsme nejprve bádali, kde a v jakých epochách vznikaly kostely. V historii se stavěly u brodu řeky, na náslunném místě a na kopci, většinou na těchto třech místech. Dále nás zajímá časová osa. V Brně a okolí mapujeme první kostely kolem roku 700 a registrujeme v čase i hluchá místa - za husitů, v období josefínských reforem a za komunismu. Jednou z kapitol naší studie jsou i zániky kostelů. Tato data máme pro více měst a lze z nich vyčíst nejen vývoj sakrální architektury na našem území, ale i vývoj konkrétního města. Postihujeme i taková témata, jako je orientace kostelů ke světovým stranám.

MYSLEL JSEM, ŽE VĚTŠINA JE ORIENTOVANÁ NA VÝCHOD.

MJŠ: U většiny to platí. Z východu se totiž očekává druhý příchod Krista. Proto v kostele stálí všichni čelem k východu a oknem na ně dopadaly paprsky vycházejícího slunce. Ovšem východní orientace

Interiér sazovického kostela je poeticky minimalistický. Jeho tématem je dotek, což se propadlo do geometrie stavby ale třeba i oltáře v podobě Božího prstu dotýkajícího se země.

Svatováclavský kostel v Sazovicích tvarově odkazuje k rotundám, které nechal stavět svatý Václav a nově je ztvárňuje pro současnost.

MJŠ: A Lesná. Tam už se kostel staví.

PODLE VAŠEHO PROJEKTU. ČÍM BUDE TATO VAŠE DALŠÍ SAKRÁLNÍ STAVBA UNIKÁTNÍ?

MJŠ: To, že kostel, který je teď v jedenácti metrech nad zemí, stavíme z betonu, není nic revolučního. Nové je v českém prostředí to, že beton kombinujeme s výraznými barvami. Kostel cituje barokní kopuli a je tam tři metry vysazená římsa. Prostor kostela bude výrazně prosvětlený osmdesát metrů dlouhým oknem, které bude mít barvy duhy.

JAKÝM ZPŮSOBEM SE SAKRÁLNÍ STAVBY FINANCUJÍ?

MJŠ: Investorem je právnická osoba, farnost. Statutárem je farář. Veškeré peníze pak pocházejí se sbírek. Po sametové revoluci nám byli naklonění Němci, kteří kostely v České republice podporovali, většinou se jednalo o církevní sbírky. To už je pryč a veškeré peníze pocházejí z výběru peněz lokálních farníků. Vezměte si to tak, že na Lesné se peníze na stavbu kostela střádají již patnáct let. Dárci jsou většinou drobní, zato jich je hodně.

DALO BY SE ŘÍCT, ŽE TY KOSTELY ČEKALY NA ŠTĚPÁNA.

MJŠ: Ano, jsem na místě, kde je dosbíráno nebo lépe řečeno, kde uzrála společenská situace. Ale nenechte se mýlit, ty peníze se sbírají ještě v průběhu stavby.

V případě kostela na Lesné, kde je rozpočet sto milionů korun, již disponují asi devadesáti procenty. Na rozdíl od Sazovic, kde dal jeden soukromý investor dvacet milionů korun, na Lesné se to sbírá opravdu po malých částkách. Je to obdivuhodné. Bez dárců bych tam byl zbytečný.

JAK SLOŽITÉ JE „PRODÁVAT“ PROJEKT NĚČEHO TAK SLOŽITÉHO, JAKO JE KOSTEL? NOTABENE S VAŠÍM RUKOPISEM...

MJŠ: Konkrétně v těch Sazovicích jsem byl překvapen otevřeností. Tam jsem prezentoval projekt zastupitelkám, které vypadaly, jako by si před chvílí svlékly kroje, koláčky na stolech. Když jsem prezentaci skončil, chvíli mlčely a pak řekly: „Tož my jsme si to představovaly z pohledového betónu!“ Na další schůzku ale přišel hlavní organizátor stavby Václav Miklík s kalkulačkou v ruce a řekl: „Tož holky, ale bude to omítka!“ Takže ano, pozitivní reakce lze rozhodně najít.

VŠ: U stavby kostela je vždycky důležitá osoba, říkáme jí patriot. Je to člověk, který má hluboký citový vztah k danému místu. Když se tam objeví, je vyhráno.

NEMŮŽU SE NEZEPTAT: JE V NĚČEM PŘÍSTUP K SAKRÁLNÍM STAVBÁM

SPECIFICKÝ?

MJŠ: U sakrálních staveb je hodně omezujících faktorů, jeden je však zásadní. Musíte umět oslovit současného člověka a v sakrálním prostoru se to velmi složitě hledá. Na minulost se formou navázat nedá, musíte to umět přetavit do něčeho nového, svěžího.

VŠ: Ideálně do prostorové sochy. Ten prostor musí zaujmout duchem. Celý proces je zčásti svobodnější, zčásti ale více odpovědnější. U kostela musíte umět najít přesah. Funkce se bere jako nutný standard.

MJŠ: Ten přesah se slovně velmi špatně vyjadřuje. Když se mě zeptáte na Sazovice, můžu vám je popsat, ale to „něco“ popsat neumím.

VŠ: Já tomu říkám čtvrtá dimenze.

U KOSTELŮ JE VELMI DŮLEŽITÝ PRVEK AKUSTIKY. JAK SE S TÍM „PERETE“ VE VAŠICH NÁVRZÍCH VY?

MJŠ: To je velmi složitá problematika. Zrovna dnes jsem byl na koberečku kvůli financím na akustiku. Je velmi drahá.

KOLIK PROCENT Z CELKOVÉ STAVBY?

MJŠ: U kostela v Brně na Lesné to bylo v první verzi 10 %. Teď jsme na 4 % rozpočtu a pořád je to přes čáru. Tady bylo ideální řešení

zalití Helm-Holzových rezonátorů, černých děr pro zvuk. To jsou takové bedny s dírkama...

VŠ: To bylo těch deset procent?

MJŠ: Ano, a bylo to za technologickou hranou českého stavebnictví. V druhé verzi jsme chtěli použít vnitřní cihelnou přízdívku, která by se vlnila a měla vertikálně otevřenou spáru, došlo by k tomu, že zvuk se roztrhne v prostoru. Zároveň jsou tam mezi cihlami ty rezonátory. To bylo zase moc. Teď jsme u izolační vaty. Akustika je první věc, na které se chce šetřit. To je u střechy složitější. I když...

VAŠE NEJZNÁMĚJŠÍ REALIZACE KOSTELŮ V ZUBŘÍ, SAZOVICÍCH, OSTRAVĚ-ZÁBŘEHU, V ŠUMNÉ JSOU SITUOVÁNY DO REGIONU, KDE ŽIJETE A PŮSOBÍTE. JE TO NÁHODA?

MJŠ: Náš region vnímám jako moravsko-austriacký, je to okruh asi 250 kilometrů, kam ani nemusíte přijet a už víte, jak to tam vypadá. Alpy nebo polská rovina, to už je pro mě osobně něco jiného.

VŠ: Čím blíže, tím lépe. Maximálně po Olomouc. Mně osobně cestování a ježdění vyčerpává. Přestože za architekturou jezdíme po celém světě a rádi, jsem vděčná za to stavět stavby, které jsou blízko.

MJŠ: Nesnáším cestování.

TAKŽE TEN MRAKODRAP ASI NEKLAPNE.

Kostel sv. Ducha v Šumné je vystavěn na geometrické osnově, která jeho architekturu produševňuje. Je to vidět i na tomto detailu.

MJŠ: Asi bych to dokázal překousnout. Nedávno jsme se o tom bavili s Ondrou Chybíkem (pozn. spolujitel arch. studia Chybík & Křištof) a já se ho ptal: „Jak to vydržíš, že tak cestuješ?“ a on mi odpověděl: „Jak to vydržíš, že necestuješ?“

ANI ZA VAŠIM POSLEDNÍM PROJEKTEM JSTE NEMUSEL PŘÍLIŠ CESTOVAT.

MJŠ: Pravda, je v centru Brna. Moravská galerie, pro niž teď realizujeme jeden velmi zajímavý projekt, je za humny. Jedná se o takový levitující designový objekt, skoro socha, říkáme mu Oblak.

JAKÁ JE JEHO FUNKCE?

MJŠ: Oblak je neobvyčejnou střechou dvora Uměleckoprůmyslového muzea. Může svou interaktivitou zrcadlit dění v budově, může pomocí zvuku či světla reagovat na společenskou akci, může být oblakem pro

umělecké performance. Není malý, velikost oblaku je 300 m².

Z JAKÉHO MATERIÁLU JE OBLAK VYROBEN?

MJŠ: Je to de facto pneumatický polštář s vnitřním přetlakem o dvou vrstvách. Tyto vrstvy tvoří synklasticky zakřivená prostorová plocha z matné folie ETFE půdorysného tvaru ledviny. Polštář je zajištěn sítí z nerezových lan nad horní a pod spodní folií proti nadměrnému průhybu vlivem větru a sněhu. No a, uvnitř polštáře je zavěšena síť několika tisíc RGB LED diod, která umožňuje promítání zevnitř na spodní folii. Může se tak proměnit v takový oblázkovitý displej.

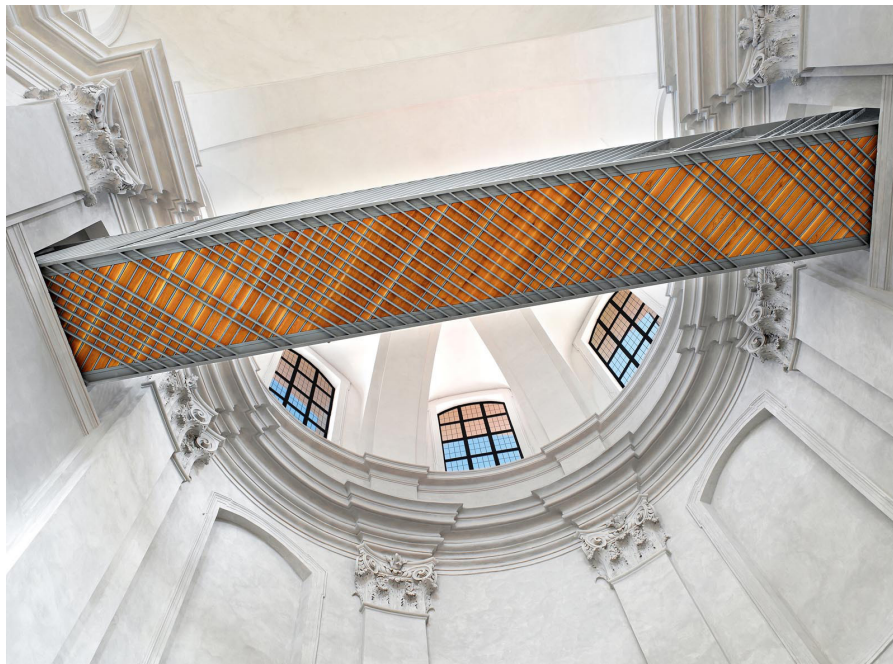
JAK JE TO S TÍM ZVUKEM?

MJŠ: To jsem chtěl právě říct. Světlo je doplněno ozvučením dvojího charakteru – ambientním a interaktivním. Oblaku se budete moci třeba zeptat na nějakou věc,

kteřá vás trápí, a on vám odpoví a i jinak skoro živočišně zareaguje.

JAK VÁS TAK, POSLOUCHÁM, VŠECHNY VAŠE PROJEKTY SE SNAŽÍ MÍT...

VŠ: ...duchovní přesah? Ano, snažíme se o to.

Inspirací při rekonstrukci piaristického kostela v Litomyšli byla jeho pohnutá historie, ta se odráží v barevnosti i vložené lávce.

Kostel bl. Restituty na Lesné se právě staví v těžišti slavného brněnského sídliště. Je postaven na půdorysu kruhu s bokem stojící trojúhelníkovou věží.

Atelier Štěpán

založený v roce 1997 se zabývá architekturou, veřejným prostorem a designem.

Od svého vzniku reprezentuje moderní – kvalitní českou a moravskou – architekturu na konzervativních kořenech. Atelier Štěpán je nositelem celé řady ocenění – Grand Prix architektů, Cena Klubu za starou Prahu, Stavbu roku a Interiér roku, nominace na mezinárodní Mies van der Rohe Award a Piranesi Award. Projekt kostela sv. Václava v Sazovicích byl vybrán kanadským časopisem Azure jako majstrštyk mezi deseti nejlepšími stavbami světa roku 2017.

Ing. arch.

Marek Jan Štěpán

(*1967 ve Frýdku-Místku)

Vystudoval Fakultu architektury VUT v Brně, v letech 1987-1994 pořádal sérii happeningů a stavění experimentálních staveb na Pražmě, byl členem seskupení Společenství hluku zabývajícího se vzájemnou interakcí výtvarné a hudební tvorby, v roce 1993 spolu se Štěpánem Rusínem založil Salon Peppermint zabývající se portréty a designem. V roce 1997 zakládá se svou ženou Vandou Atelier Štěpán, ve stejném roce začal působit jako asistent v ateliéru prof. Ivana Kolečka na FA VUT v Brně. V letech 2006-2012 byl poradcem kancléře prezidenta ČR ve věcech architektury. Aktuálně vede Laboratoř sakrálního prostoru na Ústavu architektury Fakulty stavební VUT v Brně. Ve své tvorbě se inspijuje tradicí a modernismem.

Akad. arch.

Vanda Štěpánová

(*1970 v Brně)

Po třech letech studia na Fakultě architektury VUT v Brně pokračovala na škole architektury u prof. Emila Příkryla na AVU v Praze. Kromě účasti na Letní škole architektury v Salzburgu pod vedením arch. Lauridse Ortnera, prošla stáží v architektonické kanceláři v nizozemském Rotterdamu a praxí v arch. kanceláři Burian&Křivinka a Atelieru Tišnovka. V roce 1997 spoluzakládá se svým mužem Atelier Štěpán a během následujících deseti let se věnuje projekci a realizaci tří dcer.

SKUTEČNOST JE ZAJÍMAVĚJŠÍ NEŽ FIKCE.

KDYŽ V ROCE 2010 NA KONFERENCI K REKONSTRUKCI VILY TUGENDHAT OZNÁMIL SVŮJ NÁLEZ ZTRACENÝCH MAKASSAROVÝCH PANELŮ, KTERÉ PŮVODNĚ TVOŘILY VE VILE PŮLKRUHOVOU JÍDELNÍ STĚNU, VZBUDILO TO U ODBORNÉ I LAICKÉ VEŘEJNOSTI DOSLOVA SENZACI. NAVÍC TYTO PANELE BYLY VLASTNĚ VŠEM CELÁ LÉTA NA OČÍCH A TO V MENZE PRÁVNICKÉ FAKULTY BRNĚNSKÉ MASARYKOVY UNIVERZITY.

V MÉDIÍCH SE OBJEVILA ZPRÁVA, ŽE KUNSTHISTORIK MIROSLAV AMBROZ VYPÁTRAL DENÍK NĚMECKÉHO

VOJÁKA, KTERÝ COBY PŘÍZNIVEC MODERNÍ ARCHITEKTURY MEZI SVÉ ZÁPISKY VČLENIL I ZMÍNKU O ODVOZU MAKASSAROVÉ STĚNY. OBJEKT, KAM BYLA STĚNA PŘEMÍSTĚNA, PRŮV DENÍKU, OZNAČIL.

„TO JE FANTASTICKÝ PŘÍBĚH, KTERÝ VŠAK NENÍ PRAVDIVÝ,“ UVÁDÍ PO OSMI LETECH OD SVÉHO OBJEVU VĚCI NA PRAVOU MÍRU MIROSLAV AMBROZ.

JAK TO TEDY BYLO VE SKUTEČNOSTI?

Bylo by moc pěkné, kdyby se to takto stalo, ale věci se v životě dějí jinak. Často tím rozhodujícím faktorem, který řídí naše životy, je souhra okolností. A to je i tento případ. Do menzy, kde ta stěna byla, jsem se dostal čirou náhodou. Důvod byl prozaický: šel jsem tam na schůzku s jednou krásnou entomoložkou.

NO VIDA!

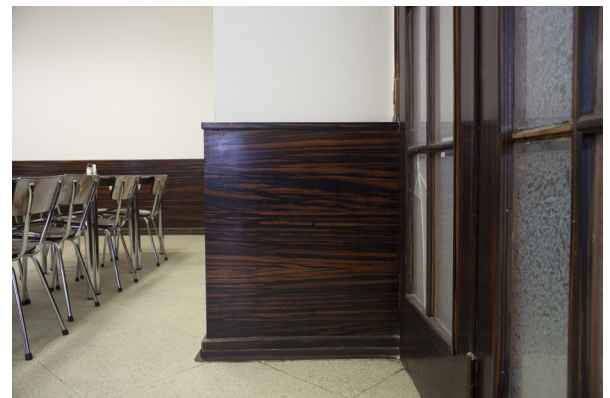
Nikdy jsem tam předtím nebyl, v té menze vzadu byl menší salonek, kde byly stěny obložené dřevěnými panely. Když jsem tam přišel, tak jsem hledal očima pochopitelně tu, kvůli které jsem tam přišel. Přitom jsem si periferně všiml, že to obložení stěn je z makassaru, a na zlomek vteřiny jsem si říkal, co to tady dělá a zda by to nemohlo pocházet z vily Tugendhat. Jako bláznivou myšlenku jsem to pustil z hlavy a věnoval se důležitějším věcem. Vzpomněl jsem si na to znovu asi po pěti letech v noci, byl to bezděčný impulz. Ráno jsem sbalil foťák a vydal jsem se s ním do menzy. Potom už jen stačilo dát přes sebe novou fotografii se starým snímkem. A sedělo to jako otisk palce.

TO BYLO KDY?

To bylo někdy roku 2007-2008. Chodil jsem pak docela dlouho s tímto tajemstvím, aniž bych to někomu řekl.

JAK JE MOŽNÉ, ŽE STĚNA BYLA OBJEVENA AŽ PO TAK DLOUHÉ DOBĚ?

To je právě ono. Říkal jsem si, že není možné, aby si jí od roku 1946, kdy tyto prostory začaly sloužit jako menza, nikdo nevšiml. Prošly tudy desetitisíce lidí. A že byly doby, kdy si to musel někdo pamatovat! Třeba řemeslníci, kteří ty úpravy za války dělali. Jednu dobu tam chodili na obědy dokonce studenti architektury a jejich profesori. Jenže ta stěna se považovala za ztracenou a nikdo ji nehledal. Ani já ne. Já jsem pátral po jiných věcech, po stěně nikoliv. Nějaký novinář si pojal dvě nebo tři informace a přestože jsem se snažil uvést věci na pravou míru, už to bylo venku a šířilo se to samo dále. Všechno bylo ale trochu jinak. Pravdou je, že jsem se zabýval historií vily a protože jsem měl tehdy trochu více času tak jsem jej trávil v archivech. Zajímala mě především nejméně probádaná doba: tedy období po odchodu Tugendhatových až do konce

Fotografie z menzy Právnické fakulty s původními makassarovými panely.

války. Dokola se totiž opakovaly historky o tom, že ve vile bydlel průmyslník a konstruktér letadel Willy Messerschmitt a jiné fámy. Objevil jsem hodně neznámých materiálů a zajímavých informací, i když jsem toho většinu později k ničemu nepoužil. V archivech jsou uloženy úžasné poklady a člověk si uvědomí, že za tím jsou pochopitelně také tragické lidské příběhy. Válka byla také jedna velká dobře organizovaná loupež. O makassarové stěně jsem tam však nenašel nic. Ale pravda je, že jsem našel také skicák jednoho

německého vojína, který se zajímal o moderní architekturu.

NO VIDÍTE, NA KAŽDÉM ŠPROCHU, PRAVDY TROCHU.

Tedy, on byl vlastně Francouz, ale musel narukovat do wehrmachtu a poslali ho do Brna. Studoval předtím v Německu architekturu a věděl, že Mies van der Rohe navrh v Brně dům. Po válce publikoval cenný text, který popisoval stav domu v průběhu války. V tom článku také píše, že ve vile fotil. Hledal jsem někoho z jeho rodiny a náhodou našel jeho syna, který žije v New

Yorku. Ten byl překvapený - vůbec nic o této epizodě nevěděl. Ozval jsem se mu přesně ve chvíli, kdy vyklíželi dům v německém Aachen, ve kterém bydleli jeho rodiče. Věci se tam vyhazovaly do kontajneru a vyvážely doslova na skládku. Mizely plány, papíry, knihy. Volal jsem jeho sestře, která to měla na starosti, a ta mi nakonec asi po týdnu s radostí sdělila, že zachránila nějaký malý notýsek s poznámkami a kresbami nadepsaný „Brünn 1941“. Když jsem jej však později prostudoval, bylo to zklamání - o vile Tugendhat v něm nebylo ani slovo. Byly v něm pouze skici různých brněnských funkcionalistických staveb s jeho poznámkami. Takže ty fotografie, které mohly být velmi cenné, asi skončily ve sběru.

JAK SE TA STĚNA VLASTNĚ OBJEVILA V PROSTORÁCH MENZY?

V budově dnešní Právnické fakulty za války sídlilo gestapo. Stěnu, která tvořila ve vile Tugendhat jídelní linku, rozebrali a dřevo použili jako obložení baru. Vile totiž gestapo zabavilo. Takže to bylo vlastně strašně jednoduché.

MIMOCHODEM, NEDÁVNO BYLA V KINECH UVEDENA PREMIÉRA AMBICIÓZNÍHO SNÍMKU SKLENĚNÝ POKOJ NA MOTIVY STEJNOJMENNÉ KNIHY ANGLICKÉHO SPISOVATELE SIMONA MAWERA. JAK VLASTNĚ VNÍMÁTE BELETRIZACI PŘÍBĚHU RODINY TUGENDHATOVÝCH A JEJICH VILY?

Knihu jsem nečetl a film jsem neviděl - tak to nemohu soudit. Ale něco málo jsem četl o tom románu. Autor využívá pravdivé události a míchá je s výmysly, aby dosáhl jakéhosi atraktivnějšího produktu. Myslím, že si vila a také i potomci stavitelů zaslouží lepší zacházení. Víím, že se rodina snažila protestovat proti tomu, aby se točilo přímo ve vile. Mohli si přece navrhnout a postavit vlastní fiktivní dům a ne navždy spojit tento příběh s touto památkou. Autor přece říká, že se nechal jen velmi volně inspirovat, ne? Dnes asi hodně lidí bude věřit tomu, že to tak nějak všechno bylo, že je to zfilmovaný skutečný příběh toho domu. Ostatně...ve vile se natáčelo -xté pokračování béčkového hororu

Hannibal, tak je to možná už jedno.

PŘÍTOM TA DOBA BYLA NABITÁ SILNÝMI PŘÍBĚHY.

Přesně tak. Především konec třicátých let, doba války, a pak to černé období po osvobození a nástup komunistů k moci. Velmi dramatické jsou třeba skutečné příběhy židovských rodin, které odsud utíkaly pryč před Hitlerem. Myslím, že ta doba není stále ještě dostatečně zpracovaná a že zejména osudy brněnských textilních podnikatelů by mohly posloužit jako základ dobrého románu, poťazmo filmu.

Tak mě napadá, ale nevím, jestli to náhodou tento pan Mawer nepoužil....

ZKUSTE.

Třeba ten bar obložený makassarovými panely z jídelny vily Tugendhat. Tam chodili šéfové gestapa po „práci“, která spočívala ve výsleších a posílání spousty lidí na smrt. Tenhle bar byl vyzdoben neuvěřitelnými nástěnnými malbami na téma staroněmecké mytologie, kde hlavními postavami byly reálné portréty těchto vrahů. Po osvobození

do tohoto baru přijel tým ze Speciálního oddělení pro vyšetřování RAF, které pronásledovalo lidi zodpovědné za zastřelení britských leteckých důstojníků, kteří se účastnili takzvaného „velkého útěku“ ze zajateckého tábora Stalag Luft III v Saganu.

TO ZNÍ JAKO HODNĚ SLIBNÁ SYNOPSIS KASOVNÍHO TRHÁKU.

Přes vyhrabaný tunel se dostali na svobodu, doputovali až ke Zlínu, kde byli zatčeni a na příkaz brněnského gestapa zastřeleni. Tento útěk byl námětem slavného hollywoodského velkofilmu Velký útěk z roku 1963, kde hrají hvězdy jako Steve McQueen, James Garner, Richard Attenborough nebo Charles Bronson. A portréty v brněnském gestapáckém baru pomohly identifikovat hlavní aktéry, z nichž většina byla pochytná a odsouzena k trestu smrti. Nebo třeba osud Alfreda Löw-Beera, jednoho z nejvýznamnějších průmyslníků v Brně...

V KRÁTKOSTI, ČÍM JE OSUD ALFREDA LÖW-BEERA, OTCE GRETY TUGENDHATOVÉ

A TCHÁNA FRITZE TUGENDHATA TAK POUTAVÝ?

Když přišlo gestapo, byl v Brně jedním z prvních na seznamu, koho zatklí a vyslýchali, vzali mu pas a mysleli, že tím mu zabrání v odjezdu. Jenže on jim zmizel a gestapo jej hledalo. Našel jsem v archívech záznamy výslechů lidí z jeho nejbližšího okolí - řidiče, domovníka vily na Drobného ulici, služebnictva z domu ve Svitávce a dalších. Z těch mrazivých výpovědí se dá dobře rekonstruovat, co Alfred dělal těsně před obsazením Československa. Měl totiž už informace, co se chystá, a na poslední chvíli objížděl pobočky bank a vyzvedával cennosti z bankovních sejfů.

UTÍKAL SÁM?

Ano, rodina už na něj čekala v Británii. Když se ho nedočkali, najali si Sira Paula Dukese, elitního detektiva - to by byla dokonalá filmová postava... „Mistr převleků“, úplný James Bond své doby! Před první válkou studoval v Petrohradě, chtěl se stát koncertním klavíristou. Měl skvělé jazykové schopnosti a díky nim si jej všimla britská zpravodajská služba. Během občanské války se mu podařilo pod nejrůznějšími jmény a identitami proniknout do bolševické strany, Kominterny, a dokonce také do Čeky (tajné policie). Kromě toho, že britské vládě předával cenné informace, pomohl stovkám

bělogvardějců při útěku do Finska. Však jej taky král Jiří V. povýšil za tyto služby do rytířského stavu. Tento Paul Dukes se vydal v létě 1939 do Prahy, aby pátral po Alfredu Löw-Beerovi. Také jemu pomohla náhoda, když ve starých novinách našel zprávu o mrtvole nalezené na trati u Stříbra. O tom svém pátrání vydal knihu „An Epic of the Gestapo - the story of a strange search“. Je to napínavé čtení se spoustou úžasných postřehů vzhledem k tomu, že to vyšlo roku 1940. Také tam jsou změněna jména, ale na rozdíl od Skleněného pokoje to Dukes udělal z pochopitelných důvodů: nechtěl nikoho z aktérů tohoto dramatu kompromitovat.

DALŠÍM PROTAGONISTOU V TOMTO DRAMATU JE MIES VAN DER ROHE - ARCHITEKT VILY TUGENDHAT. ČÍM BYL TENTO RODÁK Z NĚMECKÝCH CÁCH PODLE VÁS VÝJIMEČNÝ?

Mies viděl dál než ostatní, přišel s naprosto novým estetickým kánonem. Když v Berlíně roku 1921 vypsalí soutěž na vůbec první mrakodrap na Friedrichstrasse, tehdy téměř neznámý Mies všechny šokoval svým projektem na zcela prosklenou výškovou budovu, kde jsou skleněné tabule zavěšeny na nosný ocelový rám. Toto technologické řešení bylo bezprecedentní, ve své době ještě neznámé. V roce 1927 realizoval v rámci výstavy ve Stuttgartu

Nástěnná malba v baru gestapa - dnes menza Právnické fakulty.

Ke scéně s postavami čertů se nechali portrétovat šéfové gestapa. Dole pod malbou je vidět panel z jídelny vily Tugendhat. Foto: archiv MU Brno

Hlavní vstup do budovy brněnského gestapa v roce 1942 - dnes Právnická fakulta. Foto: archiv MU Brno

takzvaný GlassRaum - skleněný pokoj. Byla to instalace série prostorů, navzájem propojených, které byly od sebe odděleny transparentními skleněnými, různé tónovanými stěnami. Na tu dobu to byl velmi progresivní počin. Z této studie vychází i hlavní obytný prostor brněnské vily. Mies přestože nikdy vlastně nestudoval architekturu, byl výjimečný ale i v obyčejných věcech, jako byla židle, dovedl přijít s novým, nadčasovým a krásným tvarem, takže bychom dnes řekli, že byl taky fenomenální designér.

TAK MĚ NAPADÁ, BYL MIES VŮBEC NA REALIZACI VILY TUGENDHAT PYŠNÝ?

Mies toho moc nenapsal a nenamluvil. Nebyl to Adolf Loos, jenž publikoval své texty jak na běžícím pásu. Nicméně věděl, že vila Tugendhat byla jednou z jeho nejvýznamnějších evropských staveb. Je potřeba si uvědomit, že reálně mohlo vilu tehdy navštívit jen pár lidí, veřejnost ji znala pouze

z fotografií. Mies chápal, jak je důležité mít kvalitní fotografie a ty publikovat. Brněnský fotograf de Sandalo pro něj pořídil téměř 80 fotografií! Žádná z jeho staveb, ani před tím ani po tom, nebyla takto dokumentována. K žádné jeho stavbě také neexistuje takové množství plánů, ani k jeho americkým stavbám. Jsem přesvědčen, že vila Tugendhat sehrála naprosto klíčovou roli v celé Miesově kariéře a své prsty v tom měl také Philip Johnson.

TEN AMERICKÝ ARCHITEKT?

Ano. Johnson byl tehdy ještě ani ne pětadvacetiletý neúspěšný student filozofie na Harvardu, který trochu hledal vlastní orientaci, a protože byl relativně bohatý, cestoval po Evropě. Tehdy to zahrnovalo dopravu vlastního automobilu a pochopitelně kajutu I. třídy na zaoceánském parníku.

V Berlíně se setkal s Miesem, který nebyl ještě tak známý jako Corbusier,

Gropius nebo Oud, nicméně Johnson okamžitě rozpoznal, že to bude on, kdo bude určovat kurz moderní architektury. S Miesem přijel do ještě nedokončené brněnské vily a byl zcela ohromen. Johnson jej také požádal, aby mu navrhl jeho byt v New Yorku.

JOHNSON BYL EVIDENTNĚ ZÁSADNÍ PERSONOU V MIESOVĚ AMERICKÉ KARIÉŘĚ.

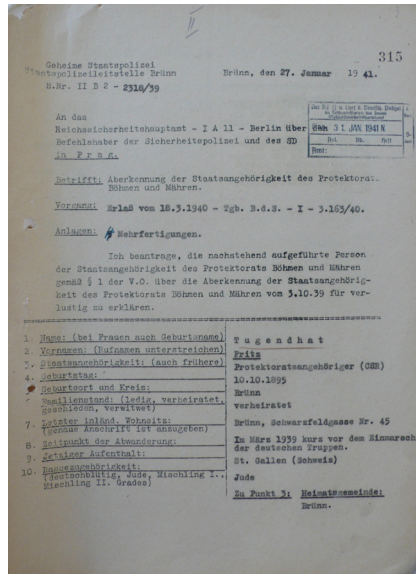
Měl jsem možnost studovat jeho dopisy, které psal na kuffíkovém psacím stroji ze svých cest. Ty jsou dnes uloženy v Gettyho knihovně a zčásti v MoMA. Skutečným důsledkem jeho cest bylo to, že se Johnson stal kurátorem nového oddělení designu a architektury, které se MoMA jako první muzejní instituce na světě rozhodla zřídit. V roce 1931 pak MoMA uspořádalo výstavu „Modern architecture“ s vilou Tugendhat na obálce katalogu. VILA Tugendhat měla ze všech představených staveb největší prostor, včetně krásného velkého modelu, jež nechal Johnson v USA vyrobit. Může nás těšit, že z našich architektů byli v katalogu zastoupeni Bohuslav Fuchs, Otto Eisler a Oldřich Starý.

PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE TO BYLA PRÁVĚ TATO VÝSTAVA, KTERÁ EXPORTOVALA MYŠLENKY MODERNÍ ARCHITEKTURY ZE STARÉHO KONTINENTU DO AMERIKY.

Jen za měsíc tuto výstavu v New Yorku navštívilo přes 30 tisíc lidí. Ještě důležitější je, že je to příklad toho, jak byly následně tyto myšlenky komercializovány a prezentovány široké veřejnosti prostřednictvím populárních časopisů, kde se objevovaly tyto „domy budoucnosti“. Stojí za zmínku, že při plánování putovní verze výstavy MoMA zahrnuje jako místa konání i obchodní domy a showroomy. Takže tyto stavby viděli lidé nakupující v luxusních obchodních domech Bullock's v Los Angeles nebo Sears v Chicagu.

ALE ZPĚT K JOHNSONOVĚ, PROSÍM.

Johnson byl v Brně potom ještě dvakrát. Naposledy přijel v létě 1939 již do Němci obsazeného Československa ve svém automobilu Lincoln Zephyr. Rozhodl se nečekaně navštívit Otto Eislera, kterého právě propustili z několikadenního vyloučení na gestapu. Byl celý

1940 o zabavování majetku Tugendhatových si Gestapo vedlo pečlivou evidenci. Národní archiv Praha

zmlácený, Johnson byl v šoku, když jej viděl, ale nic moc to nezměnilo na jeho obdivu k nacistickému režimu. Ale to je jiná historie.

A JEŠTĚ JEDNA OTÁZKA MIESOVI NA TĚLO. ON Z NĚMECKA DO SPOJENÝCH STÁTŮ UTEKL PŘED FAŠISTICKÝM REŽIMEM?

O jeho vztahu k režimu Adolfa Hitlera vyšla celá kniha: Architects of Fortune: Mies Van Der Rohe and the Third Reich. Vychází celou řadu otázek, těžko to soudit

z dnešního pohledu. Ať tak či tak, Hitler měl raději architekturu, kterou reprezentoval architekt Speer, takže Mies si díky tomu v Německu ani neškrtil, i když se zjevně zakázky snažil získat. Poté, co navrhl celou řadu domů, interiérů a výstav, ocitl se v roce 1933, vlastně na vrcholu slávy, v podstatě bez práce. Proto pro něj byl odchod do USA nutností. Když připlul v září 1938 do New Yorku, mohl využít vřelosti, který mu vybudovaly výstavy a publikace jeho evropských staveb, zejména vily Tugendhat. Mohl tak realizovat

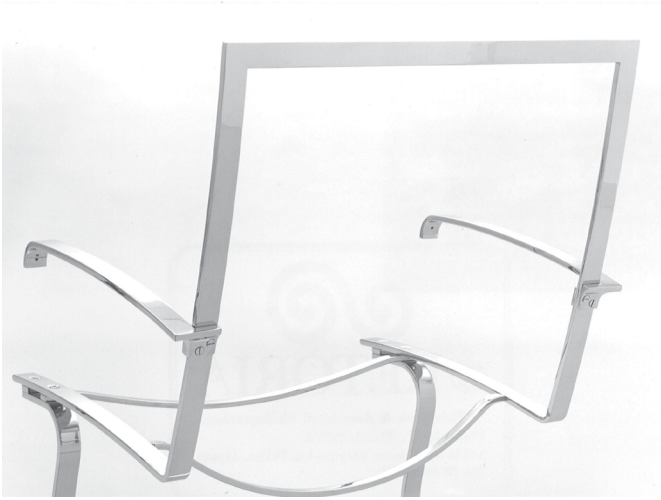
všechno, o čem snil již ve 20. letech – třeba navrhovat prosklené mrakodrapy.

VE STORY JMÉNEM „REKONSTRUKCE VILY TUGENDHAT“ VYSTUPUJE JEŠTĚ JEDEN AKTÉR. TIM JSTE VY SÁM. JAK JSTE SE VLASTNĚ K PROBLEMATICE VILY TUGENDHAT DOSTAL?

O vile jsem poprvé slyšel doma, když mi bylo asi dvanáct. Táta byl architekt, po válce studoval v Brně a měl svůj vysokoškolský index plný podpisů architektů jako Rozehnal, Fuchs, Kroha. Od roku 1967 pracoval na Útvaru hlavního architekta, byl vedoucím atelieru, ale po roce 1970, za tzv. „normalizace“, musel z vedoucího postu odejít kvůli svému postoji k okupaci. Když přijela v roce 1968 Greta Tugendhatová, byl u toho. Pochopitelně, když jsem byl malý, ten barák mi připadal z ulice jako garáž. Když jsem se pak později podíval dovnitř, došlo mi, že se nacházím ve výjimečném prostoru. A pak jsem se k tomu přimotával čím dál víc. Můj spolužák na základce byl Honza Sapák, spolu jsme do vily, když se roku 1982 rekonstruovala, vlezli a já jsem tam tehdy pořídil sérii fotografií. Po sporné rekonstrukci, kdy vzalo za své mnoho původních

Říjen 1945: odprodej zařízení a svršků z vily Tugendhat. Nikdo už zřejmě nepočítal s možností, že by se původní majitelé vrátili.

Dopravní prostředky a jiné věci		Greta Tugendhatová, 27. Jan. 1941	
100	1. motorová vůz	100	1. motorová vůz
101	1. koloběžka	101	1. koloběžka
102	1. motorová	102	1. motorová
103	1. kufřík	103	1. kufřík
104	1. koloběžka	104	1. koloběžka
105	1. koloběžka	105	1. koloběžka
106	1. koloběžka	106	1. koloběžka
107	1. koloběžka	107	1. koloběžka
108	1. koloběžka	108	1. koloběžka
109	1. koloběžka	109	1. koloběžka
110	1. koloběžka	110	1. koloběžka
111	1. koloběžka	111	1. koloběžka
112	1. koloběžka	112	1. koloběžka
113	1. koloběžka	113	1. koloběžka
114	1. koloběžka	114	1. koloběžka
115	1. koloběžka	115	1. koloběžka
116	1. koloběžka	116	1. koloběžka
117	1. koloběžka	117	1. koloběžka
118	1. koloběžka	118	1. koloběžka
119	1. koloběžka	119	1. koloběžka
120	1. koloběžka	120	1. koloběžka
121	1. koloběžka	121	1. koloběžka
122	1. koloběžka	122	1. koloběžka
123	1. koloběžka	123	1. koloběžka
124	1. koloběžka	124	1. koloběžka
125	1. koloběžka	125	1. koloběžka
126	1. koloběžka	126	1. koloběžka
127	1. koloběžka	127	1. koloběžka
128	1. koloběžka	128	1. koloběžka
129	1. koloběžka	129	1. koloběžka
130	1. koloběžka	130	1. koloběžka
131	1. koloběžka	131	1. koloběžka
132	1. koloběžka	132	1. koloběžka
133	1. koloběžka	133	1. koloběžka
134	1. koloběžka	134	1. koloběžka
135	1. koloběžka	135	1. koloběžka
136	1. koloběžka	136	1. koloběžka
137	1. koloběžka	137	1. koloběžka
138	1. koloběžka	138	1. koloběžka
139	1. koloběžka	139	1. koloběžka
140	1. koloběžka	140	1. koloběžka

Originál a replika. Rám původního křesla z vily Tugendhat, které získalo roku 1970 do sbírky MoMA v New Yorku jako dar od Herberta Tugendhata.

Přesná replika rámu křesla Tugendhat v projekční kanceláři firmy A.M.O.S. DESIGN

autentických prvků, se vila používala jako reprezentační prostor a k ubytování významných hostů, většinou komunistických papalášů. Čas od času přijel nějaký významný architekt ze zahraničí, který se chtěl do vily podívat - našťásti bylo možné korumpovat domovníka lahvi dobré kořalky a ten nás pustil dovnitř. Někdy kolem roku 1985 se připravoval pro italský časopis Domus článek o Miesově stavbě. Vila byla tehdy vybavena naprosto přišerným nábytkem z Kodrety Myjava, to nešlo fotit. Ukázalo se, jak je pro ten dům důležitý původní nábytek. Tehdy bylo třeba možné si na focení půjčit v depozitáři Moravské galerie na pár dní Lehmbuckovo torzo, které bylo nedílnou součástí interiéru vily. Byl to originál, který stejně nevystavovali. Tato socha se pak v roce 2007, po restituci rodinou, prodala v Londýně

za 40 milionů. Taky jsem tam tehdy i později fotil Linhofkou a Magnolou na velký formát. Ty fotky pak vyšly v nějakých knihách u Taschen a Vitry v Německu a USA.

VÁŠ VZTAH K VILE ČASEM NABÍRAL NA OBRÁTKÁCH. OSTATNĚ, PŘI REKONSTRUKCI VILY JSTE MĚL PŘÍLEŽITOST PRACOVAT NA PRŮZKUMECH NÁBYTKU.

Když jsem prezentoval svůj nálezkový před komisí zahraničních odborníků, kteří na rekonstrukci dohlíželi, mojí misí bylo také přesvědčit je, že je naprosto nezbytné udělat pořádné průzkumy původního nábytku a vybavit vilu dílensky udělanými replikami původního nábytku. Všechno totiž směřovalo k tomu, že interiér nedopadne dobře. Všichni řešili především stavební věci, statuku,

zatékání, omítky, ale nábytek nikoho moc nezajímalo! Mělo se za to, že to vše nějak dodá firma Knoll International, která má ve svém katalogu některá ikonická křesla navržena Miesem.

JENŽE?

Skutečnost byla taková, že původní nábytek vypadal jinak než to, co se dnes prodává pod označením třeba křeslo Barcelona. Dnes jsou jiné technologie, materiály, nehledě na to, že rozměry a profily byly trochu časem změněny. Polstry jsou připevněny druky a suchými zipy, rám křesla je svařený z jednoho kusu, kdežto tehdy v roce 1930 se musel sešroubovat z mnoha dílů. Zkrátka bylo potřeba vzít do úvahy tehdejší postupy a přiblížit se tak co nejvíce původním kusům, což byly ve své době vlastně prototypy. Tehdy křeslo Barcelona stálo asi 500 marek,

což byla obrovská suma, takové tři měsíční platy dobře situovaného úředníka a jen málokdo si to mohl dovolit. Takže se to opravdu nedělalo sériově. Navíc ani Knoll nemá v nabídce vše, co Mies ve vile použil.

STUDIUM PŮVODNÍCH PŘÍSTUPŮ VÁS MUSELO STÁT OHROMNĚ MNOŽSTVÍ ČASU.

Záměr byl, aby interiér vypadal autenticky i v těch detailech, které nejsou hned vidět. Neříkal Mies, že bůh je v detailech? Naštěstí to někteří z těch zahraničních odborníků pochopili a podpořili to. Výhodou bylo, že zakázku na dodávku celého interieru vysoutěžila firma mého bratra, který je architekt. Takže mým úkolem bylo podívat se na autentické kusy z původního vybavení domu na různých místech v Evropě a Americe, prostudovat výkresy nábytku v pozůstalosti Miese uložené v MoMA. Konzultoval jsem s odborníky a kurátory sbírek muzeí po světě, řešil jednotlivé detaily provedení, používané materiály, a to vše v množství různých kusů, nejen kovového, ale i dřevěného nábytku. Byla to mravenčí a detektivní práce. Narazil jsem na spoustu zajímavých lidí, nadšenců a sběratelů, jako třeba na Vesse Ruhtenberga, slavného hudebníka, jehož dědeček byl architekt a pracoval u Miese v Berlíně. V jeho domě v Indianapolis schraňuje různé varianty Miesových židlí. Všechny ty podklady zpracovávali pak ve firmě mého bratra do nových výrobních výkresů

Cenné materiály k rešeršům původního nábytku poskytla řada institucí, soukromých badatelů, příslušníků rodin stavitelů i architekta, nebo sběratelů z různých zemí.

Detail původní fotografie Rudolfa de Sandalo. Vlevo od onyxové stěny je na linoleu malý tmavý obdélník: podlahová zásuvka, což v roce 1930 byla ještě rarita. Zásuvka v hlavním obytném prostoru bylo několik, nedochovala se však ani jedna, dokonce o jejich existenci nikdo nevěděl.

Jako vzor pro rekonstrukci posloužila tato dochovaná zásuvka v interiéru Památníku Tomáše Bati ve Zlíně postaveného podle návrhu architekta F. L. Gahury v roce 1933.

v měřítku 1:1 a podle toho vyráběli. Na subdodávkách pracovalo mnoho firem z několika zemí světa. Rámy na židle Tugendhat a Barcelona se kupříkladu vyráběly v New Yorku, vše se ale sestavovalo v Brně. Někdy však k různým objevům stačilo podrobně prostudovat původní Sandalovy fotografie – například, že jedno z křesel Tugendhat nebylo lesklé, ale natřené barvou, nebo že před onyxovou stěnou byly v podlaze elektrické zásuvky, které nebyly ani v projektu, a tak dále. Proč si toho nikdo nevěšil dřív? Myslím, že pracovali s reprodukcemi těchto fotek, na kterých už řada detailů není vidět. Výsledný interiér myslím zaslouženě sklídl uznání řady zahraničních odborníků.

EVIDENTNĚ SE VAŠ ZÁMĚR BÝT DŮSLEDNÝ I V INTERIÉRU PODAŘIL.
Až na koberec. Bohužel.

COPAK?

Dělal jsem pochopitelně i průzkumy koberců – například ten nejvíce viditelný před onyxovou stěnou tkala jistá Alen Müller-Hellwig, která spolupracovala s Miesem také na barcelonském pavilonu. Našel jsem vzorky, které si s Miesem vyměňovali, aby si odsouhlasili barevnost. Koberec, který ležel před onyxovou stěnou, by se dal dnes vyrobit na základě těchto vzorků. Dokonce jsem našel v Německu paní, která to umí a vlastní původní stav... ale nakonec to město neobjednalo.

JAKÝ BYL OSUD PŮVODNÍHO VYBAVENÍ VILY?

V roce 1938 si rodina odvezla dva stěhovací vozy do Švýcarska. Pár věcí zůstalo v Brně. V říjnu 1945 se ve vile konala taková dražba, kde se rozprodávalo to, co tehdy zbylo. Takto se prodal například bufet. Rodina Tugendhatových odjela ještě během války do Venezuely a pak opět zpět do Evropy. Část nábytku zůstala v Caracasu, odtud putovaly některé kousky do Muzea moderního umění v New Yorku. Jsou tam dvě křesla Tugendhat, ale jsou nově polstrovaná, přechromovaná. Židle Brno se někde cestou poztrácely, jako model jsme použili židli z bytu Philipa Johnsona ze stejné série.

ŽIDLE BRNO?

Tu navrhl Mies k jídelnímu stolu. Původně používal židle typu MR, pružící židle, které se nedaly dobře zasunout ke stolu. Samozřejmě, židle Brno se jí začalo říkat až později, původně to byla prostě jídelní židle. Hodně ji zpopularizoval Philip Johnson, který jimi roku 1959 vybavil velmi módní restauraci Four Seasons v New Yorku. Když jsem tam byl, tak byl vrchní překvapený, že Brno je také název města, myslil, že to je prostě jen jméno té židle.

ODPUŠŤTE, ALE PŘIJDE MI, ŽE O VILE TUGENDHAT SNAD MUSELO BÝT ŘEČENO A NAPSÁNO UŽ ÚPLNĚ VŠECHNO.

Pořád je co zkoumat a objevovat. Je to jako dobrá literatura nebo skvělé umělecké dílo, které se dá analyzovat a zkoumat z různých pohledů. Já se snažím dívat na architekturu v širším kontextu. Nemůže být úplně vnímána izolovaně, odtrženě od života, od té doby a prostředí.

VÍTE, STEJNĚ BY MĚ ZAJÍMALO, ČÍM PODLE VÁS BYL BRNĚNSKÝ FUNKCIONALISMUS TAK VÝJIMEČNÝ.

Město v té době fandilo moderní

výstavbě, a to i v historickém centru. Vznikla spousta staveb – soukromých i financovaných městem – školy, lázně, kostely. Bylo tady taky hodně kvalitních architektů. Funkcionalismus přicházel do módy, objevovaly se fotografie v lifestylových časopisech, v Brně například v magazínu Salon nebo Měsíc. Lidé zkrátka chtěli žít tak jako ti lidé z obrázků.

ALE STEJNĚ TRENDY SNAD PROBÍHALY VE VŠECH

Původní křeslo Tugendhat v depozitáři MoMA v New Yorku. Pro výrobu replik bylo nezbytné přeměřit všechny detaily. MoMA má také ve sbírkách soubor zhruba 430 výkresů k projektu brněnské vily, některé z nich provedené v měřítku 1:1. Návrhy interiérů v rámci tohoto konvolutu tvoří cca 40 výkresů.

Originál a replika. Vlevo původní židle Brno s pergamenovým potahem z bytu Philipa Johnsona, kterou vyrobili ve firmě Berliner Metallgewerbe Jos. Müller v zimě roku 1930. Do vily Tugendhat byly dodány židle ze stejné série. Vpravo replika do všech detailů vyrobená přesně podle vzoru uloženého dnes v depozitáři MoMA.

foto A.M.O.S. DESIGN Brno

MĚSTECH CIVILIZOVANÉHO SVĚTA, NEBO NE?

Samozřejmě, bylo spousta jiných měst, kde se stavělo. V Brně ale těch staveb vzniklo hodně.

JAK JSOU NA TOM FUNKCIONALISTICKÉ PERLY BRNA V SOUČASNOSTI?

Je smutné, jak ty domy vypadají dnes. My jsme národ kutilů, pořád něco předěláváme a „modernizujeme“. Co se nezničilo za bolševika, vzalo za své v posledních 20 letech. Tady se hodně okrašlovalo...pastelové barvy nahradily nudnou bílou. A na spoustě kvalitních domů si někdo postavil opravdu vkusné kurníkové nástavby! A taky se tu zateplovalo, což změnilo proporce a celkový vzhled. Nedávno se přehnal o šílenství doby plastové, jak tomu říkám, a podívejte se na ten slavný brněnský funkcionalismus, na který sem chceme lákat japonské turisty. Je to peklo. Měli jsme tady architektonicky cenné stavby a ony dnes mají plastová okna a dokonce vstupní dveře z plastu! Třeba i domy architekta Eislera, které jsou publikovány ve všech knihách o brněnské architektuře. Architektura je jakýmsi živým dokladem kulturní a technické úrovně té které doby.

Najít domy v původním stavu s autentickými prvky je u nás však velká vzácnost. Nejhorší je to na menších městech a vesnicích. Vždycky si říkám jak je možné, že kdysi dávno nebylo zdaleka tolik vystudovaných architektů jako dnes, ale vidíte třeba barokní sýpku a je to krása - i s patinou stáří. Můžeme obdivovat řemeslnou dovednost, cit pro proporce, schopnost stavbu umístit třeba v krajině. Tedy něco, co dnes, navzdory veškerému pokroku, který se odehrál jak ve oblasti plánování nebo stavebních technologií jaksi nevidím.

Pokud není uvedeno jinak, pocházejí fotografie z archivu Miroslava Ambroze.

Miroslav Ambroz

(*1957 Brno)

Historik umění, příležitostný fotograf a grafický designér, soudní znalec v oboru umění, odborný konzultant a poradce, a to vše na volné noze. Je podepsán pod úspěšnou výstavou a publikací Vídeňská secese v Čechách a na Moravě. která byla po Moravské galerii v Brně představena i Obecním domě v Praze. Při rekonstrukci vily Tugendhat měl na starosti rešerše interiérového vybavení a dohlížel na materiálovou přesnost dílensky vyráběných replik nábytku.

Podílel se na putovní výstavě Brno město s duchem Bauhausu.

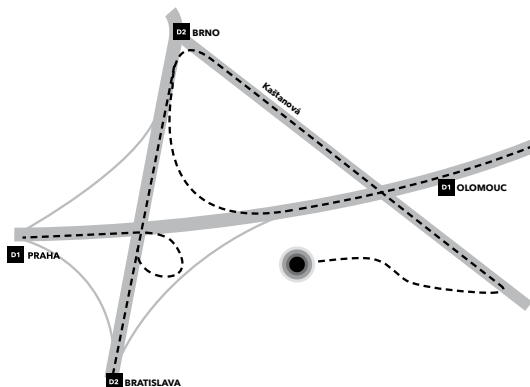
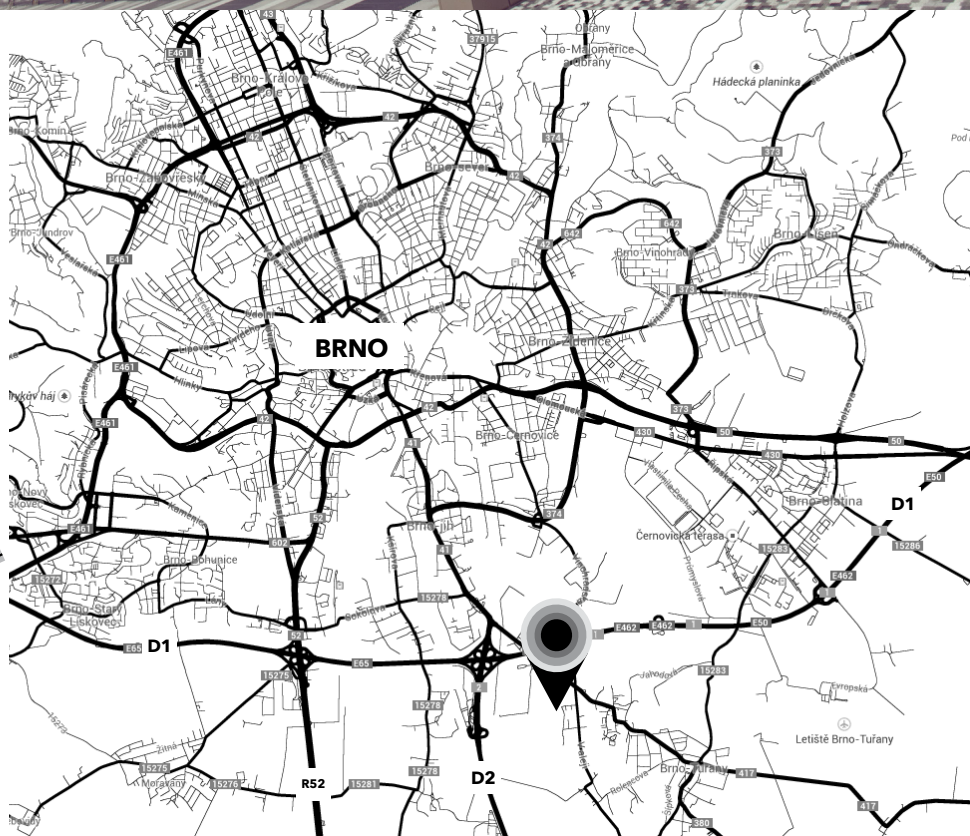
V posledních letech jako nezávislý kurátor uspořádal několik výstav současného umění v Číně a ve Velké Británii, mezi nimi zřejmě jednu z největších prezentací našich umělců kdekoliv v zahraničí: výstavu Art from the Heart v Power Station of Art v Šanghaji. Rozsahem podobná byla také přehlídka díla Vladimíra Kokolii v Museum of Contemporary Art v Čcheng-tu. Tohoto moravského umělce také v loňském roce vystavoval v prestižní galerii Ikon v Birminghamu a ve Fait Gallery v Brně.

Centrum
bydlení
a designu.

Kaštanová

4000 m² vzorkoven na jednom místě od plánování hrubé stavby až po textilní dekorace v interiéru.

- Služby kvalitních odborníků
- Prezentace stavebních materiálů a systémů v Centru hrubé výstavby
- 14 showroomů s interiérovým vybavením a designovými doplňky
- 7 jednacích místností pro 6–8 osob
- Školící místnost až pro 70 účastníků konferencí a přednášek
- Příjemná kavárna s posezením
- 100 parkovacích míst zdarma

KAŠTANOVÁ
centrum bydlení a designu

Centrum bydlení a designu Kaštanová
Kaštanová 515/125a, Brno-Tuřany
tel. +420 608 372 587, info@kastanova.cz
Otevírací doba: po-pá 9-18 h, so 9-13 h

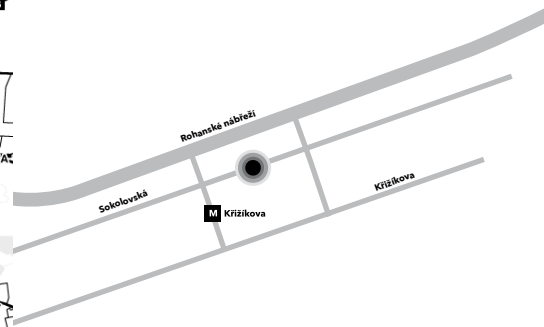
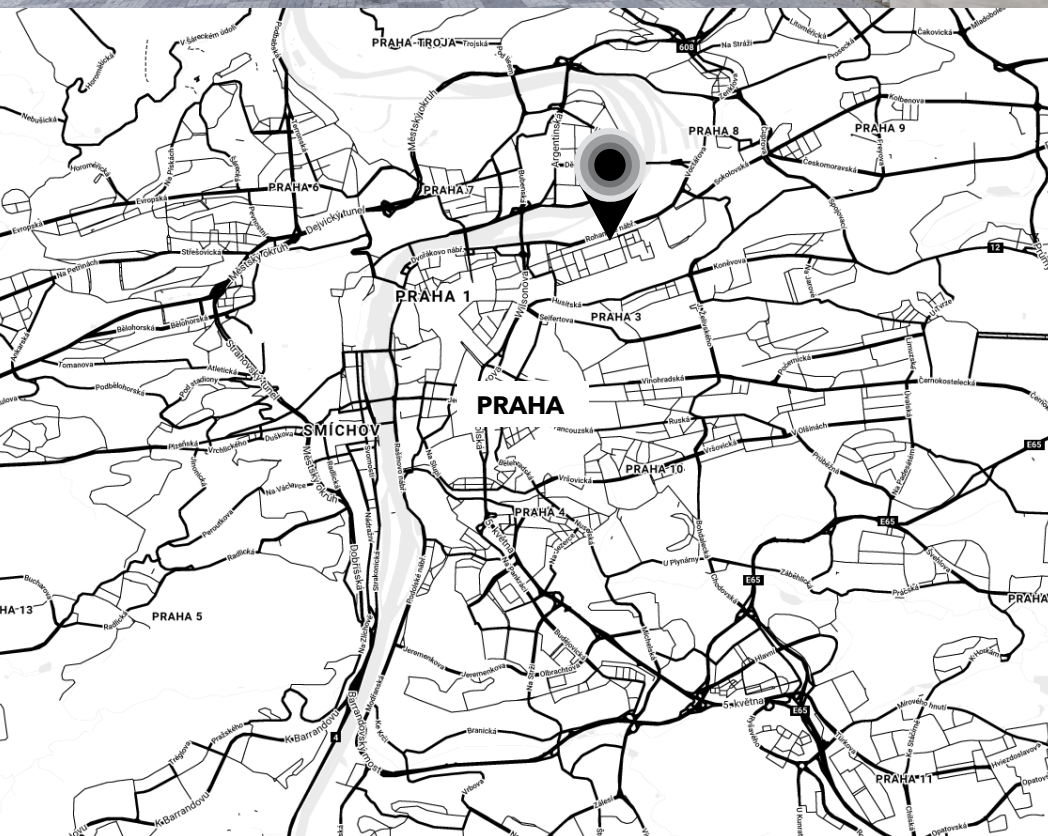

Centrum
bydlení
a designu.

Křížíkova

**Více než 1000 m²
prodejních ploch v centru
Prahy** pro developerské
společnosti i koncového
zákazníka.

- Spolupráce s předními architekty, projektanty a developery
- 7 showroomů a 8 společností z oblasti hrubé stavby a interiérového vybavení
- Poradenství projektového manažera-průvodce kompletního stavebního a realizačního projektu
- Inspirativní prostředí spojující funkcionalistickou tradici s moderním designem
- 1 konferenční místnost
- Stylový background v prostorách showroomů k jednání
- 10 parkovacích míst pod prostory Centra zdarma

Centrum bydlení a designu Křížíkova
Sokolovská 98/96, Praha - Karlín
tel. +420 732 941 886, info@krizikova.cz
Otevírací doba: po-pá 9-18 h, so 9-13 h

- A Atelier SAD**
Studio zabývající se navrhováním, projektováním a realizací staveb
52-57
- Atelier Štěpán**
Autorský atelier, zabývající se architekturou, veřejným prostorem a designem
64-69
- Atlas Concorde**
Italský výrobce designových obkladů, dlažeb, mozaiky
32
- B Berker**
Kvalitní a designové vypínače
22
- Bisazza**
Italský výrobce skleněné mozaiky
32
- Bomma**
Česká sklárna zaměřující se na designovou výrobu
23
- Bonnemazou-Cambus**
Francouzský výrobce designového kování
25
- Buster + Punch**
Designové osvětlení a kování ze srdce Londýna
24
- D DAFE-PLAST**
Výroba a montáž plastových a hliníkových oken
47
- DEHO**
Kompletní řešení interiérů - nábytek, kuchyně, doplňky
10
- DEKSTONE**
Přírodní kámen - obklady a dlažba
19, 46
- Domov na míru**
Řešení interiérů na klíč
12
- E Eurowellness**
Specialista v oblasti wellness řešení
14
- F Ferrero Legno**
Italský výrobce dveří
05
- FIMA Carlo Frattini**
Italský výrobce vodovodních baterií a sprch
09
- G Gerflor**
Světový leader v oblasti výroby podlahovin
11
- H Hager**
Německý výrobce v oblasti elektrické instalace
22
- Handvärk**
Severský design nábytku a osvětlení
24
- HEDE**
Specialista na krby
13
- Heluz**
Komplexní cihelný systém pro hrubou stavbu
44
- HIFI media**
Specialista na prodej a instalaci audio, video a IT techniky
16
- Hormen**
Designová a technická svítidla
19
- I iNELS**
Český výrobce inteligentních elektroinstalací
20
- Internorm**
Výrobce energeticky účinných a bezpečných oken
48
- K Kaia**
Rakouský výrobce osvětlení
25
- KAM**
Kancelář architekta města Brna
34-41
- Keraservis**
Specialista na koupelny od návrhu po realizaci
09, 32
- Klaus Multiparking**
Řešení mechanických parkovacích systémů
48
- KORADO**
Specialista v oblasti řešení větrání a vytápění
17
- L Lambert et Fils**
Ruční výroba designových lamp a osvětlení
24
- Lightway**
Řešení osvětlení prostor pomocí světlovodů
18
- LOMAX**
Garážová vrata, venkovní žaluzie a vchodové dveře
49
- M Magniflex**
Italská značka kvalitních matrací a polštářů
10
- Mapei**
Dodavatel stavební chemie
33
- McIntosh**
Americký výrobce audio řešení
16
- MONOBRAND**
Designové osvětlení, vypínače a kování
21
- N NAD**
Kanadský výrobce audio techniky
16
- Němec - Luxusní povrchy**
Betonové stěrky a kaskádové zahrady
13
- New Design Porte**
Italský výrobce dveří
05
- O Okey**
Výrobce bezpečnostních dveří
05
- Omexco**
Belgický výrobce designových tapet
15
- Optimal Interier Design**
Specialista na designové tapety, látky a koberce
15
- P Pivato**
Italský výrobce dveří
05
- Porte Karpí**
Vchodové, interiérové i bezpečnostní dveře
04
- Presbeton**
Betonové dlažby a stavební prvky
45
- R RCJ**
Česká stavební a realizační společnost
32
- ROTO**
Kvalitní plastová i dřevěná střešní okna
50
- RUUKKI**
Nabídka střešních krytin, okapů, bezpečnostních prvků
47
- S Schüco**
Systémové řešení pro dveře, okna, posuvné konstrukce
51
- Siedle**
Domovní komunikační systémy
24
- Sonus Faber**
Italský výrobce reproduktorů
16
- Supellex - Svět podlah**
Dřevěné, vinylové i laminátové podlahy
11
- T TP EUROSERVIS**
Specialista na okna
06
- U Uponor**
Spolehlivé řešení potrubních rozvodů
13
- V Villeroy & Boch**
Německý výrobce koupelnového vybavení
14
- W WoodAl**
Dřevěná a hliníková okna
48
- Y Ytong**
Český výrobce pórobetonových tvárnice
43

Výzva

**ZBAVTE SE
UMĚLÉHO
SVĚTLA.**

**DOSTAŇTE
SLUNCE
DOVNITŘ.**

**Víte o tmavé místnosti, ze které by
přivedené slunce udělalo hezčí místo?**

Napište nebo volejte na
235 300 694

www.lightway.cz

Síla přírodního materiálu u vás doma

DEKSTONE přírodní kámen s.r.o.

E-mail: info@dekstone.cz

Tel.: +420 739 388 181

www.dekstone.cz

DEKSTONE®
PŘÍRODNÍ KÁMEN

wallstone®

flagstone®

pebblestone®

TechniStone®